

Bilaga 2 Kommunstyrelsens årsbokslut och årsredovisning 2017

Kommunstyrelsen styr, leder och samordnar arbetet med kommunens verksamhet och ekonomi, följer upp och rapporterar till kommunfullmäktige och samordnar verksamheten mellan kommunens nämnder. Kommunstyrelsen har även uppsiktspflicht över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet. Kommunstyrelsen bereder ärenden inför kommunfullmäktige och ansvarar för att fullmäktiges beslut genomförs. Kommunstyrelsen leder planering och utveckling, följer upp och analyserar inom strategiskt viktiga politiska områden som exempelvis social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet. Dessutom har kommunstyrelsen ett särskilt ansvar för kommunens ekonomi, IT, arbetsgivarfrågor, mark och exploatering samt kris- och beredskap. Som kommunens arkivmyndighet har kommunstyrelsen ett övergripande ansvar för kommunens arkivfrågor.

Viktiga händelser under året

I september 2017 stod det klart att södra Uppsala är ett av nio områden i landet som ska ingå i regeringens satsning på nya hållbara stadsdelar och städer. I Uppsala handlar det om två områden, Bergsbrunna och Södra staden-Gottsunda, som kan få cirka 30 000 bostäder och 10 000 – 20 000 arbetsplatser.

Trafikverket föreslår också i den nya nationella transportplanen att utbyggnaden av fyrspår mellan Uppsala och länsgränsen till Stockholm inleds under planperioden 2018 - 2029. Om regeringen våren 2018 fattar beslut enligt Trafikverkets plan ger det goda förutsättningar för en tågstation i Bergsbrunna och stor utveckling av södra Uppsala.

Tillväxten i Uppsala är fortsatt stark. Under 2017 beviljades bygglov för 4200 bostäder och cirka 4000 bostäder fick startbesked vilket är det högsta antalet någonsin. Cirka 140 000 kvadratmeter verksamhetsyta beviljades bygglov och byggbeslut togs för nya Stadshuset. Uppsala klarade att ordna bostäder till samtliga 561 anvisade nyanlända med uppehållstillstånd. Den höga byggtakten och kommunens förmåga att ta emot nyanlända medförde att kommunen fick motta en byggbonus på 80 miljoner kronor från staten.

Under 2017 har de två stora organisationsförändringar som genomförts under mandatperioden börjat hitta sin nya form. Förändringar i ansvar har genomförts både inom nämndorganisationen och på förvaltningsnivå. Nya modeller för ekonomi- och verksamhetsstyrning har implementerats för att stödja den nya organisationslogiken.

Under våren överlämnades samordningsansvaret för mottagande och integration av nyanlända från kommunstyrelsen till arbetsmarknadsnämnden. Alla processer och rutiner för att ansöka om ersättning från staten gällande kostnader för asylsökande är framtagna och dokumenterade. Det har gett förutsättningar för att kommunen får rätt ersättning. Ett utvecklat samarbete med berörda förvaltningar har gjort att bostäder kunde förmedlas i den takt som krävs.

Under sommaren gick polisen ut med bedömningen att Gottsunda/Valsätra är ett särskilt utsatt område. Under hösten har det förekommit bilbränder, skjutningar, stenkastning och andra oroligheter i området. För att förebygga upptrappningar har arbetet med att samordna alla kommunens insatser för att skapa ett tryggare Gottsunda/Valsätra intensifierats.

Förändrat samhällsklimat och stadsbild har bidragit till ökad upplevd otrygghet framförallt vid resecentrum och i city. Kommunen har i samverkan med polisen genomfört punktinsatser och infört trygghetsvakter. Många nya frivillighetsinitiativ har tillkommit i Uppsala som till exempel föreningen Vardagens Civilkurage, manifestationer för ensamkommande, nattvandringar och Gottsundamammornas verksamhet för att stävja oroligheter.

Stort fokus har legat på jämställdhetsfrågan med anledning av #Metoo upproppen. Det visar på betydelsen av ett fortsatt aktivt jämställdhetsarbete.

Sommarens incident gällande informationssäkerhet på Transportstyrelsen medförde en aktiv medial bevakning av informationssäkerheten i offentlig sektor. Arbetet med kommunens informationssäkerhet har haft stort fokus under året. Mycket kraft läggs på förberedelser för den nya dataskyddsförordning, GDPR, som träder i kraft maj 2018.

FN antog i september 2015 Agenda 2030 som består av 17 globala mål för en hållbar utveckling. De 17 målen kan brytas ner till både nationell, regional och lokal nivå. Uppsala kommuns Mål- och budgetdokument 2017–2019 präglades av en lokal nedbrytning av Agenda 2030. På nationell nivå genomförde regeringen under 2017 sin första Agenda 2030-rapportering till FN. Bedömningen är att såväl Sveriges som Uppsala har kommit långt i genomförandet av flera globala mål.

Under året fick Uppsala flera utmärkelser, bland annat utmärkelserna ”bästa klimatanpassningskommun” och ”bästa stadskommun att bo i”.

Måluppfyllelse

En komplett sammanställning och analys över kommunstyrelsens måluppfyllelse och status för uppdrag och riktade satsningar samt indikatorer finns i kapitel *Bedömning av status per mål och uppdrag* nedan. Kommunstyrelsen har under 2017 i hög grad bidragit till att nå kommunfullmäktiges nio inriktningsmål.

För samtliga inriktningsmål utom inriktningsmål 8 har kommunstyrelsen uppnått övervägande del av det som planerats. För inriktningsmål 8 har förseningar i genomförandet uppkommit inom utvecklandet av effektiva och innovativa former för medborgar- och brukardialoger, aktualisering av den lokala överenskommelsen med föreningslivet samt arbetet med att öka valdeltagandet i områden med lågt valdeltagande. Samtliga försenade åtgärder kommer att hanteras under 2018 och vara färdiga inom mål och budgetperioden 2017–2019.

Här följer en kort summering med ett antal exempel på hur kommunstyrelsen arbetat med att uppfylla fullmäktiges styrning under året.

Inriktningsmål 1: Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi.

- Kommunstyrelsen stödjer samtliga verksamheters arbete med jämställdhetsanalyser.
- En 10-årig investeringsplan är framtagen.
- Rutiner för att säkra grön och statlig finansiering utvecklats.

Inriktningsmål 2: Uppsala ska vara attraktivt att leva, verka och vistas i.

- En ny krisledningsplan har tagits fram.
- Nya innovativa lösningar med näringslivet har utvecklats.
- Ett verktyg för att geografiskt följa upp brott, bränder och skadegörelse har implementerats.

- Inrättandet av flera naturreservat, bland annat Årike Fyris har påbörjats.

Inriktningsmål 3: Uppsala stad och landsbygd ska växa smart och hållbart.

- Ett nära samarbete med polis och fastighetsägare har skapats för att förebygga och förhindra social oro.
- Aktivitetsnivån inom Uppsala klimatprotokoll har under året varit hög.
- Beslut om att inrätta ett bygglogistikcenter har fattats och som invigs under våren 2018.
- Ett större projekt för ökad återvinning av plast har startat.

Inriktningsmål 4: Uppsala ska vara jämlikt, med goda levnadsvillkor för invånarna.

- En Uppsala modell för HBTQ-diplomerings har tagits fram och börjat användas.
- Ett Framtidskonvent med temat att motverka näthat och rasism har arrangerats
- En ny modell för sociala investeringar har införts.

Inriktningsmål 5: Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete.

- Ett nytt Näringslivsprotokoll har introducerats för att förbättra näringslivsklimatet.
- Stort fokus lagts på att vidmakthålla en hög produktionstakt av bostäder
- Alla asylsökande som av migrationsverket anvisats till Uppsala har fått bostad.

Inriktningsmål 6: Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning och utmanas i sitt lärande.

- Arbetet med Naturskolan har fortsatt som en del i utvecklingen av Hammarskogsområdet.

Inriktningsmål 7: I Uppsala ska invånare leva ett oberoende liv och få stöd, vård och omsorg utifrån sina behov

- Ett förslag på funktionsprogram för särskilda boenden är framtaget.

Inriktningsmål 8: Uppsalas invånare och organisationer ska vara delaktiga i att utforma samhället.

- Riktlinjer för medborgardialog samt för synpunktshantering, felanmälan, avvikelser och servicemätningar har beslutats.
- Mål och budget har lanserats som en tjänst på uppsala.se i syfte att öka delaktighet och förståelse för den demokratiska processen.
- Flera föreningsdialoger har hållits inför revidering av den lokala överenskommelsen.

Inriktningsmål 9: Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala.

- För att stärka Uppsala kommuns arbetsgivarvarumärke har arbetet med jämställda löner och införande av heltid fortsatt.
- Medarbetarna har erbjudits hyrcykel och pensionsväxling.
- Aktivering av den kommungemensamma värdegrunden som stödjer den nya organisationen har påbörjats.

Modern och effektiv förvaltning

En sammanhållen och tillitsbaserad styrning

Under året har kommunstyrelsen ytterligare utvecklat mål- och budgetprocessen för att säkerställa ett systematiskt arbete med att möta framtidens utmaningar på alla nivåer i

Uppsala kommun. En ny investeringsprocess har införts. Den ger kontroll över vilken finansiering och soliditet som är hållbar för Uppsala kommun. Lokalförsörjningsprocessen ses över i syfte att minska kommunens totala kostnader och säkra ändamålsenliga lokaler. En ny ekonomimodell som möjliggör en enklare, tydligare och mer transparent uppföljning är till största del implementerad. Det möjliggör i sin tur att verksamheterna kan styra resurser på ett effektivare sätt. En struktur för hur kommunens ska arbeta med en gemensam omvärldsbevakning har arbetats fram.

I arbetet med att implementera riktlinjen för styrdokument har fokus under 2017 varit på program och handlingsplaner. Under året genomfördes för första gången en samlad uppföljning och aktualitetsbedömning av alla program som ett led i att säkerställa en mer sammanhållen styrning där relationerna mellan styrdokument är tydliga. En mer sammanhållen styrning leder till minskad styrträngsel, färre målkonflikter samt en ökad möjlighet till tydliga prioriteringar.

Ett värdegrundsarbete har initierats under året för att stärka den organisationsförändring som har skett under mandatperioden. Värdegrunden för Uppsala kommun har formulerats och bearbetats tillsammans med koncernens ledningsgrupp. Värdegrunden ska vara utgångspunkt för utveckling av kommunens verksamheter och den gemensamma identiteten som organisation och arbetsgivare. Värdegrunden är en viktig del i att stödja chefer och medarbetare i en utveckling mot en mer tillitsbaserad styrning där kompetens, engagemang och kreativitet kan få utrymme inom givna ramar.

Ledning och styrning för social hållbarhet och mänskliga rättigheter

Uppsala kommun har arbetat med insatser för ökad jämlikhet och tillvaratagande av mänskliga rättigheter under många år. Under 2017 har styrdokument tagits fram för att tydliggöra ambitionerna inom området social hållbarhet. Befintliga styrdokument har analyserats och aktualitetsprövats inom ramen för den samordnade programhanteringen och ett antal utvecklingsområden identifierats.

Under året har flera nya eller reviderade styrdokument inom social hållbarhet beslutats:

- Policy för hållbar utveckling (KF)
- Riktlinje för Uppsala kommuns normkritiska arbete för ökad jämställdhet enligt CEMR (KS)
- Riktlinje för Uppsala kommuns jämställdhetspris (KS)
- Riktlinje för medborgardialog (KS)
- Program och handlingsplan för Uppsala kommuns arbetsmarknadspolitik (KF/KS)

Arbetet med att tydliggöra styrningen för social hållbarhet fortsätter under kommande år. Bland annat ska styrningen av jämställdhetsintegrering ses över. Ett arbete har inletts för att identifiera viktiga nyckeltal och indikatorer inom social hållbarhet.

Kommunledningskontoret har även påbörjat arbetet med att utreda vilka möjligheter som finns att mäta förekomst av diskriminering.

Ett utvecklingsarbete med syfte att införa ett rättighetsbaserat arbetssätt i kommunen har inletts. Det görs inom ramen för genomförandet av handlingsplan för att främja mänskliga rättigheter och motverka diskriminering och rasism. Satsningen omfattar fyra pilotverksamheter: Uppsala konstmuseum, arbetsmarknadsförvaltningen, fritid Uppsala och Fyrisvallens förskola. Kommunstyrelsen har ambitionen att göra Uppsala till en Mänskliga

rättigheters-stad och har under året ansökt om och fått värdskap för Mänskliga Rättighetersdagarna som kommer att hållas i Uppsala 2020.

För att öka genomslaget för de politiskt prioriterade områdena har kommunstyrelsen genomfört utbildningar inom områdena mänskliga rättigheter, jämställdhetsintegrering, jämställdhetsanalyser, jämställdhetsbudgetering samt hbtq. Ett fyrtiotal medarbetare har fått grundutbildning i jämställdhetsintegrering. 30 förtroendevalda samt flera direktörer från både nämnder och bolag har utbildats i jämställdhetsbudgetering. 275 medarbetare har fått grundutbildning inom hbtq och några har genomgått en webbutbildning inom området. Utöver det har öppna förskoleverksamheten, Nexus och Sävja bibliotek hbtq-diplomerats enligt kommunens egen modell. Tiundaskolan har certifierats genom RFSL:s hbtq-certifieringsmodell. Cirka 490 medarbetare och ledare deltog under året i kommunstyrelsens öppna seminarier inom teman som jämlikhet, hållbar utveckling, våld i nära relationer, jämställdhet, hbtq, våldsbejakande extremism och sociala investeringar.

Under 2017 har kommunstyrelsen tagit fram en modell för ett jämställdhetspris. Priset delas ut för att uppmärksamma verksamheter eller medarbetare inom Uppsala kommun som genom ett aktivt, medvetet och normkritiskt arbete har bidragit till varaktig jämställdhet och främjat kommunens jämställdhetsarbete. Priset delas ut för första gången 2018 med tillkännagivande av prismottagare den 8 mars.

Verksamhetsutveckling och digitalisering

Kommunens IT-utvecklings- och digitaliseringsarbete har fortsatt tagit kraftfulla steg under året. En effekt av detta är Uppsalas nominering som en av fem kommuner för utmärkelsen Sveriges digitaliseringskommun 2017. Utmärkelsen ges till den kommun i Sverige som är ett föredöme och bäst på att tillvarata och utveckla digitaliseringens möjligheter. Det starkaste i Uppsalas nominering var förmågan till ett samlat ledarskap över förvaltningsgränser, utifrån den politiskt enhälligt beslutade inriktningen för IT-utveckling och digitalisering.

En rad utvecklingsprojekt pågår för att förnya och renodla kommunens fortsatt splittrade IT-miljö. Flera exempel finns på nya och vidareutvecklade digitala tjänster som är enklare och bättre för mottagaren av kommunens samhällsservice. Kommunen använder de ökande möjligheterna att delta i utveckling av gemensamma nationella tjänster till exempel e-tjänsterna Mina meddelanden, Serverat (nationell tjänst för att underlätta start och drift av restaurangverksamhet) och Får jag lov (nationell tjänst för mer gemensam hantering av bygglov).

Upphandlingsprocessen har utvecklats i syfte att underlätta för intresserade leverantörer att lämna anbud. Dialogen med näringslivet har förstärkts genom branschträffar. Syftet med träffarna var att skapa transparens gällande kommunens behov av varor och tjänster samt att öppna upp för förbättringsförslag gällande upphandlingsprocessen. Antalet förlorade överprövningar under året uppgick till endast en vilket skiljer sig markant mot andra kommuner.

Förslag på reviderad policy och riktlinjer för upphandling och inköp är framtaget för beslut 2018. De nya styrdokumentet medför att sociala krav finns med i kommunens samtliga upphandlingar. En pilotupphandling med kollektivavtalsenliga villkor avseende städtjänster till Fyrishov genomfördes under året. Lagstiftningen har även skärpts inom detta område. Ett samarbete är uppstartat mellan kommunledningskontoret, arbetsmarknadsförvaltningen och

Skatteverket där en bedömning görs av vilka sociala, etiska och arbetsrättsliga villkor som är aktuella att ställa i respektive upphandling.

Attraktiv arbetsplats

Under 2017 har kommunstyrelsen inlett ett strukturerat arbete med att stärka arbetsgivarvarumärket. En analys av vilka villkor som har verklig effekt har genomförts. Fokus ligger fortsatt på jämställda löner och införande av heltid. Därutöver har kommunen erbjudit möjlighet till hyrcykel och pensionsväxling samt initierat förhandlingar om möjlighet att löneväxla mot busskort. När det gäller bristyrken har beslut fattats om jobbgaranti för undersköterskor och barnskötare från 2018.

Arbetet med att utveckla det systematiska arbetsmiljöarbetet mot ett mer förebyggande och hälsofrämjande arbete har fortsatt under 2017. Chefer och skyddsombud har utbildats i vilka aktiviteter som chefer behöver göra under ett verksamhetsår för att ha god kontroll på den fysiska, organisatoriska och sociala arbetsmiljön. För att kommunen ska kunna följa upp arbetsmiljön på ett bättre sätt har ett indikatorpaket på organisationsövergripande nivå vidareutvecklats under året. Kommunstyrelsen har fortsatt arbetet med att förbättra digitala verktyg som underlättar det systematiska arbetsmiljöarbetet för chefer som har ett delegerat arbetsmiljöansvar.

Demokratiskt samhälle med delaktiga medborgare

En modern informationshantering

Flera projekt har initierats under året för att skapa en effektiv informationsförvaltning. Syftet är att skapa en förenklad och kvalitetssäkrad hantering av kommunens information. Detta bidrar i sin tur till tydligare kontaktytor till kommunen, en öppnare förvaltning samt högre kvalitet och effektivitet i verksamheten.

Under 2017 har ett e-arkiv och en verksamhetsbaserad informationsstruktur börjat införas i olika delar av verksamheten. På så sätt får kommunens verksamheter och allmänheten tillgång till digitalt lagrad information på ett enkelt och tillförlitligt sätt. Ett nytt digitalt handläggarstöd har upphandlats och håller på att införas. Det är en viktig pusselbit i arbetet med att skapa digitala arbetsflöden för all ärendehantering inom kommunen. Det är också en förutsättning för att vi ska kunna arbeta aktivitetsbaserat, det vill säga inte vara beroende av en fast arbetsplats och pappershantering.

Öppenhet och transparens

Under året lanserades en digital presentation av mål och budget på uppsala.se. Här kan kommuninvånaren följa arbetet med att ta fram mål och budget, se fördelningen av budgeten samt ta del av resultaten från uppföljning av verksamhet och ekonomi. Lösningen förväntas öka förståelsen för den demokratiska processen och delaktigheten mellan kommun och invånare.

Under året har ett flertal aktiviteter genomförts för att öka kännedomen om arkiv. Det lokalhistoriska centret Fyriskällan fördubblade antalet besökare under året. 39 workshops har hållits med deltagare från gymnasieskolan, grundskolan, förskolan samt SFI (svenska för invandrare). Ett flertal praktikanter och studiebesök från Uppsala universitet har tagits emot och evenemanget Arkivens Dag har anordnats på Arkivcentrum.

Kommunfullmäktige beslutade i december 2017 om en reviderad kommunikationspolicy. Enligt policyn ska kommunens kommunikation vara proaktiv, tydlig, snabb och utgå från

målgruppernas behov. Kommunikationen ska öka insyn, delaktighet, engagemang och inflytande.

En riktlinje för synpunktshantering, felanmälan, avvikelser och servicemätningar antogs av kommunstyrelsen i december 2017. Enligt riktlinjen ska det finnas rutiner för att ta emot synpunkter och för att hantera och åtgärda fel och avvikelser i verksamheterna. Alla som möter kommunens verksamheter uppmuntras att komma med synpunkter på hur de upplever kvaliteten. På så sätt utvecklar medarbetare, invånare, och andra intressenter tillsammans kommunens service. För att öka tillgängligheten till kommunens service håller ett kommungemensamt kontaktcenter på att inrättas.

Som ett led i att stärka den demokratiska processen har kommunstyrelsen arbetat för att öka kvaliteten på beslutsärenden och för att förbättra de förtroendevaldas arbetsmiljö. En särskild funktion har införts som ska säkerställa kvaliteten i underlag inför beslut och en ärendevägledning håller på att tas fram. Utbildningar har hållits i offentlighet och sekretess samt i informationsförvaltning och ett utbildningspaket för förtroendevalda planeras.

Demokrati genom delaktighet

Trots att delaktigheten i Uppsala kommun generellt sett är hög skiljer det sig åt mellan olika grupper i kommunen. Under året har därför Uppsala kommun på flera sätt arbetat med att göra fler människor delaktiga i frågor som rör dem. Både för att skapa förutsättningar för en bred demokrati i kommunen men också för att utveckla de kommunala insatserna och verksamheterna på bästa sätt.

Samråd hålls med minoritetsgrupper för att uppfylla de nationella minoriteternas rättigheter enligt lag att ha möjlighet till inflytande i frågor som berör dem. Samråd har hållits med sverigefinnar sedan Uppsala kommun blev förvaltningsområde för finska år 2010. Under året har även Finland 100 år särskilt uppmärksamats. Samråd har också skett med romer, tornedalingar och samer, samt dialog med judar. Uppsala kommun är utvecklingskommun för Romsk inkludering.

För att göra ungdomar delaktiga i arbetet med Agenda 2030 anordnades för andra året i rad we_change i Uppsala. We_change är Sveriges största hållbarhetssatsning för unga. Under två dagar samlades omkring 1000 ungdomar som fick ge sin syn på hur kommunen bör arbeta för en hållbar utveckling. Eventet är ett dialogforum i sig och i kommunens workshops under dagarna var delaktighet genom medborgardialog i fokus. Särskild dialog hölls kring utformningen av Lina Sandells park i Gottsunda.

Inom ramen för den lokala överenskommelsen med föreningslivet (LÖK) fördes dialog mellan föreningarna och kommunen i syfte att främja en god samverkan och att gemensamt bygga framtidens Uppsala. Arbetet med att revidera nuvarande lokala överenskommelse påbörjades under året och flertalet dialoger har genomförts med föreningar i syfte att tillsammans arbeta fram nya åtaganden. Den nya lokala överenskommelsen ska antas under våren 2018. Genom den lokala överenskommelsen stöttade kommunen initiativ rörande flyktingmottagande och integration. Tre miljoner kronor har utbetalats i föreningsbidrag till 15 föreningar och organisationer i detta syfte.

Olika typer av medborgardialoger inför utveckling av stadsdelar har även hållits under året. Inom ramen för arbetet med planprogram Gottsunda har kommunen ingått ett samarbete med Sveriges kommuner och landsting (SKL) för att utveckla dialogformerna. Dialogerna samt

lokala workshops har legat till grund för det fortsatta arbetet. Förslag på nytt planprogram tillsammans med fokusområden för socialt hållbart Gottsunda/Valsätra kommer att gå ut på samråd under 2018.

Under 2017 startade kommunen ett nytt forum för att öka samarbetet och dialogen med olika trossamfund i Uppsala. Utgångspunkten för forumets arbete är FN:s konvention om mänskliga fri- och rättigheter. Deltagandet i forumet innebär att leva upp till värdegrunden om ett öppet och solidariskt Uppsala. Det interreligiösa samverkansforumet ska möjliggöra att nya kontakter knyts och kunna göra gemensamma insatser för att värna de demokratiska värdena och förebygga social oro. De frågor som behandlas i forumet avgörs av vad som händer i samhället.

Uppsala kommun har ett samverkansavtal med polisen och hade i september en gemensam medborgardialog vid Uppsala resecentrum. Syftet var att via samtal och enkät ta reda på hur invånare och besökare upplever trygghet och utsatthet för brott vid resecentrum. Cirka 1550 personer svarade på enkäten. Ungefär hälften av de svarande upplever sig otrygga, fyra procent angav att det varit utsatta för brott och 22 procent angav att de kände någon som blivit utsatt för brott. Som ett resultat av dialogen har flera trygghetsskapande åtgärder tagits fram som förslag till medborgarlöfte från kommun och polis. Det handlar om fortsatt samordning av sociala insatser, trygghetsinsatser och åtgärder inom renhållning och belysning. Polisen kommer dessutom att ha förhöjd närvaro i området och genomföra insatser mot brott.

En sammanhållen hållbarhetssyn i en växande stad och landsbygd

Globala och lokala perspektiv

Kommunstyrelsen lade grunden för arbetet med hållbar utveckling genom att tydliggöra de tre hållbarhetsdimensionerna i Mål och budget 2016. Uppsala kommun har under 2017 fortsatt implementeringen av de globala initiativen Agenda 2030 och det så kallade Parisavtalet i det lokala arbetet. Det stärker förutsättningarna för att utveckla Uppsala i en hållbar riktning utifrån de tre samspelande hållbarhetsdimensionerna.

I mars 2017 antog Kommunfullmäktige en ny policy för hållbar utveckling. Policyn tydliggör kommunens förhållningssätt till hållbar utveckling och definierar arbetssätt och metoder för implementering av hållbarhetsaspekter i all verksamhet. Policyn vänder sig till hela kommunkoncernen, både nämnder och bolagsstyrelser. Policyn ska verka styrande i planering, budgetering, uppföljning och i genomförande av kommunens verksamhet.

I policyn anges bland annat att Uppsala kommun ska vara en vägledande kraft för hållbar utveckling globalt, nationellt, regionalt och lokalt. Uppsala kommun ska associeras med hållbar utveckling. Att kommunens styrning tar sin utgångspunkt i Agenda 2030 och de 17 globala målen betyder att all verksamhetsutveckling ska gynna en hållbar utveckling för Uppsala kommun och dess invånare. Åtgärder som ger långsiktiga och strukturella förändringar i social, ekologisk och ekonomiskt hållbar riktning ska väljas i första hand. Planering ska ske ur ett helhetsperspektiv och hänsyn till påverkan utanför kommunens gränser ska vägas in.

Hållbarhetsarbetet ska utgå från samverkan i kommunens hela organisation och skapa förutsättningar för en hållbar samhällsutveckling genom att arbeta tillsammans med invånare, myndigheter, näringsliv och föreningsliv. Nya lösningar och idéer bejakas genom att arbetet alltid ska ha ett lärandeperspektiv. Vidare anges i policyn att beslutsunderlag ska belysa och analyseras utifrån hållbarhetsaspekter. Det innebär att kommunen behöver utveckla nya arbetssätt vid handläggning av beslutsärenden för att säkerställa att kommunen fattar medvetna beslut.

Hållbar stads- och landsbygdsutveckling

En strategi för markförvärv har för första gången tagits fram som berör utpekade årliga förvärv fram till år 2030. Under 2017 slog kommunens exploateringsverksamhet rekord i markförsäljning. En genomlysning har även gjorts av nya och gamla exploateringsprojekt för att skapa ordning och reda utifrån redovisningskraven. Uppsalas metod för markanvisningstävlingar har fortsatt att utvecklas. Markanvisningarna används bland annat för att efterfråga nya och tekniska lösningar, säkerställa en varierad stadsutveckling genom olika projektstorlekar och upplåtelseformer samt främja och utveckla ett energieffektivt byggande.

Uppsala kommun är en bra bit på väg till målet att vara en av Sveriges bästa landsbygdskommuner. Under 2017 beslutade kommunfullmäktige om ett nytt landsbygdsprogram. Utgångspunkten i landsbygdsprogrammet är att det ska vara möjligt att bo, verka och leva på landsbygderna. Fyra insatsområden har identifierats; bostadsbyggande, näringslivsutveckling i ett landsbygds- och stadsperspektiv, service och infrastruktur samt ett lokalt engagemang. Exempel på insatser under 2017 är genomförandet av en landsbygdmässa och en bygglovsbil på landsbygden. En milstolpe är också att så kallade medborgarbudgetar införs under 2018.

Trygghetsfrämjande arbete

Kommunstyrelsen har arbetat aktivt i samverkan med bland annat polisen och fastighetsägare i Gottsunda/Valsätra för att förebygga och förhindra social oro. Inkluderingsprojekt har genomförts i flera parker där lokala aktörer och medborgare har varit medskapande och fyllt platserna med olika aktiviteter. En kartläggning över skillnader i levnadsvillkor och hälsa är framtagen och en trygghetsundersökning pågår. Ett verktyg har även tagits fram för att geografiskt följa upp brott, bränder, skadegörelse med mera som underlag för samordnade åtgärder.

Kommunen har antagit en ny krisledningsplan vid allvarlig störning som höjer organisationens förmåga att möta händelser av olika karaktär. En lägesbild över situationen gällande våldsbejakande extremism i Uppsala kommun tas regelbundet fram på olika nivåer. Uppsala har även utvecklat det formaliserade samarbetet med statliga myndigheter för att motverka organiserad brottslighet.

Tidiga insatser för barn och unga genom sociala investeringar

Kommunens arbete med sociala investeringar möjliggör ett arbetssätt som är effektivt både socialt, hälsomässigt och ekonomiskt. Det är ett arbetssätt med tidiga och/eller riktade insatser. Insatserna syftar bland annat till att motverka arbetslöshet, social utsatthet samt sociala och ekonomiska klyftor.

Under året har projektet "Supported Education" påbörjats som en social investering. Projektet syftar till att stödja personer med psykisk funktionsnedsättning att börja eller återvända till studier. Därefter fortsätter arbetet med att stödja målgruppen till arbete på den reguljära arbetsmarknaden. Metoden som används kallas IPS (individual placement and support). Den ska möta de behov av insatser som målgruppen har och motverka skillnader i sysselsättningsgrad mellan olika grupper. Vid slutet av 2017 var 18 deltagare inskrivna i projektet, tio kvinnor och åtta män. 13 av deltagarna är nu i studier, två deltagare har nyligen pausat sina studier och resterande har varaktig kontakt med IPS-coacherna.

Kommunstyrelsen har under året beslutat om medel för ytterligare en social investering som gäller "Koordinatorer för ökad skolnärvaro". Projektet är ett samverkansprojekt mellan utbildnings-, social- och omsorgsnämnderna och drivs under januari 2018 till januari 2020. Tre koordinators har anställts i syfte att påbörja arbetet med barn och unga med hög skolfrånvaro. Koordinatorernas arbetsuppgifter är främst att se till att rätt insatser kopplas in i ett tidigt skede samt att dessa insatser är samordnade. Syftet med projektet är att öka närvaron i skolan för ungdomar med hög frånvaro. Projektet är i ett uppstartsskede och kontakter med skolor har börjat etableras för att identifiera elever med behov av insatsen.

Klimatomställning och förnybar energi

En stor del av klimatarbetet i Uppsala sker i samverkan med företag, organisationer, universiteten och andra myndigheter i Uppsala Klimatprotokoll. Flera fokusgrupper har utvecklats under året. Ett öppet rundabordsmöte genomfördes för första gången hösten 2017. Det inledde arbetet med att ta fram klimatutmaningar för organisationer för fossilfritt och förnybart Uppsala 2030 och klimatpositivt 2050.

Utbyggnaden av solenergi fortsätter. Uppsala kommun deltar bland annat i projektet "Solarcharge 2020" tillsammans med universiteten i Uppsala och Tromsø. Det är ett projekt där solenergi används till att ladda elbilar. En energikartläggning av kommunens verksamheter har genomförts. Utifrån kartläggningen planeras olika åtgärder för att minska energiförbrukningen. Det görs bland annat genom optimering av markvärme.

Under 2017 har cirka 240 av drygt 600 fordon bytts ut i arbetet med att nå målet om 100 procent fossilbränslefri fordonsflotta år 2020. Vid slutet av året var knappt hälften av kommunens personbilar och lätta lastbilar fossilbränslefria.

Ökade miljökrav har även ställts på upphandlade transporter och maskiner. Inom daglig verksamhet når merparten av upphandlade företag 2017 års mål om maximalt 60 procent fossila drivmedel. Hovgårdens avfallsanläggning har under året ställt om till fossilfria bränslen, där last- och grävmaskinerna nu drivs på fossilfri diesel, HVO. Ett bygglogistikcenter inrättas för att minska transporter i samband med nybyggnation i kommunen.

Den kommungemensamma energi- och klimatrådgivningen har utvecklats under året. Rådgivningen vänder sig till hushåll, företag, föreningar och organisationer. Kommunen har också fortsatt med "Klimatmatchen", en tävling för ungdomslag och föreningar i Uppsala kommun. Tävlingen går ut på att gå, cykla, åka kollektivt eller samåka till fritidsaktiviteter.

Vatten, luft och natur

Under 2017 har kommunen arbetat med en riskanalys och framtagande av riktlinjer för markanvändning inom Uppsalaåsens tillrinningsområde. Syftet är att få till stånd ett hållbart sätt att förvalta och bevara åsens ekosystemtjänst i form av dricksvatten. Arbetet har fått praktisk betydelse i planarbetet för Ulleråker och förslaget presenteras i sin helhet för kommunfullmäktige under våren 2018.

Ett nytt naturreservat är infört under året, skogsområdet Örnsätra. Naturreservatet blir drygt 17 hektar stort och där finns en rad sällsynta arter, bland annat hackspettar, skalbaggar, mossor och svampar. Genom området passerar en av Linnéstigarna, Jumkilstigen, vilket gör att det är välbesökt. Underlag för ytterligare tre naturreservat har tagits fram – Hammarskog, Årike Fyris och Kronparken.

Återvinning och kretslopp

Kommunstyrelsen har säkerställt rutiner för kravställande för att öka och främja återvinning i samband med anvisning av kommunal mark. Nya återvinningsstationer har etablerats i bland annat Järlåsa, Almunge och i Knutby har bygglov beviljats. Internt har kommunen upphandlat ett nytt avtal för insamling och återvinning av avfall. Avtalet börjar gälla 2018 och skapar nya och bättre förutsättningar för återvinning.

I syfte att minska användningen av plast och plastens klimatpåverkan, driver kommunen två projekt för att tillsammans med andra aktörer ta fram nya krav vid upphandling, och förändrat beteende för användning av plast. Projekten är finansierade av EU och statliga Klimatklivet. Samarbetspartners är både lokala aktörer inom Klimatprotokollet, och andra kommuner.

Giftfri miljö och livsmedel

Andelen ekologiska livsmedel i kommunens verksamheter nådde under året 41 procent, jämfört med 35 procent 2016. Ett förarbete har gjorts för att kravcertifiera Uppsala kommuns förskolor till 2019. I december togs även beslut om att ställa om jordbruket vid Jälla till ekologisk produktion till år 2020, samt att produktionen ska användas i kommunala kök.

Kommunstyrelsen har verkat för fler närproducerade livsmedel bland annat genom aktiv dialog med lokala leverantörer, för att underlätta för dessa att lägga anbud i upphandlingar. Dialog har också skett inom ramen för att ta fram en regional handlingsplan för livsmedel. Uppsala kommun ingår i styrgruppen för den regionala handlingsplanen tillsammans med bland annat Länsstyrelsen, Regionen och Sveriges lantbruksuniversitet.

Städverksamheten inom kommunen har testat olika moppar som bidrar till att minimera kemikalieförbrukningen och planerar att succesivt byta ut samtliga moppar under en treårsperiod, där omställning inom förskolan prioriteras.

Hållbart byggande och materialval

En fokusgrupp inom Uppsala klimatprotokoll har bildats för byggmaterialval med lägre klimatpåverkan. Två större seminarier kring träbyggnation har hållits under året.

Kommunstyrelsen har säkerställt arbetssätt för att främja och utveckla ett energieffektivt byggande i samband med markanvisningar och försäljning av mark för exploatering. Exempel är krav i markanvisningstävlingar, där byggherrar måste ange vilket miljöklassningssystem som används vid val av material, varor och produkter för byggnationen. Kommunen deltar fortsatt i Citylab, ett samarbete mellan företag, kommuner, stat och akademi inom hållbar stadsutveckling.

En ekonomiskt hållbar tillväxt

Kommunstyrelsens ekonomiska utfall

KOMMUNSTYRELSEN Belopp i miljoner kronor	KF-budget nettokostnad	Bokslut nettokostnad	Resultat	Resultat föregående år ¹
Nämnden totalt	355,7	287,6	68,1	67,6
Politisk verksamhet	61,7	55,5	6,2	8,0
Infrastruktur, stadsbyggnad m.m.	145,8	81,2	64,6	62,7
Fritid och kultur	8,9	17,9	-9,0	-1,6
Vård och omsorg	10,0	2,3	7,7	12,4
Särskilt riktade insatser	0,0	0,7	-0,7	0,7
Affärsverksamhet	17,1	3,3	13,8	17,0
Kommunledning och gemensam verksamhet	112,1	126,7	-14,6	-31,7
Nettoinvestering	239,7	403,8		

¹ Enligt 2016 års organisation

Kommunstyrelsen redovisar i bokslutet 2017 nettokostnader på 288 miljoner kronor. Resultatet påverkas bland annat av att ett stort antal äldre exploateringsprojekt har avslutats under 2017 samt nedskrivning av markvärde i Ulleråker. Om man bortser från sådana jämförelsestörande poster som uppgår till 42 miljoner kronor så blir kommunstyrelsens nettokostnader 26 miljoner kronor lägre än budget. Förklaringen är bland annat effektivare arbetsprocesser, extern finansiering av projekt, att kommunstyrelsens föfogandemedel inte behövt användas fullt ut samt att ansökningar för sociala investeringar varit färre än väntat.

Inom fastighetsförvaltningen, som 2017 samorganiserades med egen regi, finns ett underskott som bland annat har orsakats av högre drift- och underhållskostnader som inte fullt ut hanterades av befintlig ekonomimodell. Under hösten 2017 har ett arbete pågått för att utveckla ekonomimodellen. En fullständig analys av kommunstyrelsens ekonomiska utfall finns i kapitel *Finansiell analys* nedan.

Extern finansiering av utvecklingsprojekt

Genom en proaktiv arbetsmetod har Uppsala kommun under 2017 fått drygt 50 miljoner kronor i extern finansiering för att finansiera utvecklingsprojekt. Detta är en ökning jämfört med 2016. Många nämnder och bolag arbetar framgångsrikt med att söka extern finansiering till utvecklingsprojekt. Arbetet med att ytterligare utveckla kommunens metoder för att systematiskt söka extern finansiering fortsätter under 2018.

Näringslivsutveckling

Ambitionen är att fortsatt framöver vara en stark arbetsmarknad. Målet för näringslivsutvecklingen är att skapa förutsättningar för 70 000 nya jobb fram till år 2050. För att möta dessa utmaningar antogs ett nytt näringslivsprogram 2017. Tillsammans med programmet togs en handlingsplan fram och implementeringen pågår. Näringslivsprogrammet har arbetats fram i nära samarbete med näringslivet. Under året har även ett Näringslivsprotokoll som innehåller viktiga fokusområden för tillväxt arbetats fram tillsammans med näringslivet.

Uppsala kommun har bidragit till flera mötesplatser för företagare. Bland annat genomfördes åter Uppstart, en träff för företagare, entreprenörer och investerare inom teknikområdet som

lockade 1000 personer internationellt och nationellt. Även Företagargalan utvecklades och lockade mer än 400 deltagare. Företagsänglarna är en samverkan mellan företagare och organisationer med syfte att inspirera studenter och unga genom en tävling som sänts i olika digitala kanaler och som fått gott genomslag.

Fler och växande företag

Efterfrågan på mark och lokaler för företag har under 2017 fortsatt varit hög. Arbetet med att skapa en ökad tillgång av framförallt mark och stimulera tillgången till lokaler för näringslivet har under året varit prioriterat.

Ett arbete för att främja etableringar har gjorts tillsammans med andra kommuner. Bland annat med Östhammars gällande etablering av en stor batterifabrik och med Stockholm gällande etablering av en europeisk läkemedelsmyndighet. Arbetet har gett goda erfarenheter inför framtida etableringssamarbeten.

Förbättrad företagsservice

Under året har arbetet med att förbättra företagsservicen fortsatt. Kundperspektivet har varit utgångspunkt i handläggning av de tillstånds- och tillsynsfrågor som berör företag. Efterfrågan på tillstånd och lov av olika slag från näringslivet har ökat under året. Kundnöjdheten utvärderas löpande genom mätningar som underlag för verksamhetsutveckling bland annat inom bygglovsprocesserna. Flera e-tjänster med näringslivet som målgrupp är under utveckling.

Uppsalas lyskraft ökar

Rekordmånga konferenser och kongresser arrangerades i Uppsala 2017 vilket medfört att Uppsala är den näst största konferensarrangören i Sverige avseende internationella möten. Uppsala kommun har själv varit arrangör eller medarrangör till många konferenser med koppling till näringslivsutveckling som till exempel Nanoforum och Uppsala health summit.

För att stärka platsvarumärket Uppsala deltar kommunen i en samverkansgrupp tillsammans med platsens aktörer. Under året har fokus legat på två stora initiativ. Dels verktygslådan (meruppsala.se) som är en digital portal med bilder, filmer och framgångssagor för platsen Uppsala som är fritt att bruka för platsens aktörer, dels Almedalen som under 2017 för första gången genomfördes med en gemensam arena.

Framtida utmaningar

Demokrati och trygghet

De närmaste åren ska två val genomföras. Det är valet till riksdag, kommun och landsting i september 2018 och valet till Europaparlamentet i juni 2019. En utmaning för kommunen är att öka valdeltagandet i områden och för grupper med lågt valdeltagande samt verka för ett mer jämlikt valdeltagande. Tillgängligheten och säkerheten i samband med valet måste även säkerställas.

Under 2018 kommer flera nya lagar, som berör kommunens verksamheter. Den 1 januari 2018 träder en ny kommunallag i kraft, som bland annat medger att fullmäktige kan bestämma att kommunstyrelsen ska få fattat beslut som rör andra nämnders verksamhet samt tydliggör rollfördelning mellan tjänstepersoner och förtroendevalda. Dagens personuppgiftslag ersätts den 25 maj 2018 av en dataskyddsförordning (GDPR). Förordningen innebär stärkta rättigheter för den enskilde när det gäller personlig integritet och innebär krav

på förändringar i kommunens verksamhet. Den 1 juli 2018 träder en ny förvaltningslag i kraft. Syftet med den nya lagen är bland annat att stärka enskildas rättssäkerhet och snabba på ärendehandläggningen. Den nya förvaltningslagen kommer betyda att de ansvariga nämnderna och förvaltningarna måste anpassa sig för att möta de nya kraven.

Trygghetsfrågan är fortsatt en viktig utmaning för kommunen. Det krävs ett systematiskt förebyggande och reaktivt arbete som ger effekt både på lokal och på nationell nivå. Samverkan och metoder behöver utvecklas för att motverka segregation och uppnå socialt hållbar samhällsplanering. En särskild mobilisering av insatser krävs för att skapa ett socialt hållbart Gottsunda/Valsätra. En handlingsplan för området håller på att tas fram enligt ett nytt arbetssätt där sociala insatser knyts ihop med den fysiska planeringen. Många åtgärder i handlingsplanen kommer från förslag i genomförda medborgardialoger. Den innefattar både insatser på kort sikt för att hantera nuläget och påbörja förändringsarbetet, men även på längre sikt för att nå målsättningar 2030.

Tillväxt som utmanar

Uppsalas höga tillväxttakt och vårt åtagande i avtalet om 4-spår ställer höga krav på en långsiktigt hållbar ekonomi. Kommunen ska växa på ett ansvarsfullt sätt. Det innebär att självfinansieringsgraden för investeringarna måste öka. För att Uppsala kommunkoncern ska fortsätta att ha en ekonomi i balans behöver flera av de finansiella nyckeltalen stärkas. Vi måste även säkerställa att hållbarhetsperspektiv integreras i beslutsärenden och särskilt i stadsplaneringsprocesserna.

I takt med att Uppsalas befolkning växer måste vi skapa de bästa möjliga förutsättningarna för fler jobb och företag. Att skapa förutsättningar för 70 000 nya jobb till 2050 är en stor utmaning. Här ingår att skapa bättre förutsättningar för fler jobb och företag samt tillgängliggöra mer mark och lokaler för företag. Vi behöver utarbeta och genomföra en etableringsstrategi för tillväxt i befintliga företag, attrahera nya bolag och säkra att nya företag startas och utvecklas.

Kommunens lokal- och bostadsförsörjning behöver fortsätta att utvecklas. Under 2018 är ambitionen att ta fram lokalförsörjningsplaner för alla förvaltningar inför kommande års verksamhetsplanering. En digital matchningsfunktion ska tas fram som ger struktur och uppföljningsmöjlighet för den sociala bostadsresursen. Förutsättningarna för att göra trygghetsbostädernas bostadsrätter till hyresrätter och överföra dessa till ett bostadsbolag ska utredas. Det är en utmaning att säkerställa bra bostadsalternativ till nyanlända med kort framförhållning i tilldelningsprocessen från Migrationsverket.

Digitalisering och informationssäkerhet

Informationssäkerhet och effektiva informationsflöden är fortsatt prioriterade områden. Kommunen behöver fortsätta att utveckla ett modernt och digitalt arbetssätt. Många processer behöver digitaliseras inför inflyttning årsskiftet 2020/2021 i det nya Stadshuset som kommer att bli en klimatsmart och aktivitetsbaserad arbetsplats för 1 800 medarbetare. Utmaningarna med informationssäkerhet ändrar karaktär med ökat användande av digitala verktyg och ökar med säkerhetsutmaningarna i kommunens och Sveriges omvärld. Informationssäkerhetsarbetet behöver bli en naturlig del i varje medarbetares dagliga arbete.

Attraktiv arbetsgivare

Under 2017 har sjukfrånvaron i Uppsala kommun, liksom i riket i övrigt, stabiliserats efter ett antal år med en ökad sjukfrånvaro. De högre ohälsotalen antas på nationell nivå vara arbetsrelaterade, bland annat beroende på organisatoriska och sociala faktorer och en stigande

arbetsbelastning. Det kan också vara rimliga förklaringar för Uppsala kommun. Kvinnor har fortfarande en högre sjukfrånvaro än män.

Utmaningarna kring kompetensförsörjning innebär att kommunen behöver arbeta mer systematiskt och långsiktigt för att säkra en väl fungerande verksamhet. Utmaningen förstärks av stora kommande pensionsavgångar som stegvis ökar och kulminerar 2021 inom framförallt administrativa och tekniska yrken samt hos chefer. Arbetet med att behålla och utveckla befintliga chefer kommer därför att bli allt viktigare.

Finansiell analys

KOMMUNSTYRELSEN Belopp i miljoner kronor	KF-budget nettokostnad	Bokslut nettokostnad	Resultat	Resultat föregående år ¹
Nämnden totalt	355,7	287,6	68,1	67,6
Politisk verksamhet	61,7	55,5	6,2	8,0
Infrastruktur, stadsbyggnad m.m.	145,8	81,2	64,6	62,7
Fritid och kultur	8,9	17,9	-9,0	-1,6
Vård och omsorg	10,0	2,3	7,7	12,4
Särskilt riktade insatser	0,0	0,7	-0,7	0,7
Affärsverksamhet	17,1	3,3	13,8	17,0
Kommunledning och gemensam verksamhet	112,1	126,7	-14,6	-31,7
Nettoinvestering	239,7	403,8		

¹ Enligt 2016 års organisation

Kommunstyrelsens redovisar ett överskott med 68 miljoner kronor för 2017. I förhållande till budgetens avkastningskrav om 6,5 miljoner kronor är avvikelsen drygt 60 miljoner kronor. Jämförelser med tidigare år är svåra till följd av omfattande organisationsförändringar vid årsskiftet. Kommunstyrelsen integrerade då bland annat stora delar av tidigare styrelsen för teknik och service i sin organisation och verksamhet.

Belopp i miljoner kronor	Utfall 2017	Budget 2017	Prognos 2017
Försäljning, taxor och bidrag	650,0	629,7	591,2
Hyror	1 343,7	1 362,4	1 369,5
Försäljning exploatering	541,4	0,0	0,0
Reavinster	-3,5	4,6	-3,6
Summa intäkter	2 531,5	1 996,7	1 957,1
Såld exploateringsfastigheter	-98,9	0,0	0,0
Övriga direkta kostnader	-64,5	-59,6	-67,0
Medarbetarkostnader	-750,5	-751,1	-732,4
Hyror	-1 213,6	-1 241,7	-1 246,1
Övriga verksamhetskostnader	-754,9	-753,4	-692,2
Fördelningar	524,3	557,4	511,8
Avskrivningar	-432,3	-59,3	-56,1
Finansiella intäkter och kostnader	-28,6	-38,2	-30,7
Summa kostnader	-2 819,1	-2 345,8	-2 312,7
Verksamhetens nettokostnad	-287,6	-349,1	-355,5
Kommunbidrag	355,7	355,7	355,7
Resultat	68,1	6,5	0,2

Överskottet härrör från flera delar av verksamheten, kommunstyrelsens har inte förbrukat sina medel till förfogande eller för sociala investeringar vilket bidrar positivt med omkring 20 miljoner kronor. De gemensamma staberna på kommunledningskontoret (KLK) har totalt sett

hållit budget och lämnar ett samlat överskott om 7 miljoner kronor. Inom stadsbyggnadsförvaltningens (SBF) ansvarsområde har mark- och exploateringsverksamheten genererat ett överskott med 55 miljoner kronor medan fastighetsförvaltningen redovisar ett negativt resultat om 28 miljoner kronor. Av tabellerna nedan framgår nettokostnader¹ och resultat för relevanta enheter i respektive förvaltning. Exploateringsverksamheten anpassades under året till gällande redovisningslagstiftning, som konsekvens intäktförs markförsäljning löpande i samband med att den genomförs. Markförsäljningen uppgick under 2017 till 459 miljoner kronor, ytterligare 82 miljoner kronor identifierades och intäktsfördes inom ramen för genomlysningsarbetet, dessa avsåg perioden 2015-2016. Vid årsskiftet gjordes även en förnyad bedömning av bokfört markvärde avseende Ulleråker. Bedömningen påvisade ett negativt återvinningsvärde varför en nedskrivning genomförts med samma belopp av försiktighetsskäl. Mer om mark- och exploateringsverksamheten framgår av ett separat avsitt i rapporten.

Kommunstyrelsens dominerande verksamhet sett till intäkts- och kostnadsnivå är fastighetsförvaltningen. Alla inhyrningar i kommunen förmedlas genom kommunstyrelsens fastighetsverksamhet som alltså redovisar hyresintäkter (huvudsakligen interna, från övriga nämnder) om 1,3 miljarder kronor och externa hyreskostnader (dotterbolag och externa hyresvärdar) i samma nivå.

Kostnaderna för medarbetare, i huvudsak inom de sju staberna inklusive gemensam service (tidigare styrelsen för teknik och service) uppgick till 750 miljoner kronor vilket följer budget väl på totalnivå. Stabernas kostnader fördelas med nycklar mot de nämnder och verksamheter som utnyttjar dem. Den stora delen av stabernas kostnader bärs alltså av andra nämnder än kommunstyrelsen, vars kostnad motsvaras av återstående nettokostnad efter fördelning. Kommunstyrelsens verksamhet är både omfattande och konglomerat, att förstå dess ekonomi genom att betrakta en total resultaträkning är inte möjligt. En nedbrytning i underliggande organisatoriska ansvarsområden är därför nödvändig.

Den första indelningen av nämnden är en förvaltningsindelning. Kommunstyrelsen är den enda av kommunens nämnder som betjänas direkt av två förvaltningar, kommunledningskontoret och stadsbyggnadsförvaltningen. De två förvaltningarnas indelning, resultat och omsättning per underliggande organisatoriska delar av kommunstyrelsen framgår av tabellerna nedan. Omsättningen är uttryckt som nettokostnad, det vill säga samtliga kostnader minus alla intäkter utom kommunbidraget som utgör den skattefinansierade delen. I många fall är alltså bruttokostnaden betydligt högre eftersom verksamheterna huvudsakligen finansieras med intäkter eller fördelning av kostnader till andra nämnder.

¹ Nettokostnad består av samtliga kostnader i en verksamhet, minus de intäkter den genererar. Nettokostnaden finansieras med ett kommunbidrag, dvs den andel av kommunens skatteintäkter som i budget allokerats mot verksamheten.

Kommunstyrelsen, kommunledningskontoret

Kommunledningskontorets överskott är 36,6 miljoner kronor för 2017. Det fördelar sig mellan ledning- och avdelningar med 29,6 miljoner kronor och de gemensamma staberna med 7,0 miljoner kronor. Se tabell nedan.

KOMMUNSTYRELSEN, KOMMUNLEDNINGSKONTORET Belopp i miljoner kronor	Budget netto- kostnad	Netto- kostnad	Prognos 2017	Utfall 2017
KS10 Ledning	23,5	9,3	8,9	13,9
KS11 Näringsliv & omvärld	31,0	30,7	2,5	0,4
KS12 Ledningsstöd	6,0	4,4	1,3	1,7
KS13 Ekologisk hållbarhet	13,5	11,4	0,0	2,1
KS14 Social hållbarhet	26,5	17,9	4,8	8,8
KS15 KS - avgifter & bidrag	44,0	41,2	0,3	2,8
Summa Ledning och avdelningar	144,5	114,9	17,8	29,6
KS16 Stab - kvalitet & utveckling	17,4	7,5	9,1	10,0
KS19 KLK - gemensamt	6,0	13,7	-6,1	-7,7
KS20 Stab - kansli	23,3	23,1	0,7	0,2
KS21 Stab - kansli, politik	42,7	38,1	4,6	4,6
KS30 Stab - ekonomi	14,8	11,9	1,0	2,8
KS40 Stab - kommunikation	5,0	3,6	-1,7	1,5
KS70 Stab - HR	4,5	3,3	-0,1	1,2
KS71 Stab - HR - Personal	17,0	14,6	0,0	2,5
KS90 Stab - IT	1,7	4,1	-1,1	-2,5
KS95 Stab - Gemensam service	0,0	5,6	-6,7	-5,6
Summa Staber	132,5	125,5	-0,3	7,0
Summa KS kommunledningskontoret	277,0	240,4	17,5	36,6

Nettokostnaderna inom kommunledningskontoret uppgår till 240,4 miljoner kronor vilket är 36,6 miljoner kronor lägre än budgeterad ram. Exklusive jämförelsestörande poster om totalt 11,1 miljoner kronor (utrangering, försäljning av fordon och omställningskostnader) är nettokostnaderna 47,5 miljoner kronor lägre än budgeterad ram.

Stab gemensam service redovisar ett resultat på minus 5,6 miljoner kronor. Det är drygt en miljon kronor bättre än prognos per augusti. Under året har avtal omförhandlats för att bättre spegla faktisk kvalitet- och kostnadsnivå. Nya avtal har även tecknats inom städ- och måltidsservice. Inom servicecenter har anpassning av personalstyrkan skett för att mer effektivt kunna matcha arbetsuppgifterna. Utöver ovanstående åtgärder har vissa effektiviseringsåtgärder satts in. Staben räknar med att vidtagna åtgärder innebär en ekonomi i balans under 2018.

För övriga verksamheter inom kommunledning är nettokostnaderna 53,1 miljoner kronor lägre än budgeterat, varav förfogandemedel och sociala investeringar utgör 21,8 miljoner kronor. Kostnader för gemensam nämnd med Regionen, och olika projekt om verksamhetssatsningar inom hållbarhetsområdet är lägre än budgeterat. Flera projekt med extern finansiering har blivit godkända vilket inneburit positiva budgetavvikelser. Kommunledningskontorets planerade förstärkningar samt ersättningsrekryteringar har till del försenats. Det innebär att kostnaderna är lägre än budgeterat 2017 men får helårseffekt 2018.

Kommunstyrelsen, stadsbyggnadsförvaltningen

Verksamheten i stadsbyggnadsförvaltningen redovisar ett överskott om 31,5 miljoner kronor. Det härrör i allt väsentligt från mark- och exploateringsverksamheten som uppvisar ett överskott med 55 miljoner kronor. Fastighetsverksamheten redovisar ett underskott om 28 miljoner kronor medan strategisk planering och översiktsplanering genererar mindre överskott, se tabell nedan. Resultatet från mark- och exploateringsverksamheten beskrivs mer ingående under egen rubrik längre fram i rapporten.

Mark- och exploateringsverksamheten och fastighetsverksamheten har de senaste åren varit föremål för förändringar i såväl arbetssätt som organisation. Dessa förändringar förväntas fortsätta under 2018.

KOMMUNSTYRELSEN, STADSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN Belopp i miljoner kronor	Budget netto- kostnad	Utfall netto- kostnad	Prognos 2017	Utfall 2017
KS910 Mark	1,4	5,7	-4,9	-4,3
KS911 Exploatering	3,5	-428,6	0,4	432,2
KS917 Ulleråker	45,2	418,1	0,1	-372,9
Summa Mark & Exploatering	50,1	-4,9	-4,3	55,0
KS930 Strategisk planering	13,9	12,7	0,2	1,2
Summa strategisk planering	13,9	12,7	0,2	1,2
KS940 Översiktsplanering	10,8	7,0	3,6	3,7
Summa översiktsplanering	10,8	7,0	3,6	3,7
KS920 Bostäder	0,0	-9,0	15,6	9,0
KS921 Lokaler	3,5	19,2	-4,3	-16,6
KS923 Fastighet - drift	0,0	0,1	-0,1	-0,1
KS924 Projekt/förvaltning	0,0	-8,9	8,4	8,9
KS961 Avtal	0,0	-62,4	53,7	62,4
KS962 Strategi/förvaltning	0,5	41,1	-42,2	-39,7
KS963 Projekt	0,0	28,2	-31,3	-28,2
KS964 Drift	0,0	10,0	-13,1	-10,0
KS965 Stab	0,0	13,6	-4,0	-13,6
KS966 Intendentur	0,0	0,5	0,4	-0,5
Summa Fastighet	4,0	32,4	-16,9	-28,4
Summa KS stadsbyggnadsförvaltningen	78,7	47,2	-17,3	31,5

Fastighetsverksamheten

Fastighetsverksamheten, som förmedlar lokaler till kommunens alla verksamheter, redovisar ett negativt resultat om 28,4 miljoner kronor, att jämföra med ett budgeterat överskott om knappt 6 miljoner kronor. En resultaträkning för verksamheten framgår nedan.

I samband med ombudgeteringsärendet ålades fastighetsverksamheten ett effektiviseringskrav som inte kunnat infrias. De effektiviseringar som den nya organisationen förväntats ge har inte fått ekonomiskt genomslag under året. Fastighetsverksamheten samlar all inhyrning i kommunen till en punkt där kompetens och system att hantera förvaltningen ska koncentreras och stödja nämndernas verksamhet. Nämnderna, som nyttjar lokalerna i sin respektive verksamhet, hyr av den interna motparten fastighetsenheten och betalar interna hyror för

detta. Av fastighetsverksamhetens resultaträkning framgår resonemanget om brutto och nettokostnader tydligt. Hyresintäkter, huvudsakligen från nämnderna för verksamhetslokaler uppgår till över en miljard kronor. På kostnadssidan motsvaras detta av hyreskostnader från i allt väsentligt externa parter, där dotterbolagen i Uppsala stadshuskoncern är de största motparterna.

Belopp i miljoner kronor	Utfall 2017	Budget 2017	Prognos 2017
Hyror	1 300,9	1 319,5	1 328,3
Försäljning av tjänster	95,0	73,9	66,2
Reavinster	-3,9	0,0	-3,9
Summa intäkter	1 392,0	1 393,4	1 390,5
Övriga direkta kostnader	-1,4	0,0	-0,9
Medarbetarkostnader	-60,6	-59,9	-55,1
Hyror	-1 197,1	-1 226,4	-1 230,4
Övriga verksamhetskostnader	-178,8	-118,2	-137,4
Fördelningar	30,9	41,7	31,5
Avskrivningar	-20,8	-23,3	-21,1
Finansiella intäkter och kostnader	3,5	-5,5	2,0
Summa kostnader	-1 424,4	-1 391,5	-1 411,4
Verksamhetens nettokostnad	-32,4	1,9	-20,9
Kommunbidrag	4,0	4,0	4,0
Resultat	-28,4	5,9	-16,9

Den största inhyrningen under 2017 kom från Uppsala kommun skolfastigheter AB med 500 miljoner kronor, följt av privata hyresvärdar 380 miljoner kronor och föreningar och stiftelser med 216 miljoner kronor. De senare avser framförallt avgifter för bostadsrätter i kommunens bostadssociala verksamhet men även vissa verksamhetslokaler. Intäkterna i fastighetsverksamheten är främst interna, från kommunens nämnder. Den största hyresgästen är Utbildningsnämnden med 536 miljoner kronor följt av äldrenämnden med 158 miljoner kronor. Uthyrning till privatpersoner, för i huvudsak bostadssociala ändamål, uppgick till 214 miljoner kronor.

Avvikelsen inom fastighetsverksamheten avser främst högre drift- och underhållskostnader som inte fullt ut kunnat finansieras samt högre förbrukningskostnader (el och annan media). De interna hyresintäkterna blev lägre än förväntat i augustiprognosen, bland annat som följd av avtalsgenomgångar under hösten som innebar återbetalningar till övriga nämnder. Under året tillkom medarbetare och verksamhet från den tidigare styrelsen för teknik och service till kommunstyrelsens fastighetsverksamhet. Verksamheten har vidtagit åtgärder för ökad ordning och reda för bättre kontroll och styrning. Åtgärderna har inte givit tillräcklig effekt under året men utgör en god grund för fortsatt förändrings- och kvalitetsarbete under 2018. Exempel på åtgärder är en ny organisation från juli som tydligare ska svara på behovet av samarbete mellan strategisk och operativ nivå inom verksamheten. Potential bedöms finnas i att den nya samlade organisationen inte längre har en köp-sälj-relation över nämndgränser. Under hösten tillsattes ledningsfunktioner som varit vakanta under en stor del av året. Vidare

har verksamheten arbetat med konsultstöd för att identifiera brister i rutiner och flöden, bland annat vad gäller beställnings- och faktureringsrutiner. Genomgång av samtliga avtal pågår för att säkerställa en korrekt hyresdebitering och långsiktigt hållbar prioritering av underhållsinsatser. Stort fokus läggs även på den långsiktiga lokalförsörjningsplaneringen som grund för strategiska beslut och en effektiv fastighetsverksamhet och användning av kommunens lokalbestånd. Budgeten för 2018 är uppbyggd utifrån de förutsättningar som avdelningens omorganisation under 2017 skapade. Dessa strukturella förändringar ger förutsättningar för förbättrad styrning men det finns en osäkerhet om fullt ekonomiskt genomslag kan uppnås under 2018. Det kan också bli aktuellt med förändringar i modellen för hyresberäkningar inför 2019.

Jämförelsestörande poster

Belopp i miljoner kronor	Nettokostnad		Avvikelse från KF-budget				
	KF-budget	Bokslut	Bokslut 2017	Bokslut 2017 exkl jmfstörande	Bokslut 2016 ¹	Prognos 201708	Prognos 201708 exkl jmfstörande
Kommunstyrelsen - totalt alla verksamheter	355,7	287,6	68,1	25,9	67,6	0,2	24,5
- KLK - kommunledning	277,0	240,4	36,6	47,5	7,3	17,5	28,5
- SBF - stadsbyggnad	78,7	47,2	31,5	-21,6	60,3	-17,3	-4,0

Kommunstyrelsen redovisar i bokslutet nettokostnader på 287,6 miljoner kronor vilket är 68,1 miljoner kronor lägre än budget. I nettokostnader och resultat finns jämförelsestörande poster på 42,2 miljoner kronor som kan vara viktiga att notera vid analys av resultatet:

	Bokslut 2017
Jämförelsestörande poster (belopp i mnkr)	-42,2
Försäljning fordon	-0,3
Utrangering IT	6,3
Utrangering inventarier	1,1
Omställningskostnader	6,5
Korrigerig reanetto 2013, Hammarskog	3,9
Balingsta förskola	0,0
Avetablering ersättning från AMN (Kronparken)	-4,7
Ulleråker - utrangering	4,3
Ulleråker - nedskrivning	376,0
Fastighet - utrangering	1,5
Markarbete, flytt av ledningar mm - stadshus 2020	6,0
Projektering bandy	3,1
Anpassning allsvenskt spel	6,1
Försäljning bostäder	-9,7
Exploateringsnetto	-442,4

Exklusive jämförelsestörande poster är nettokostnaderna 25,9 miljoner kronor lägre än budgeterat och i jämförelse med prognos per augusti är nettokostnaderna 1,5 miljoner kronor lägre. Avvikelsen från kommunfullmäktiges budget är 47,5 miljoner kronor i lägre nettokostnader inom KS-kommunledning (KLK) och inom KS-stadsbyggnad (SBF) är nettokostnaderna 21,6 miljoner kronor högre.

Politisk verksamhet

Belopp i miljoner kronor	Nettokostnad		Avvikelse från KF-budget		
	KF-budget	Bokslut	Bokslut 2017	Bokslut 2016 ¹	Prognos 201708
Politisk verksamhet	61,7	55,5	6,2	8,0	5,0
- KLK - kommunledning	61,7	55,5	6,2	8,0	5,0
- SBF - stadsbyggnad	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Nettokostnaderna inom politisk verksamhet är 6,2 miljoner kronor lägre än budgeterat varav 1,1 miljoner kronor avser resurs för politiska sekreterare som förs inom mandatperioden 2014-2018. Resterande utgörs av lägre kostnader för sammanträden, revision, medaljmiddag och administrationskostnader.

Infrastruktur, stadsutveckling, skydd m.m.

Belopp i miljoner kronor	Nettokostnad		Avvikelse från KF-budget				
	KF-budget	Bokslut	Bokslut 2017	Bokslut 2017 exkl jmfstörande	Bokslut 2016 ¹	Prognos 201708	Prognos 201708 exkl jmfstörande
Infrastruktur, skydd m.m.	145,8	81,2	64,6	0,1	62,7	-7,1	-2,1
- KLK - kommunledning	88,2	74,0	14,2	14,2	-0,6	8,3	8,3
- SBF - stadsbyggnad	57,6	7,2	50,4	-14,2	63,4	-15,4	-10,4

Inom infrastruktur, stadsutveckling, skydd m.m. uppgår nettokostnaderna till 81,2 miljoner kronor och är 64,6 miljoner kronor lägre än budget vilket motsvaras av de jämförelsestörande posterna inom stadsbyggnad; exploateringsnetto, nedskrivning Ulleråker och omställningskostnader. Exklusive dessa poster är nettokostnaderna i nivå med kommunfullmäktiges budget.

Inom kommunledning är nettokostnaderna 14,2 miljoner kronor lägre och förklaras av senarelagda rekryteringar vilket också påverkar verksamhetens övriga kostnader. Arbetet med hållbarhetsfrågor och en tillfälligt lägre kostnad under 2017 för gemensam nämnd med Region är andra förklaringar samt att fler projekt med extern finansiering än vad som budgeterats återfinns inom hållbarhetsområdet.

Stadsbyggnads nettokostnader uppgår till 7,2 miljoner kronor vilket är 50,4 miljoner kronor lägre än budget varav 64,6 miljoner kronor förklaras av jämförelsestörande poster. Exklusive jämförelsestörande poster är således nettokostnaderna 14,2 miljoner kronor högre.

Inom verksamhet infrastruktur återfinns avvikelser för mark- och exploateringsverksamheten samt en negativ avvikelse inom Ulleråker.

Nettokostnaderna inom strategisk och översiktlig planering är fem miljoner kronor lägre än budgeterat bland annat på grund av lägre personal- och konsultkostnader. En större del än förväntat av utredningar har genomförts med annan finansiering främst från Ulleråkersprojektet och plan- och byggnadsnämnden. Fördröjda ramavtal för konsulttjänster innebär låga avrop i början av året. Sett till helheten för strategisk planering, har arbetet med flera stora utredningsuppdrag kommit igång och fler projekt än förväntat har slutförts under året. Bland annat har arbetet med trafikstrategi startat, fyrsårsutredning och flera utredningar kring vattenfrågan har slutförts och ett intensivt arbete med planprogram Gottsunda pågår.

Inom landsbygdsarbetet har arbetet med medborgarbudget kommit igång och två föreningar har erhållit bidrag om ett hundra tusen kronor vardera. Vidare har man arbetat med flera projektansökningar och fått bidrag för projekt kring servicepunkter på landsbygden.

Fritid och kultur

Belopp i miljoner kronor	Nettokostnad		Avvikelse från KF-budget				
	KF-budget	Bokslut	Bokslut 2017	Bokslut 2017 exkl jmfstörande	Bokslut 2016 ¹	Prognos 201708	Prognos 201708 exkl jmfstörande
Fritid och kultur	8,9	17,9	-9,0	0,2	-1,6	0,2	0,2
- KLK - kommunledning	8,9	8,7	0,2	0,2	-1,5	0,2	0,2
- SBF - stadsbyggnad	0,0	9,2	-9,2	0,0	0,0	0,0	0,0

Verksamhetsområde fritid och kultur har i bokslutet nettokostnader på 17,9 miljoner kronor, av det avser 9,2 miljoner poster inom stadsbyggnad för projekteringskostnader för bandy och anpassning av Studenternas IP till allsvenskt spel. Driftkostnaden för linneanska trädgårdarna och räntebidragen till föreningar är 0,2 miljoner kronor lägre än budgeterat.

Vård och omsorg

Belopp i miljoner kronor	Nettokostnad		Avvikelse från KF-budget		
	KF-budget	Bokslut	Bokslut 2017	Bokslut 2016 ¹	Prognos 201708
Vård och omsorg	10,0	2,3	7,7	12,4	4,7
- KLK - kommunledning	10,0	2,3	7,7	12,4	4,7
- SBF - stadsbyggnad	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Verksamhetsområdet inrymmer budget för sociala investeringar som uppgår till 10,0 miljoner kronor. Ett projekt är pågående och bedrivs av omsorgsnämnden, projektet har under året haft nettokostnader på 1,9 miljoner kronor. Resterande nettokostnader avser administration.

Särskilt riktade insatser

Belopp i miljoner kronor	Nettokostnad		Avvikelse från KF-budget		
	KF-budget	Bokslut	Bokslut 2017	Bokslut 2016 ¹	Prognos 201708
Särskilt riktade insatser	0,0	0,7	-0,7	0,7	-0,8
- KLK - kommunledning	0,0	0,7	-0,7	0,7	-0,8
- SBF - stadsbyggnad	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Inom särskilt riktade insatser inryms kostnader projekt Agata. Projektets målsättning är bland annat att kvalitetssäkra verksamhetssystem för att underlätta framtida planering av insatser och resurser. Kostnaderna finansieras med EU-bidrag till 75 procent, resterande del är kommunens kostnad. Projektet avslutas under 2018.

Affärsverksamhet

Belopp i miljoner kronor	Nettokostnad		Avvikelse från KF-budget				
	KF-budget	Bokslut	Bokslut 2017	Bokslut 2017 exkl jmfstörande	Bokslut 2016 ¹	Prognos 201708	Prognos 201708 exkl jmfstörande
Affärsverksamhet	17,1	3,3	13,8	3,5	17,0	14,2	6,9
- KLK - kommunledning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- SBF - stadsbyggnad	17,1	3,3	13,8	3,5	17,0	14,2	6,9

Affärsverksamhets nettokostnader återfinns inom stadsbyggnad och uppgår till 3,3 miljoner kronor vilket är 13,8 miljoner kronor lägre än budgeterat. De lägre nettokostnaderna förklaras i huvudsak av jämförelsestörande poster för bostadsförsörjningen inom Ulleråker och fastighetsavdelningen, vilket minskar nettokostnaderna med 10,3 miljoner kronor.

Kommunledning och gemensamma verksamheter

Belopp i miljoner kronor	Nettokostnad		Avvikelse från KF-budget				
	KF-budget	Bokslut	Bokslut 2017	Bokslut 2017 exkl jmfstörande	Bokslut 2016 ¹	Prognos 201708	Prognos 201708 exkl jmfstörande
Kommunledning och gemensamma verksamheter	112,1	126,7	-14,6	8,9	-31,7	-16,1	10,5
- KLK - kommunledning	108,2	99,2	8,9	19,8	-11,7	0,0	11,0
- SBF - stadsbyggnad	4,0	27,5	-23,5	-11,0	-20,0	-16,1	-0,5

Nettokostnaderna inom verksamhetsområde kommunledning och gemensamma verksamheter uppgår till 126,7 miljoner kronor och är 14,6 miljoner kronor högre än kommunfullmäktiges budget. De jämförelsestörande posterna utgör 23,5 miljoner kronor av nettokostnaderna och består av försäljning av fordon, omställningskostnader, utrangeringar, korrigering reanetto och omkostnader för flytt av ledningar vid stadshuset. Kommunledning har efter jämförelsestörande poster lägre nettokostnader på 19,8 miljoner kronor. Av det utgör förfogandemedel 14,0 miljoner kronor.

Stab gemensam service redovisar ett resultat på minus 5,6 miljoner kronor vilket är 6,8 miljoner kronor under budgeterat resultat. Det är drygt en miljon kronor bättre än prognos per augusti. Under året har avtal omförhandlats för att bättre spegla faktisk kvalitet- och kostnadsnivå nya avtal har även tecknats inom städ- och måltidsservice.

Inom servicecenter har anpassning av personalstyrkan skett för att effektivt kunna matcha arbetsuppgifterna. Utöver ovanstående åtgärder har en del effektiviseringsåtgärder satts in. Staben räknar med att vidtagna åtgärder innebär att staben kommer att redovisa en ekonomi i balans 2018. Resterande lägre nettokostnader, 11,4 miljoner kronor inom kommunledning förklaras av lägre kostnader inom stabsorganisationen. Bland annat har upphandling lett till avtal om lägre priser för datorer och den nya lagringsmiljön innebär lägre kostnader för serviceavtal och licensavgifter. Centralt ägd utrustning har visat att stort behov finns av förnyelse av kommunens IT-utrustning, under sista tertiet har utbytestakten varit hög för att ha så stor del av utrustning som möjligt med supportstöd. Övriga staber visar lägre kostnader än vad som förväntades i prognos och förklaras med senarelagda rekryteringar och framflyttade aktiviteter.

Inom stadsbyggnad är nettokostnaderna 11,0 miljoner kronor högre än budgeterat exklusive de jämförelsestörande posterna utrangering, omställning, korrigering reanetto och omkostnader för flytt av ledningar vid stadshuset. Inom denna verksamhet återfinns merparten av avvikelsen inom fastighetsverksamheten, kopplat till lokalförsörjningen och drift och verksamhetslokaler. Ulleråker har en lägre nettokostnad än budgeterat inom denna verksamhetskod vilket dels avser lokalförsörjningens faktiska lägre driftskostnader dels att verksamhet *infrastruktur* inom samma område bär kostnader som budgeterats inom *gemensamt*.

Lönekostnadsutveckling

LÖNEKOSTNADSUTVECKLING					Varav effekt av löneavtal		Varav återstående del (volym mm)	
Belopp i tusen kronor					%	tkr	%	tkr
	Bokslut	Bokslut fg.år ¹	Diff %	Diff tkr				
Lönekostnad (konto 50-51)	480 659	280 268	72%	200 392	2%	5 200	70%	195 192
1 Enligt 2016 års organisation								

Lönekostnadsförändringen mellan åren förklaras till största del av att kommunstyrelsen från årsskiftet har utökats med stab gemensam service och att stabsresurser från teknik & service och vård & omsorg flyttats in i befintliga staber inom kommunledningskontoret.

Lönekostnaderna för stadsbyggnadsförvaltningens medarbetare ingår inte i beloppen ovan. För stadsbyggnadsförvaltningens verksamheter redovisas lönekostnaderna inom gatu- och samhällsmiljönämnden och överförs till kommunstyrelsen och övriga berörda nämnder som fördelade medarbetarkostnader.

Investeringar

Kommunstyrelsens investeringsmedel för 2017 uppgår till 239,7 miljoner kronor varav 93,7 miljoner kronor avser överförda medel. Under året har 403,4 miljoner kronor upparbetats varav 14,2 miljoner kronor inom KLK och 389,1 miljoner kronor inom SBF.

Investeringsmedel (mnkr)	Från M&B 2017	Pågående inkl ombudgetering	Total budget 2017	Prognos per augusti 2017	Utfall bokslut 2017	Överföra till 2018
Kommunstyrelsen	146,0	93,7	239,7	391,1	403,4	96,4
varav:						
KLK - nettoinvesteringar	58,0	79,0	137,0	76,9	14,2	64,2
E-förvaltning	0,0	13,4	13,4	1,0	0,4	0,5
Gemensam service	0,0	3,0	3,0	3,0	1,3	0,0
Inventarier KLK	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0
IT-investeringar	58,0	17,8	75,8	28,0	18,2	19,5
IT-utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0	-6,5	0,0
Vindkraft	0,0	44,9	44,9	44,9	0,7	44,2
SBF - nettoinvesteringar	88,0	14,7	102,7	314,2	389,1	32,3
Bostad	20,0	0,0	20,0	5,0	0,0	0,0
Anläggning/Exploatering	0,0	0,0	0,0	230,5	350,5	0,0
Förvärv övriga verksamhetsfastigheter	10,0	0,0	10,0	0,0	0,0	0,0
Korrigerig reanetto	0,0	0,0	0,0	0,0	-3,9	0,0
Markförvärv	40,0	0,0	40,0	10,3	10,6	0,0
Ombyggnation i fastigheter	0,0	14,7	14,7	41,5	22,8	21,7
Stadshus 2020	3,0	0,0	3,0	3,0	2,5	0,5
Ulleråker - anläggning/exploatering	0,0	0,0	0,0	0,0	6,7	0,0
Underhåll inkl energiätgärder	15,0	0,0	15,0	23,9	0,0	10,1

Kommunlednings utgifter under året avser till största del IT-investeringar. Sammanlagt behöver 44,2 miljoner kronor av budgetutrymmet föras till 2018 och avser vindkraft. Resterande poster för e-förvaltning och IT-investeringar är inrymda i mål & budget 2018.

Stadsbyggnad

Inom stadsbyggnadsområdet avser merparten av investeringarna utbyggnad av anläggningar inom exploateringsområdena. Till följd av den genomlysning som pågår av

exploateringsprojekten, har stora ombokningar av poster från föregående år skett, såväl inkomster (exploateringsavgifter och – ersättningar) som anläggningsutgifter. Av investeringsnettot för dessa anläggningar på 350,5 miljoner kronor (brutto 503 miljoner kronor), avser 215 miljoner kronor utgifter för utbyggnad som faktiskt genomförts 2017 vilket är omkring 15 miljoner kronor lägre än bedömningen i augustiprognosen. De förvärv som genomförts under året avser fasigheten Skarholmen i Sunnersta. Fastighetsverksamheten har investerat i ombyggnation i verksamhetsfastigheter. De största projekten avser omställning av kontorslokaler på Stationsgatan och Klostergatan, samt ett flertal ombyggnationer av kök och badrum för olika boenden. Ett antal investeringar har påbörjats under året, bland annat ombyggnation av Samariterhemmet och Vilanvägen till särskilt boende för olika grupper. Dessa projekt är inte slutförda varför 32,3 miljoner av årets investeringsram behöver överföras till 2018.

Mark och exploatering

Uppsala kommuns pågående exploateringsverksamhet är omfattande och stora flöden av utgifter och inkomster redovisas i balansräkningen. Detta har förstärkts av att förmågan att avsluta projekt varit svag, ett arbete som har prioriterats under 2017.

Under året har arbetet med genomlysning av den historiska projektportföljen inneburit att 13 äldre projekt helt avslutats medan 4 projekt delvis kunnat avslutas. I genomlysningen har projekt med stora kassaflöden prioriterats i syfte att minska de underliggande balansposterna. Vid utgången av 2017 består kommunens exploateringsverksamhet av 142 projekt, 21 fler än vid ingången av året. Att portföljen ökar numerärt samtidigt som genomlysning och stängning genomförs beror på en expansiv byggkonjunktur, men framförallt på att genomlysningen resulterat i bättre definitioner och avgränsningar som inneburit att vissa projekt delats upp. Trots att antalet projekt ökat och årets exploateringsaktiviteter varit omfattande har genomlysningsarbetet ändå minskat riskerna med underliggande historiska poster märkbart. Minskningen korresponderar mot stora resultateffekter 2017, se nedan, men även direktavslut mot eget kapital (poster äldre än 2015) som ökat med 406 miljoner kronor. Genomlysningen har dessutom identifierat, dokumenterat och aktiverat kommunal infrastruktur till ett värde av 341 miljoner kronor. Alla dessa åtgärder har minskat osäkerheten i den ursprungliga posten, men arbetet måste fortsätta under 2018.

Årets bokförda markförsäljning uppgår till 541 miljoner kronor varav 459 miljoner kronor avser 2017 i enlighet med RKR 18.1. Ytterligare 82 miljoner kronor avser försäljning 2015 och 2016 som intäktsförts efter projektstängning. Kostnader för såld mark med 98,9 miljoner kronor och egna icke aktiverbara exploateringskostnader, 14,6 miljoner kronor, har belastat årets resultat. Värdet av markreserven i Ulleråker har prövats vid bokslutet varvid negativt återvinningsvärde konstaterats. En nedskrivning har gjorts med 376 miljoner kronor. För den samlade mark- och exploateringsverksamheten innebär det ett nettoresultat om 55 miljoner kronor.

RESULTAT FRÅN MARK- OCH EXPLOATERING				
Belopp i miljoner kronor	Mark	Exploa- tering	Uller- åker	Totalt
Kommunbidrag	1	4	45	50
Markförsäljning	0	541	0	541
Övriga intäkter	9	1	38	48
Summa intäkter	11	546	84	640

Mark, anskaffningskostnad	0	99	0	99
Övr. direkta verksamhetskostnader	6	0	0	6
Arbetskraft	3	10	0	14
Övriga verksamhetskostnader	5	14	62	80
Avskrivningar	0	0	18	19
Nedskrivningar	0	0	376	376
Fördelade kostnader	1	-11	0	-9
Summa kostnader	15	113	456	585
Resultat	-4	432	-373	55

Markreservens utgående balans har minskat genom försäljning men framförallt nedskrivning. Inom ramen för genomlysningen har anläggningar som uppförs för att stanna i kommunens ägo identifierats och omklassificeras från omsättningstillgångar, därför har pågående nyanläggning från exploateringsverksamheten ökat med 519 miljoner kronor. Den genomsnittligt avtalade externfinansieringen av uppförda anläggningar har i genomlysningen uppgått till 63 procent. Ett antagande om samma finansieringsnivå görs för dessa anläggningar, varför 365 miljoner kronor skuldförts som exploateringsavgift att möta kommande avskrivningar. Eftersom en stor del av portföljen kunnat genomlysas är bedömningen att det inte föreligger några omedelbara och stora risker för framtida påverkan på kommunens avskrivningar, som dessutom förväntas vara till omkring 60 procent externt finansierade.

EXPLOATERINGSTILLGÅNGAR OCH EXPLOATERINGSSKULDER		
Belopp i miljoner kronor	2016	2017
Markreserv	1 564	1 193
Pågående nyanläggning	60	579
Övriga anläggningstillgångar	276	255
Exploateringstillgångar	-401	-48
Exploateringsavgifter/förutbet. Intäkter (63% av påg. nyanläggning)		-365
Netto	1 500	1 613

Exploateringstillgångarna har minskat med 353 miljoner kronor, från -401 till -48 miljoner kronor. Posten är till skillnad från övriga poster i tabellen en nettopost. Den ska representera kassaflödet i projekten, i den utsträckning det inte utgör årets driftsresultat eller inkomster och utgifter för uppförande av kommunalt ägd infrastruktur. Trots att posten har minskat väsentligt under 2017 finns stort behov av fortsatt genomlysning av innehålllet, samt att det på balansdagen betraktas med ett visst mått av försiktighet. För att skapa ökad transparens kring detta bruttoredovisas posten med summa ackumulerade inkomster och utgifter uppdelat per projekt i not 20 i årsredovisningens bilaga 3.

Kommentarer till några av de större aktiva exploateringsprojekten

Ulleråker - projekt på mestadels kommunägd mark som planeras inrymma cirka 7 000 lägenheter samt skolor, förskolor, service, handel m.m. Utbyggnaden som är planerad att pågå fram till 2030 är i planeringsskedet. Hösten 2016 påbörjades fördjupade utredningar för att klara ut planeringsförutsättningarna för markanvändningen utifrån ett grundvattenperspektiv. Utredningarna har varit omfattande och först i slutet av året kunde de två första detaljplanerna, gå ut på granskning med förväntat antagande under 2018. Detta innebär

förskjutning av tidplanerna i de inledande etapperna. Sluttid för genomförandet av projektet i sin helhet bedöms i nuläget inte påverkas.

Rosendal - projekt på mestadels kommunägd mark som planeras att inrymma cirka 4 000 lägenheter samt skolor, förskolor, handel m.m. Projektet är i intensiva skeden med många stora byggprojekt som pågår parallellt. Inflyttning till bostäder sker samtidigt som många nya hus uppförs och andra etapper är i tidigare skede. Infrastrukturutbyggnaden pågår och påverkades under 2017 av konkurs av en av entreprenörerna. Vidare pågår planering för ny skola och idrottsanläggning.

Östra Salabacke - projekt på mestadels kommunägd mark som planeras att inrymma cirka 2 500 lägenheter samt skolor, förskolor, handel m.m. Projekt i flera etapper där inflyttning pågår samtidigt som utbyggnad av allmän plats och utbyggnad och planering av senare etapper.

Östra Fyrislund - projekt på mestadels kommunägd mark som omfattar cirka 600 000 kvadratmeter mark för verksamhetstomter för främst småindustri och logistik. Projektet är i slutskede och merparten av tomterna i området har sålts.

Juvelen/Triangeltomten - byggnad vid centralstationen som ska innehålla kontorslokaler samt olika publika och kommersiella verksamheter i gatuplan. Byggnationen pågår och beräknas vara klar i mitten av 2018. Fördröjning i utbyggnad av allmän plats bland annat på grund av fördröjd entreprenadupphandling.

Södra Gunsta – utbyggnad småhusområde, första etapp startad. Planering pågår även för utbyggnads skola förskola.

Kungsängen bostad – utbyggnad på privat mark som pågått under en längre tid. Projektets tidiga etapper har delavslutats men utbyggnationen fortsätter enligt plan ytterligare flera år.

Framåtsyftande arbete

Ett arbete pågår för att strukturera upp den process inom vilken verksamheten bedrivs framåtriktat. Målsättningen är att åstadkomma tydlig ansvarsfördelning och dokumentation samt ett adekvat metodstöd. Med en strukturerad process och dokumentation följer att även redovisning, uppföljning och styrning kan utvecklas och förbättras.

Under året har en gemensam process för samhällsutvecklingsprojekt tagits fram samt en projektstyrningsmodell. I processen förtydligas beslutssteg samt vilka rutiner och mallar som ska användas. Implementering sker under 2018. Vidare har förtydliganden kring de ekonomiska strukturerna och rutinerna arbetats fram. Inom samtliga nya och genomlysta projekt, har projektstrukturer upprättats i enlighet med detta. Ny mall för exploateringsavtal har tagits fram och beslutats av mark- och exploateringsutskottet.

Ulleråker

Uppsala kommun förvärvade under 2014 Ulleråkersområdet för framtida exploatering. Sedan dess har planeringen för utbyggnationen pågått. I planprogrammet för området som antogs under 2016, beräknas området kunna byggas ut med 7 000 bostäder samt ett antal skolor, förskolor och andra verksamhetslokaler. Under 2017 har de två första detaljplanerna för det nya området, skickats ut för granskning med ett förväntat antagande under våren 2018.

2016 års plansamråd visade på hänsyn som måste tas till exempelvis vattenfrågor, bebyggelsens täthet och höjd och befintliga trafiksystems kapacitet. Under 2017 har en riskanalys och nya riktlinjer för markanvändning som kan påverka Uppsalas grundvatten tagits fram, parallellt med arbetet med de första detaljplanerna. Projekten har i hög grad varit till nytta för varandra. Genom samverkan har digitalisering, kunskaper om grundvattenskydd i framkant och praktisk tillämpning kombineras. Resultatet från piloten på Ulleråker har sedan tillämpats på tillrinningsområdet i hela Uppsala kommun. Utredningsarbetet har varit omfattande och det innebär tidsförskjutningar i Ulleråkersprojektet – markförsäljningen i de inledande etapperna sker senare än förväntat, även om slutdatum för hela projektet inte påverkas i detta skede.

Ulleråker är ett stort och komplext projekt. En uppdaterad bedömning av projektets förutsättningar påvisar risk för underskott. Förändringen av tidsplaneringen innebär merkostnader, framförallt kapitalkostnader. Därtill kommer det sannolikt krävas mer infrastrukturinvesteringar och mer resurser för utredningar än vad som bedömdes tidigare. Sammantaget bedöms detta ge ett negativt återvinningsvärde för fastigheten vilket enligt försiktighetsprincipen motiverar en motsvarande nedskrivning. Denna har bestämts till 376 miljoner kronor baserat på kalkyl.

Bedömning av status per mål och uppdrag

Kommunstyrelsens verksamhetsplan är treårig och visar hur nämnden ska förverkliga kommunfullmäktiges övergripande styrdokument Mål och budget 2017–2019. I verksamhetsplanen finns kommunfullmäktiges inriktningsmål och uppdrag samt nämndmål och åtgärder som kommunstyrelsen har valt att lägga till. I verksamhetsuppföljningen bedömer kommunstyrelsen i vilken mån den bidragit till att förverkliga kommunfullmäktiges uppdrag och kommunstyrelsens egna mål. Denna bedömning baseras på uppföljningen av kommunstyrelsens åtgärder. Bedömningen avseende måluppfyllnad baseras på den del av måluppfyllnaden som kommunstyrelsen kan råda över.

Bedömningen av måluppfyllelse för inriktningsmålen redovisas utifrån en kommungemensam modell. För varje mål anges om:

- Kommunstyrelsen har uppnått det den planerat (eller mer) för att bidra till inriktningsmålet och att målet är helt uppfyllt.
- Kommunstyrelsen har uppnått övervägande del av det den planerat för att bidra till inriktningsmålet och att målet är i hög grad uppfyllt.
- Kommunstyrelsen har enbart uppnått delar av det den planerat för att bidra till inriktningsmålet och att målet är delvis uppfyllt.
- Kommunstyrelsen har inte bidragit till inriktningsmålet och målet är ej uppfyllt.

I tabellerna för respektive inriktningsmål tydliggörs bedömningen av måluppfyllelse för uppdragen och nämndmålen enligt färgmarkering:

Blått	Uppdraget/nämndmålet är genomfört
Grönt	Arbetet med uppdraget/nämndmålet går enligt plan
Gult	Arbetet med uppdraget/nämndmålet är inte påbörjat eller löper inte på enligt plan
Rött	Uppdraget/nämndmålet genomförs inte

Bedömningen av kommunstyrelsens egna mål görs – där det är möjligt – även med stöd av indikatorer.

Teckenförklaring för beskrivning av trend	
↗	Ökar
→	Stabil
↘	Minskar
~	Växlande
-	Underlag för att bedöma trend saknas

Årtalet som återfinns i tabellerna i samband med färgmarkeringen är en bedömning om när uppdraget beräknas vara genomfört. Utöver inriktningsmål och uppdrag i gällande Mål och budget rapporteras i denna uppföljning även statusen för kvarvarande uppdrag från tidigare år samt tillkommande uppdrag som lämnats av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen under perioden januari-augusti. Det ingår även en uppföljning av hur kommunstyrelsen bidrar till att genomföra olika program och handlingsplaner.

Inriktningsmål 1: Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi

Inriktningsmålet är i hög grad uppfyllt.

Kommentar: Arbetet med jämställdhetsanalyser har tagit fart under 2017 och är på god väg att bidra till målet om en jämställd ekonomi. Under året genomfördes sex jämställdhetsanalyser och två kartläggningar ur ett jämställdhetsperspektiv. För att säkerställa en hållbar finansiering och soliditet över tid har en investeringsplan fram till 2027 och en modell för att beräkna konsekvenser för Uppsala kommun tagits fram. Under 2017 upprättades en låneram om 430 miljoner kronor från miljöobligationer och en grön finansiering säkerställdes för nya Stadshuset. Kommunen beviljades även extern finansiering om 44 miljoner kronor till olika utvecklingsprojekt. En ny ekonomimodell har till största del implementerats som ger en transparent och tydlig uppföljning och därmed möjliggör en mer effektiv styrning av resurser. Lokalförsörjningsprocessen ses även över i syfte att minska kommunens totala kostnader och säkra ändamålsenliga lokaler.

Uppdrag	Status
Aktivt och strategiskt söka extern finansiering Under 2017 har kommunen arbetat aktivt med extern finansiering. Totalt beviljades 43,6 miljoner kronor i extern finansiering till kommunens olika utvecklingsprojekt. Förslag till riktlinje för arbetet med extern finansiering håller på att tas fram. Även nya fördelningsmodeller för exploateringsavgifter inom större fördelningsområden utvecklas och beräknas bli klara under 2018. En succesiv övergång till rörliga exploateringsavgifter har införts under hösten 2017 för att få full kostnadstäckning för kommunens åtagande. Möjligheten att använda gatukostnader som finansieringsmetod kommer att analyseras under våren 2018.	2018
Genomföra analyser för jämställdhetsbudgetering inom minst ett nytt utvecklingsområde årligen, samt att utifrån analys ta fram åtgärder i syfte att minska ojämställdhet Arbetet med jämställdhetsanalyser har tagit fart under 2017 och är på god väg att bidra till målet om en jämställd ekonomi. Under året genomfördes sex jämställdhetsanalyser och två kartläggningar ur ett jämställdhetsperspektiv. Medarbetare har utbildats och utveckling pågår för att stärka och förtydliga struktur och styrning av kommunens långsiktiga arbete med jämställdhetsanalyser. Det krävs ett fortsatt utvecklingsarbete för att jämställdhetsanalyser ska bli ett självklart underlag för utvecklingen av verksamhetens kvalitet och en resurseffektiv budget. Efterfrågan på resultat från nämnd och förvaltningsledning behöver öka, hittills har endast två analyser lett till beslut om åtgärder i nämnd. Riktlinje för ett kommunalt jämställdhetspris har beslutats och en första ansökningsprocess startat med planerad prisutdelning i mars 2018. Under året har Uppsala kommun även deltagit i Sveriges kommuner och landstings modellkommunprojekt med fokus på utveckling av jämställd styrning med plan att bli modellkommun 2019.	
Genomföra jämställdhetsanalyser i samband med kommande investeringar Controllers har fått utbildning och förvaltningarna erbjuds stöd för jämställdhetsbudgetering. Bevakning av investeringar över 50 miljoner kronor är implementerad. I samband med sådana investeringar genomförs jämställdhetsanalyser. Under perioden har inga sådana investeringar genomförts.	2018
Ta fram en långsiktig investeringsplan En långsiktig investeringsplan fram till 2027 har tagits fram med utgångspunkt från översiktsplanen. Investeringsprocessen har integrerats i mål och budgetprocessen på ett tydligare sätt vilket skapar förutsättningar för bedömning av helhet och prioriteringar inom kommunkoncernen. En modell för att beräkna konsekvenser för Uppsala kommun är framtagen. Vid prioritering av stadsbyggnadsprojekt vägs kommande investeringsbehov in i den samlande bedömningen. Under 2017 säkerställdes en grön finansiering för nya Stadshuset och en låneram om 430 miljoner kronor upprättades från miljöobligationer.	2019
Samordna användning och marknadsföring av lokaler, mark och anläggningar En kartläggning av befintliga lokalförsörjningsplaner, andra styrdokument samt arbetssätt pågår som ska utgöra underlag för beslut om vilka fortsatta aktiviteter som behöver göras. Syftet är att tydliggöra gränssnitt mellan nämnderna och stärka samordningen vilket ska skapa förutsättningar för ett effektivt nyttjande av lokaler, mark och anläggningar. En kartläggning av möjligheter för föreningslivet att i större utsträckning nyttja lokaler som står tomma kvällstid är genomförd.	2018

Nämndmål

Status

Uppsala kommun ska ha en hållbar ekonomi med utrymme för både kvalitetsförbättringar och nödvändiga investeringar i den växande kommunen

Den nya mål och budgetprocessen säkerställer ett systematiskt arbete med att möta framtidens utmaningar på alla nivåer i Uppsala kommun. Årligen görs kostnads- och kvalitetsjämförelser med andra kommuner för att identifiera behov av åtgärder. En ny investeringsprocess har införts som ger kontroll över vilken finansiering och soliditet som är hållbar för Uppsala kommun. Lokalförsörjningsprocessen ses över i syfte att minska kommunens totala kostnader och säkra ändamålsenliga lokaler. En ny ekonomimodell är till största del implementerad som möjliggör en enklare, tydligare och mer transparent uppföljning. Det möjliggör i sin tur att verksamheterna kan styra resurser på ett effektivare sätt. Ett samlat grepp har tagits om kommunens behov och avtal inom IT. Ett kommungemensamt system för styrning och ledning är implementerat för att kvalitetssäkra planering och uppföljning.

2018

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 1

Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi

Kommunstyrelsens mål 1.1

Uppsala kommun ska ha en hållbar ekonomi med utrymme för både kvalitetsförbättringar och nödvändiga investeringar i den växande kommunen

Indikatorer	Nuvärde	Jämförvärde	Målsättning	Trend
1. Soliditet inklusive pensionsåtaganden för kommunkoncernen	15	20	20	↘
2. Kapitalkostnadsandel (procent)	11,5	-	8,0	↗
3. Skulder totalt för kommunkoncernen (tkr per invånare)	89	95	<80	↗

1.1.1. Källa: Egen uppföljning, Kolada (N03034). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde och målsättning: genomsnitt R9-kommuner 2016. Uppdateras en gång per år.

1.1.2. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde saknas. Uppdateras en gång per år.

1.1.3. Källa: Kolada (N03050). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner 2016. Uppdateras en gång per år.

Inriktningsmål 2: Uppsala ska vara attraktivt att leva, verka och vistas i

Inriktningsmålet är i hög grad uppfyllt.

Kommentar: I arbetet med att stärka platsvarumärket Uppsala har en digital portal lanserats med bilder, filmer och framgångssagor för Uppsala som är fritt att bruka för platsens aktörer. Ett arbete är påbörjat med att inrätta naturreservatet Årike Fyris och en pilot pågår inför en strategi för utveckling av kulturmiljöarbetet. Innovativa lösningar utvecklas tillsammans med näringslivet inom flera projekt. Lokalförsörjningsplaner för samlings- och kulturlokaler är under framtagande och de anläggningar som står öppna för allmänheten har märkts ut på karta. En ny krisledningsplan är beslutad och kommunens krisledningsförmåga har utvecklats i samband med skarpa situationer under året. Lägesbilden gällande våldsbejakande extremism tas regelbundet fram och ett verktyg har utvecklats för att geografiskt följa upp brott, bränder och skadegörelse som underlag för samordnade åtgärder.

Uppdrag	Status
Underlätta för innovationer i den egna verksamheten och utgöra testbädd för ny teknik, smarta tjänster och klimatsmarta innovationer Under hösten 2017 har innovationsarbetet utvecklats i samarbete med äldrenämnden. Flera projekt inom Green-IoT (internet of things) pågår där innovativa lösningar utvecklas tillsammans med näringslivet. En förstudie har genomförts för projektet "Klimathjälpen" där företag, organisationer och individer hjälps åt att visualisera individens egen klimatpåverkan. Däremot fick inlämnad ansökan till Vinnova för miljö- och klimatdriven företagsutveckling avslag. Nya tekniska och innovativa lösningar efterfrågas i större exploateringsprojekt genom markanvisningstävlingarna och en utvärderingsmodell håller på att tas fram. En anpassad portal för att tillgängliggöra geografisk information utvecklas.	2018
Implementera varumärkesplattformen för platsvarumärket Uppsala En bred samverkansgrupp med platsens aktörer har haft löpande möten under året med fokus på två stora initiativ. Dels verktygslådan (meruppsala.se) som är en digital portal med bilder, filmer och framgångssagor för platsen Uppsala fritt att bruka för platsens aktörer. Dels Almedalen som under 2017 för första gången genomfördes med en gemensam arena. Ett program är sjösat för kartläggning och marknadsföring mot utvalda nationella samt internationella företag och investerare med budskap som förmedlar fördelarna med att bedriva verksamhet i Sverige. Insatser görs löpande för fortsatt marknadsföring av Uppsala som etableringsort, utveckling av nya stadsdelar och verksamhetsmiljöer.	2018
Ta fram en gemensam strategi för utveckling av kulturmiljöarbetet. (KS, KTN, GSN och PBN) Planering är påbörjad i samarbete med kulturnämnden. Inom Ulleråkersprojektet sker ett pilotprojekt för att arbeta fram en strategi för att tillvarata kulturvärdena och stärka projektet.	2019
Förbereda kommunens åtagande avseende världsarvsansökan inom the Rise of systematic biology för Linnés vetenskapliga gärning, exempelvis genom att inrätta naturreservatet Årike Fyris Arbete pågår med naturreservatsbildningen men tidplanen är något osäker. Projektet med världsarvsansökan leds av länsstyrelsen. Insatser för att öka kunskapen om och bredda kvalitéer i kulturmiljöer inväntar rekrytering av ny stadsantikvarie under 2018.	2019
Uppmärksamma och samordna Stadsodlingsåret samt Linnéjubileet ur ett barnperspektiv i biblioteks- och fritidsverksamheter. (GSN, KTN och KS) Stadsodlingsåret invigdes med Linnés trädgårdsfest den 20 maj och pågick till skördefesten 23 september. Under perioden fanns aktiviteter, planteringar, installationer och event runt omkring i staden. Till exempel var växter i Uppsala kommuns planteringar i centrum åtbärliga för människor, bin och fjärilar. Fritidsverksamheter har genomfört aktiviteter för att uppmuntra och att lära barn och ungdomar om odling. På biblioteken gavs lästips.	
Utveckla hållbar turism som skapar arbetstillfällen och främjar lokal kultur och lokala produkter. (KTN, KS och USAB) Företagare inom besöksnäringen främjas genom ansökningar om projektmedel, bidrag till företagsfrämjande organisationer samt samverkan med Uppsala Citysamverkan där ett nytt avtal för en attraktiv stadskärna har slutits. En översyn av Uppsala kommuns evenemang genomförs i samverkan med Destinationsbolaget och Region Uppsala. Ny organisation och konstnärlig ledare är utsedd för genomförandet av Allt ljus på Uppsala 2018. Inom Uppsala klimatprotokoll pågår ett projekt för energirådgivning. Ett projekt inom natur- och kulturturism med fokus på lokal mat har beviljats medel från Jordbruksverket och medel söks från Vinnova för ett annat projekt med fokus på den cirkulära livsmedelskedjan. Inför 2018 kommer en tjänst att tillsättas för utveckling av besöksnäringen.	2018
Utveckla arbetet med synsätt gällande nedskräpning och förstörelse och i samverkan med andra aktörer verka för att upprätthålla en trygg, vacker och säker kommun Ett verktyg har tagits fram för att geografiskt följa upp brott, bränder, skadegörelse med mera som underlag för samordnade åtgärder. Arbetet med förändrat synsätt påbörjas 2018 inom ramen för åtgärden 2.7.1 "I samverkan med andra aktörer arbeta för ett renare, snyggare och mindre nedskräpat Uppsala och bidra till ökad trivsel och säkerhet för både kommuninneboende och besökare."	

Uppdrag	Status
Genomföra en översyn av behoven av samlings- och kulturlokaler i befintliga och nya områden. (KTN, KS, PBN och de kommunala fastighetsbolagen) Dialog förs mellan nämnder och bolag med syfte att stärka lokalsambanden inom kommunen. Syftet är dels att främja att nya lokaler och anläggningar görs mångfunktionella och ekonomisk hållbara, dels att befintliga lokaler och anläggningar nyttjas till fullo. Som en del i denna dialog pågår arbete med att ta fram lokalförsörjningsplaner för kommunens olika verksamheter. I de större stadsutvecklingsprojekten pågår ett kontinuerligt arbete med att skapa mångfunktionella och variationsrika stadsmiljöer.	2019

Nämndmål	Status
Invånare och besökare ges möjlighet till en nära, trygg och inspirerande miljö En ny krisledningsplan är beslutad och samordningsfunktionen har övats i samband med en av länsstyrelsen arrangerad krisledningsövning. Förmågan till eskalering och samordning har utvecklats i samband med skarpa situationer under året. Lägesbild över situationen gällande våldsbejakande extremism i Uppsala kommun tas regelbundet fram på olika nivåer. Intern och extern samverkan har stärkts.	2018

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 2 Uppsala ska vara attraktivt att leva, verka och vistas i
Kommunstyrelsens mål 2.1 Invånare och besökare ges möjlighet till en nära, trygg och inspirerande miljö
Följs upp genom en sammanvägd bedömning av åtgärderna.

Inriktningsmål 3: Uppsala stad och landsbygd ska växa smart och hållbart

Inriktningsmålet är i hög grad uppfyllt.

Kommentar: Kommunens stadsbyggnadsprojekt har under året värderats enligt framtagen prioriteringsmodell. Kommunstyrelsen har arbetat aktivt med samverkan för att förebygga och förhindra social oro och inkluderingsprojekt har genomförts i flera parker. En kartläggning över skillnader i levnadsvillkor och hälsa är framtagen och en trygghetsundersökning pågår. Arbetet inom Uppsala klimatprotokoll har under året fortsatt med hög aktivitetsnivå. En ny klimatfärdplan för de långsiktiga klimatmålen är påbörjad. Energiprogram med utvecklingsplan för energidistribution presenteras våren 2018. För att minska klimatpåverkan från transporter har ett bygglogistikcenter införts och cirka 240 av kommunens fordon har bytts ut till fossilbränslefria alternativ. Ett projekt för ökad återvinning av plast pågår och städverksamheten har genomfört tester för att minimera kemikalieförbrukningen. Kommunens energi- och klimatrådgivning har utvecklats och en energikartläggning av kommunens verksamheter genomförts. Beslut har fattats om omställning av jordbruket vid Jälla till ekologiskt. Utveckling av ekosystemtjänster för förbättrad luftkvalitet sker bland annat i Ulleråker och en riskbedömning och strategi för Uppsalaåsen som vattenreservoar pågår.

Uppdrag	Status
Fortsatt utveckla den samordnade planeringsprocessen för hållbar stads- och landsbygdsutveckling Befintliga och blivande stadsbyggnadsprojekt har under året värderats enligt framtagen prioriteringsmodell. Arbetet med sociala konsekvensanalyser håller på att implementeras och vidareutvecklas. Rutiner och checklistor ses över för att säkerställa tillgängligheten och användbarheten av nyproducerade bostäder. Ett direktiv för trafikstrategi har beslutats av kommunstyrelsen. Utveckling av ekosystemtjänster för att förbättra luftkvalitet pågår bland annat i Ulleråker. Införande av en ny plattform för geografisk information fortgår enligt plan. Samverkan för landsbygdsutveckling ur ett näringslivsperspektiv sker inom ramen för servicepunktsprojektet och ett projekt för att utveckla besöksnäring, natur- och kulturturism i Uppsala kommun har beviljats medel. Kommunen lyfter landsbygdsfrågorna kontinuerligt med Trafikverket och arbetar aktivt för fler cykelvägar och pendlarparkeringar.	2018
Utveckla strategin för markförvärv. (KS, PBN och bolag) Strategi för markförvärv som berör utpekade årliga förvärv fram till år 2030 är framtagen och en prissättningsmodell planeras. Samverkan med olika aktörer såsom Uppsala Citysamverkan, Handelskammaren, Svenskt Näringsliv, Företagarna och enskilda fastighetsägare vidareutvecklas. I samband med utvecklandet av Främre Boländerna har en 3D-modell tagits fram där fastighetsägare får möjlighet att lägga in sina projekt. Inom Ulleråker och Rosendal har ett samarbete med fastighetsutvecklarna startats för att främja handel och verksamheter. Aktiviteter har genomförts med företagare och fastighetsutvecklare kring kommande försäljning inom Östra Fyrislund. Ett digitalt verktyg där kvarvarande mark visas lanseras 2018.	2018
Stärk arbetet med stadsutveckling för att förebygga och förhindra social oro. Under året har kommunstyrelsen arbetat aktivt med samverkan för att förebygga och förhindra social oro. Dels med fastighetsägare i Gottsunda och Valsåtra där det nu pågår en dialog om att formalisera samarbetet. Samverkan med polisen har utvecklats och lett till högre kvalitet på den gemensamma medborgardialogen. Samarbetet kring att motverka våldsbejakande extremism pågår regelbundet och kommer under 2018 att utvecklas genom dialog med föreningar, offentlig sektor och religiösa samfund. Inkluderingsprojekt har genomförts i flera parker där lokala aktörer och medborgare har varit medskapande och fyllt platserna med olika aktiviteter. Genom olika projektstorlekar och upplåtelseformer i kommunens markanvisningar har en varierad stadsutveckling säkerställts. En kartläggning över skillnader i levnadsvillkor och hälsa är framtagen och kan fungera som ett planeringsverktyg och beslutsunderlag. Nu pågår en trygghetsundersökning för att kartlägga otrygga platser och utgöra underlag till en handlingsplan för trygghet och säkerhet.	2019
Ta fram en lokalförsörjningsplan för räddningstjänsten. (KS och RÅN) Arbete med att ta fram en lokalförsörjningsplan för räddningstjänsten har pausats men en nystart kommer att ske i början av 2018. Underlag för planen är till viss del redan framtaget. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden N1.2.1 "Utveckla lokalförsörjningsprocessen i syfte att minska kommunens totala kostnader och säkra ändamålsenliga lokaler (pedagogiska lokaler, verksamhetslokaler, administrativa lokaler och sociala bostäder).".	2018
Öka återvinningen och en säker återanvändning. Kommunen har säkerställt rutiner för kravställande för att öka och främja återvinning i samband med anvisning av kommunal mark. Löpande dialog med FTI (Förpacknings- och tidningsinsamlingen) har genomförts. Nya återvinningsstationer har etablerats i bland annat Järlåsa, Almunge och i Knutby har bygglov beviljats. Projekt för ökad återvinning av plast har påbörjats och slutförs 2020. Tävligen sopkampen riktad till kommunens grundskolor har genomförts. Konsumentverksamheten har påbörjat arbete med ökad kunskap om hållbar konsumtion. Internt har kommunen upphandlat ett nytt avtal för insamling och återvinning av avfall. Avtalet börjar gälla 2018 och skapar nya och bättre förutsättningar för återvinning. Översyn av kommunens avfallsplan påbörjas tidigast 2018. Uppdraget är i Mål och budget 2018-2020 omformulerat med mer tyngd på invånarens möjligheter att källsortera.	2018

Uppdrag	Status
Öka andelen förnybar energi och fördubbla förbättringstakten vad gäller energieffektivitet Kommunen har säkerställt rutiner för att främja och utveckla ett energieffektivt byggande i samband med markanvisningar och försäljning av mark för exploatering. Bygglogistikcenter har införts för att minska transporter i samband med nybyggnation. Förslag till nytt Energiprogram planeras klart i början av 2018 och flera samarbetsprojekt kopplat till Uppsalas energisystem utreds. Arbetet med lokaliseringsstudie för nytt reningsverk är påbörjat. En workshop för gröna hyresavtal genomfördes under hösten och arbetet kommer att fortsätta under våren 2018. Energikartläggning av kommunens verksamheter har genomförts och åtgärder påbörjats, bland annat optimering av markvärme. Utökad energi- och klimatrådgivning är klart och implementerat. Rådgivningen sker i samarbete med flera av länets kommuner och är till cirka 90 procent statligt finansierad.	2020
Vid upphandling av den särskilda kollektivtrafiken ska krav ställas på att fordonen använder de fossilfria drivmedel som bäst uppfyller gällande hållbarhetskriterier och som bygger på närproducerade energiresurser. (KS och GSN) Arbetet med kravställning har påbörjats.	2019
Ta fram en strategisk plan för att växa till närodlade råvaror och ekologisk mat i kommunens verksamhet (KTN, ÄLN, OSN, SCN, UBN och KS) Framtagandet av en kommunal handlingsplan har planerats till första tertiet 2018. Handlingsplanen kommer att samordna de åtgärder som redan pågår inom området. Inom kommunens måltidsservice är andelen ekologisk mat 44 procent 2017. Förarbete för att kravcertifiera kommunens förskolor har genomförts. Kommunen har haft en aktiv dialog med lokala måltidsproducenter inför upphandlingar. I december tog kommunstyrelsen beslut om att ställa om jordbruket vid Jälla till ekologiskt och leverera större andel mat till kommunens verksamhet. Jälla som leverantör av livsmedel kommer att ingå i planen för ökad andel närproducerat.	2018
Utred för- och nackdelar med att låta andra aktörer investera, bygga och drifva lokaler (KS, UBN, KTN, IFN, Sport- och rekreationsfastigheter, Uppsalahem, IHUS, UKFAB och Skolfastigheter) En utredning av för- och nackdelar är genomförd. En grund som behövs för att kunna upphandla en aktör som ska bygga åt kommunen är ett funktionsprogram för skollokaler och detta håller på att tas fram via i samarbete mellan flera nämnder och beräknas vara klart under våren 2018. Det pågår även diskussioner med olika fastighetsägare om att gå in och hyra i deras lokaler. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden 1.8.2 "I samverkan med bolagsstyrelser kartlägga tillgångar eller objekt i kommunkoncernen som kan vara möjliga att avyttra."	2018
Utveckla arbetet för att nå klimatmålen för fossilfritt 2030 och klimatpositivt 2050 En stor del av klimatarbetet sker i samverkan med företag, organisationer, universiteten och andra myndigheter i Uppsala klimatprotokoll. Planeringen för att ta fram en ny klimatfärdplan för de långsiktiga klimatmålen har påbörjats. Ett större strategiskt forskningssamarbete kallat Mistra Carbon Exit kommer att utgöra en huvudpunkt i färdplanen. Tillförsel av energiresurser från lant- och skogsbruk samt lokal produktion av biogas och vätgas diskuteras med lokala aktörer och konkretiseras i kommande förslag till Energiprogram 2050. Uppsala vatten har beviljats stöd från Naturvårdsverket för utbyggnad av sin biogasanläggning. En förstudie om produktion av vätgas har genomförts. Kommunen deltar aktivt i Fossilfritt Sverige och som expert i Klimatkommunerna. Under året har cirka 240 av kommunens fordon bytts ut till fossilbränsle fria alternativ och lika många planeras för 2018. För att främja hållbar arbetspendling verkar kommunen för utbyggnad av fyra tågspår till Stockholm samt utveckling av cykelstaden Uppsala. Inom IT-området sker uppföljning av leverantörer, val av miljövänlig teknik, konsoliderad serverdrift och molntjänster. Stadsverksamheten har testat olika moppar som bidrar till att minimera kemikalieförbrukningen och planerar att succesivt byta ut samtliga moppar under en treårsperiod, i första hand på förskolor.	2019
Ta fram program för klimatanpassning. (KS) Ett utkast till översiktsrapport över klimatförändringars effekter och samhällets åtgärder i Uppsala har tagits fram. I maj 2017 startades programarbetet. I oktober beslöt kommunfullmäktige att formatet för programmet ska vara en del av Miljö- och klimatprogrammet. Förslag till programtext tas fram i början av 2018. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden 3.12.1 "Inför avsnitt om klimatanpassning i miljö- och klimatprogrammet och ta fram en handlingsplan."	2018
Påskynda utbyggnaden av bredband på landsbygden genom förbättrad samordning. (KS) Ett reviderat bredbandsprogram håller på att tas fram. På Uppsala kommuns hemsida utformas en sida om bredband som ska publiceras under året där medborgare kan följa utvecklingen av utbyggnaden samt få tips och råd kring hur man får fiber. En mobiltäckningsmätning har förberetts. En prissättningsmodell för nyttjande av kommunal mark ska ses över tillsammans med de kommunala bolagen.	2020

Nämndmål	Status
Uppsala ska vara i framkant i miljö- och klimatomställningen samt förbättra beredskapen för ett förändrat klimat Arbetet inom Uppsala klimatprotokoll pågår med en hög aktivitetsnivå. Ett öppet rundabordsmöte har genomförts med 200 representanter för olika företag och organisationer. Under 2018 kommer riktlinjer för hållbart byggande tas fram. Att utveckla ett mer integrerat energisystem är en del av arbetet med energiprogrammet. Utvecklingen av vätgas som fordonsbränsle samt en spillvärmemarknad kopplad till fjärrvärmenätet är centrala delar. I arbetet med utveckling av miljökrav vid upphandling av maskiner och entreprenader har en inventering genomförts och ett antal utvecklingsmöjligheter identifierats. Kommunens IT-infrastruktur stödjer digitala kontakter för att möjliggöra minskat resande. IT-stöd för att följa miljö- och klimatinformation och för att direkt minska miljöpåverkan genom optimerad ruttplanering och snöröjning planeras. Projektplan för att ta fram handlingsplaner för att klara miljökvalitetsnormerna för våra sjöar och vattendrag är framtagna. Riskbedömning och strategi för Uppsalaåsen som vattenreservoar pågår. Riskbedömningsmodellen ligger till grund för framtagandet av riktlinjer för markanvändning inom tillrinningsområdet. Arbetets omfattning är banbrytande och har skett i samverkan mellan flera nämnder, myndigheter och universitet. Uppsala kommun ska bidra till den regionala utvecklingsstrategins genomförande genom åtaganden där Uppsala kommun är beredd att ingå och fördjupa samarbetet kring Uppsala kommuns åtgärder utifrån den regionala utvecklingsstrategin (RUS) har inarbetats i Mål och budget 2018-2020.	2019

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 3 Uppsalas stad och landsbygd ska växa smart och hållbart				
Kommunstyrelsens mål 3.1 Uppsala ska vara i framkant i miljö- och klimatomställningen samt förbättra beredskapen för ett förändrat klimat				
Indikatorer	Nuvärde	Jämförvärde	Målsättning	Trend
Övergripande				
1. Utsläpp av växthusgaser (kommungeografiskt, ton CO2ekv)				
a. totalt	1270 (prel)	1234	2020: 1030	↗
b. totalt per invånare	5,9, (prel)	5,9	2020: 4,6	↘
c. från trafikarbete och arbetsmaskiner per invånare	1,5 (prel)	1,4	2020: 1,2	↘
Fordon				
2. Andel fossilfria fordon - egna personbilar/lätta lastbilar (kommunorganisatoriskt)	47	18	2020: 100	↗
3. Total energianvändning för motoriserade transporter (GWh) (kommunorganisatoriskt)	7,5	8,1	2020: oförändrat mot 2014 (6,6)	~
4. Andel använd förnybar energi – egna personbilar och lätta lastbilar (kommunorganisatoriskt)	35	32	2020: 100	↗
5. Överskridande normvärde partiklar (antal tillfällen, avser mät punkt i centrala staden)				
a. PM10	37	12*	Under norm (35)	↗
b. kvävedioxid	22	1*	Under norm (7)	↗

Fastigheter				
6. Solenergi – installerad effekt (MW)				
a. Kommunorganisatoriskt	1,2 (prel)	1,1	Öka	↗
b. Kommungeografiskt	4,4	i.u.	30	-
7. Andel klimatneutral fjärrvärme (kommunorganisatoriskt)	7,7	0,2	2020: 100	↗
8. Total energianvändning för fastigheter och verksamheter (GWh) (kommunorganisatoriskt)	443	458	2020: oförändrat mot 2014 (445 GWh)	~
9. Energianvändning per yta (kWh/m ²) (kommunorganisatoriskt)				
a. totalt	165	174	Minska	↘
b. för lokaler	152	160	Minska	↘
c. för bostäder	176	186	Minska	↘
10. Andel använd förnybar energi – stationära ändamål exkl. VA-verksamhet, gatubelysning, markvärme (kommunorganisatoriskt)	62	63	2020: 100	➔
Vatten och mat				
11. Antal arter vid provfiske i Fyrisån	12	10	Öka	↗
12. Kemisk och ekologisk vattenstatus i Fyrisån (mät punkt Flottsund, mikrogram per liter)				
a. Halt av fosfor	50,9	-	50 (årsmedel)	-
b. Halt av zink	6,6	-	5,5 (årsmedel)	-
c. Halt av koppar	2,6	-	0,5 (årsmedel)	-
13. Andel ekologiskt producerade livsmedel i egen verksamhet	41	35	2023: 100	↗

* Observera att mätstationen är flyttad under 2017. Mätningarna sker nu där utsläppen är som högst.

Kommunstyrelsens mål 3.2

Uppsala kommun ska bidra till den regionala utvecklingsstrategins genomförande genom åtaganden där Uppsala kommun är beredd att ingå och fördjupa samarbetet kring

Följs upp genom en sammanvägd bedömning av åtgärderna.

3.1.1. Källa: Olika källor. Kombinerar av Uppsala kommun. Nuvärde avser preliminära värden för 2016. Jämförvärde: Uppsala 2015.

3.1.2. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 31 december 2017. Jämförvärde: Uppsala 2016.

3.1.3. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: Uppsala 2016.

3.1.4. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: Uppsala 2016.

3.1.5. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: Uppsala 2016. Observera att mätstationen är flyttad under 2017. Mätningarna sker nu där utsläppen är som högst.

3.1.6. Källa: a) Egen uppföljning, b) Energikontoret i Mälardalen AB. Nuvärde avser a) preliminära uppgifter för 2017, b) 2016. Jämförvärde: a) Uppsala 2016, b) Uppsala 2015. Mått b) är för nytt för att det ska gå att utläsa trend.

3.1.7. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: Uppsala 2015.

3.1.8. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: Uppsala 2015.

3.1.9. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: Uppsala 2015.

3.1.10. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: Uppsala 2015.

3.1.11. Källa: Upplandsstiftelsen. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: Uppsala 2015.

3.1.12. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde saknas, eftersom länsstyrelsen har ändrat vilka provpunkter som ligger till grund för statusbedömningen på denna sträcka. 2017 kommer därför att fungera som utgångsvärde för en ny tidsserie. Sett till det tidigare sättet att mäta går det dock att se en ökning av fosfor, zink och koppar i vattnet.

3.1.13. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: Uppsala 2016.

Inriktningsmål 4: Uppsala ska vara jämlikt, med goda levnadsvillkor för invånarna

Inriktningsmålet är i hög grad uppfyllt.

Kommentar: HBTQ har blivit synligt i Uppsala Kommun. En Uppsalamodell för HBTQ-diplomering har tagits fram och i juni fick de första tre kommunala verksamheterna sitt HBTQ-diplom. Kommunen har beviljats värdskap för MR-dagar (mänskliga rättigheter) 2020 och arrangerade i samverkan med andra organisationer ett Framtidskonvent på FN-dagen med tema motverka rasism och näthat. Ett utvecklingsarbete för att införa ett rättighetsbaserat arbetssätt är inlett. För att främja ökad måluppfyllelse av barnkonventionen sker samverkan med bland annat barnombudsmannen och insatser för förbättrad dialog med unga. En ny modell för ansökningar om sociala investeringar har införts och ett djupare samarbete är inlett med SKL för att stärka kommunens kompetens inom området. Kommunstyrelsen har även arbetat förebyggande mot social oro inom ramen för handlingsplanen mot våldsbejakande extremism och samverkansavtalet kommun-polis.

Uppdrag	Status
Implementera handlingsplan för WHO:s äldrevänlig stad Ingen specifik handlingsplan finns framtagen, men arbete pågår under ledning av äldrenämnden. Att gå in som en part i healthy cities-hälsosamt åldrande bedöms ej aktuellt då kommunen är med i WHO:s äldrevänlig stad. Tillgänglighetsinventeringar av bostadsområden påbörjas 2019. Kommunens seniorrestauranger har utvecklats under året genom utökad yta, förnyad möblering, möjlighet att betala med kort och olika aktiviteter.	2019
Ta fram ett ramverk för styrdokument inom social hållbarhet i syfte att skapa en gemensam struktur och samstämmighet för de olika programmen och planerna inom området. (KS) Befintliga styrdokument inom social hållbarhet har analyserats utifrån riktlinjen för styrdokument. Arbetet med styrningen inom social hållbarhet fortsätter inom ramen för åtgärden "Tydliggöra styrning och ta fram nyckeltal för hållbar utveckling." i KSVP 2018.	2018
Stärka det förebyggande arbetet genom sociala investeringar Kommunstyrelsen möjliggör för nämnder och bolag att testa nya metoder och utveckla befintliga metoder genom sociala investeringar. Behov som identifieras av nämnderna i samband med verksamhetsplaneringen kan formuleras till ansökningar om sociala investeringar. Kartläggningen av levnadsvillkor och hälsa används av verksamheter vid behovsanalys och prioritering av sociala investeringar. En ny modell för ansökningsperioder har införts. Ett djupare samarbete är inlett med Sveriges kommuner och landsting för att stärka kommunens kompetens inom området och få stöd för granskning av ansökningar.	2018
Fortsätta utvecklingen av främjande, förbyggande och tidiga insatser för barn och unga. (KS, SCN, OSN, AMN, UBN, KTN och IFN) För att främja ökad måluppfyllelse av barnkonventionen sker samverkan med bland annat barnombudsmannen och insatser för förbättrad dialog med unga. Kommunen ingår i ett partnerskap för barnets rättigheter där tjänstepersoner och politiker från tio kommuner gemensamt finner metoder för att omsätta barnets rättigheter i praktiken. Djupare samarbete inlett med Sveriges kommuner och landsting för att stärka kommunens kompetens inom sociala investeringar. Kommunstyrelsen har arbetat förebyggande mot social oro inom ramen för handlingsplanen mot våldsbejakande extremism och samverkan kommun-polis. En särskild handlingsplan tas fram för att samordna arbetet kring särskilt utsatta området Gottsunda/Valsätra. Förslag på indikatorer inom social hållbarhet har tagits fram.	2018
Utifrån framtagen ECCAR-handlingsplan stärka kommunens engagemang mot rasism och diskriminering. (KS) Uppsala kommun har beviljats värdskap för MR-dagarna år 2020. På FN-dagen arrangerade kommunen ett Framtidskonvent med temat att motverka rasism och näthat i samverkan med Svenska Kyrkan, Länsstyrelsen, Region Uppsala, med flera. Utvecklingsarbetet gällande Human Right city i samverkan med Sveriges kommuner och landsting har fortsatt och erfarenheter hämtats från holländska städer. Ett utvecklingsarbete för att införa ett rättighetsbaserat arbetssätt har inletts. En Uppsalamodell för HBTQ-diplomering har tagits fram och i juni fick de första tre kommunala verksamheterna sitt HBTQ-diplom. 281 medarbetare har genomgått en HBTQ-grundutbildning. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för uppdraget 8.5 "Utifrån framtagen handlingsplan stärka kommunens engagemang för att främja mänskliga rättigheter och motverka diskriminering och rasism."	2018
Samverka med Region Uppsala gällande ett utvecklat föräldrastöd, tobaksfri skoltid och ökad fysisk aktivitet på jämlika villkor. (KS) Tillsyn på högstadieskolor och gymnasium kopplat till tobaksfri skoltid har inletts. Översyn pågår inom Länsstyrelsen och Regionen av hur styrgrupper och arbetsgrupper inom föräldrastöd och ANDT ska se ut framöver. Kommunens föräldrastöd bedrivs av utbildningsnämnden och socialnämnden.	2018

Inriktningsmål 5: Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete

Inriktningsmålet är i hög grad uppfyllt.

Kommentar: Ett näringslivsprotokoll har introducerats under 2017 för att tillsammans med näringslivet skapa förutsättningar för 70 000 nya jobb. Dialogmöten har hållits med flera branscher för att stötta lokala företag som leverantörer till kommunen. Försäljning av mark i Östra Fyrislund pågår där ett nytt förfarande ska utvärderas, och inför 2018 ska en webbapplikation utvecklas för att exponera kvarstående mark. Förslag på ny policy och riktlinjer för upphandling och inköp säkerställer att sociala krav finns med i alla upphandlingar. En arbetsgrupp har bildats inför framtagande av en handlingsplan för de sociala företagen. Samordningsansvaret för mottagande och integration av nyanlända har överlämnats till arbetsmarknadsförvaltningen. Alla processer och rutiner gällande återsökning är framtagna och dokumenterade vilket lett till att berättigade medel har återsökts. Genom ett utvecklat samarbete med berörda förvaltningar har bostäder kunnat förmedlas i den takt som krävs.

Uppdrag	Status
Utred förutsättningar för ökat byggande av flerfamiljshus i kransorter. (KS och USAB) En bostadsförsörjningsplan för särskilda boendeformer ska tas fram 2018. Ett koncept för bostäder kommer att utvecklas i samband med planering av särskilt boende, där små lägenheter i kransorter kan tillföras samtidigt som till exempel ett äldreboende byggs.	2018
Kommunen introducerar ett näringslivsprotokoll i syfte att tillsammans med näringslivets olika aktörer skapa förutsättningar för 70 000 nya jobb till 2050. (KS) Ett näringslivsprotokoll har introducerats under 2017 för att tillsammans med näringslivet skapa förutsättningar för 70 000 nya jobb. Hittills har drygt 100 personer varit engagerade i fem olika fokusgrupper. Samarbetet har kommunicerats externt i olika kanaler och var temat på Näringslivsforum i juni. Parallellt har det näringslivsfrämjande arbetet fortlöpt, bland annat inom det strategiska partnerskapet med Uppsala universitet. I samarbete med näringsliv, akademi, offentliga organisationer och coworking spaces främjas kvinnors företagande, olika mötesplatser, nya företagsfrämjande aktörer och de kunskapsintensiva branscherna. Dialogmöten har hållits med flera branscher för att stötta lokala företag som leverantörer till kommunen. Landsbygdsföretagande har synliggjorts genom Landsbygdsmässa, framtagande av en film, medverkande i flera konferenser och nätverk och information om olika stöd som finns. Under 2018 synliggörs företagande på landsbygden under arbetet med att etablera servicepunkter.	2018
Bidra till ökad tillgång på mark och lokaler i olika prisklasser och lägen för företag som behöver växa eller önskar etablera sig i Uppsala. (PBN och KS) Försäljning av mark i Östra Fyrislund pågår. Fullerö kan vara klart till försäljning under 2018. Därefter planeras Librobäck och Husbyborg. Samarbete har inletts med fastighetsutvecklare för att ta fram en marknadsstrategi som ska locka verksamheter till Uppsala som möter utbudet på medellång och lång sikt. En relokaliseringsanalys genomförs av fastigheter som frigörs i samband med försäljning av mark. En 3D-modell har tagits fram där fastighetsägare erbjuds att lägga in sina projekt. I samband med utvecklingen av Ulleråker och Rosendal har ett samarbete med fastighetsutvecklare startats för att hjälpa till med handel och verksamheter. Ett digitalt verktyg för exponering av tillgänglig mark och fastigheter kommer att etableras på uppsala.se under första kvartalet 2018.	2018
Utifrån strukturella hinder, behov av stöd och samordning samt strategiska utvecklingsområden utveckla stödet till sociala företag. (AMN, SCN, OSN, KTN och KS) En arbetsgrupp har bildats med syfte att företräda de sociala företagen i Uppsala i möten med kommunen samt medverka vid framtagandet av en handlingsplan för de sociala företagen.	2019
Utveckla metod för att ställa sociala krav i upphandling. (KS) Förslag på ny policy och riktlinjer för upphandling och inköp underställs kommunfullmäktige för beslut i början av 2018. De nya styrdokumentet medför att sociala krav finns med i kommunens samtliga upphandlingar. Ett samarbete är uppstartat mellan kommunstyrelsen, arbetsmarknadsnämnden och Skatteverket där en bedömning sker vilka sociala, etiska och arbetsrättsliga villkor som är aktuella att ställa i respektive upphandling. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden N3.2.3 "Säkerställ att kommunens upphandlingar används som ett strategiskt verktyg för hållbar utveckling".	2018

Nämndmål

Status

Uppsala är en öppen och solidarisk kommun avseende mottagande av nyanlända för en framgångsrik integration (särskilt avseende ensamkommande barn.)

Under våren överfördes uppdrag och ansvar från den tillfälliga enheten för samordning av flyktingfrågor till arbetsmarknadsnämnden som fått ett tydligare uppföljnings- och samordningsansvar inklusive kommunikationsansvaret där integration står i fokus. I uppdraget ingår ett flertal områden som är organisationsoberoende. Alla processer och rutiner gällande återsökning är framtagna och dokumenterade vilket lett till att berättigade medel har återsökts. Arbetet med att tillhandahålla bostäder för nyanlända har utformats i samarbete med berörda förvaltningar så att bostäder kan förmedlas i den takt som krävs.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 5 Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete

Kommunstyrelsens mål 5.1

Uppsala är en öppen och solidarisk kommun avseende mottagande av nyanlända för en framgångsrik integration (särskilt avseende ensamkommande barn)

Indikator	Nuvärde	Jämförvärde	Målsättning	Trend
1. Andel mottagna flyktingar av det antal som kommunen är skyldig att ta emot enligt Bosättningslagen (kommuntalet)	563	-	561*	-

5.1.1.1. Källa: Egen statistik. Nuläge avser 1 jan-31 dec 2017. Jämförvärde och trend saknas. Anledningen till att kommunen tagit emot fler än det ursprungliga kommunalet är att kommunalet utökades med två platser under hösten efter förfrågan från Migrationsverket.

Inriktningsmål 6: Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning och utmanas i sitt lärande

Inriktningsmålet är i hög grad uppfyllt.

Kommentar: Utveckling av Naturskolan utgör en del i utvecklingen av Hammarskogsområdet. Under året har en byggnadsinventering inom området genomförts med fokus på byggnadernas kulturhistoriska värde. Från 2018 övergår uppdraget till kulturnämnden. Utbildningsmiljöer som är anpassade för barn med funktionsnedsättning och som tar hänsyn till jämställdhetsaspekter säkerställs genom lokalprogram som kommer att uppdateras under våren 2018. Inför detta planeras studiebesök hos skolor som kommit långt inom tillgänglighet. Under 2017 har olika åtgärder genomförts för att främja trivsel och trygghet i kommunens restaurangmiljöer.

Uppdrag	Status
Bygga och förbättra utbildningsmiljöer som är anpassade för barn och personer med funktionsnedsättning, samt tar hänsyn till jämställdhetsaspekter och därmed erbjuder en trygg, inkluderande och ändamålsenlig lärandemiljö för alla. (KS, UBN och Skolfastigheter) Anpassning för barn och personer med funktionsnedsättning samt hänsyn till jämställdhetsaspekter ingår i befintliga lokalprogram. Programmen kommer att uppdateras under våren 2018. Under 2018 planeras ett antal besök hos skolor som kommit långt inom tillgänglighet. Åtgärder för att främja trivsel och trygghet i kommunens restaurangmiljöer genomförs regelbundet.	2018
Ta fram förslag på utveckling av Naturskolan. (KS och UBN) I samband med utveckling av Hammarskogsområdet ska diskussion om utveckling av Naturskolan ske. Under året har en byggnadsinventering inom området genomförts med fokus på byggnadernas kulturhistoriska värde. Projektet i Hammarskog har avvakat politiskt beslut om områdets fortsatta brukande. Från 2018 övergår ansvaret för uppdraget till kulturnämnden.	

Inriktningsmål 7: I Uppsala ska invånare leva ett oberoende liv och få stöd, vård och omsorg utifrån sina behov

Inriktningsmålet är i hög grad uppfyllt.

Kommentar: Ett förslag på funktionsprogram för särskilda boenden enligt LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) är framtaget. Ett funktionsprogram för äldreomsorg kommer att tas fram 2018 i samband med projekttiden för ett nytt äldreboende i Storvreta.

Uppdrag	Status
Utveckla de särskilda boendeformerna. (KS, AMN, OSN, SCN och ÄLN) Ett förslag på funktionsprogram för särskilda boenden enligt LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) är framtaget. Ett funktionsprogram för äldreomsorg kommer att tas fram under projekttiden för ett äldreboende i Storvreta.	2018

Inriktningsmål 8: Uppsalas invånare och organisationer ska vara delaktiga i att utforma samhället

Inriktningsmålet är delvis uppfyllt.

Kommentar: En digital lösning har lanserats på uppsala.se där kommuninvånare kan följa arbetet med mål och budget, vilket ska öka förståelsen för den demokratiska processen och interaktionen mellan kommun och invånare. Inrättandet av ett kommungemensamt kontaktcenter fortgår och ett flertal nya digitala lösningar för ärendehantering har påbörjats under året. Flera dialoger har hållits med föreningar inför kommande revideringen av den lokala överenskommelsen (LÖK). Under året har riktlinje för medborgardialog och riktlinje för synpunktshantering, felanmälan, avvikelser och servicemätningar beslutats. Barnrättsperspektivet säkerställs genom ett vägledningmaterial om hur man pratar med barn och unga samt i kommande guide för ärendehandläggning. Under 2018 planeras en satsning för att öka valdeltagandet som särskilt riktas mot kvinnor och män från minoritetsgrupper.

Uppdrag	Status
Öka valdeltagande i områden med lågt valdeltagande samt verka för ett mer jämlikt valdeltagande. (KS och VLN) Kommunstyrelsen beslutade vid decembersammanträdet att istället för att ta fram en separat strategi för ökat valdeltagande, inarbeta följande åtgärder i 2018 års verksamhetsplan: • Ökad satsning på information om hur man röstar, exempelvis genom olika kanaler och språk. • Tydliggöra kommunens samhällsinformation rörande roller, ansvar och styrning på flera språk samt lätt svenska. • Stärkt samverkan med civilsamhället i arbetet med demokratiutveckling genom stöd till föreningar. Kommunen har ansökt om och beviljats medel från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) för insatser för ökat valdeltagande. Arbetet startar januari 2018.	2018
Utveckla och samordna kommunens synpunktshantering och felanmälan. (KS) En nulägesanalys är framtagen och en riktlinje för synpunktshantering, felanmälan, avvikelser och servicemätningar antogs av kommunstyrelsen 13 december 2017 under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar om till den underställd kvalitetspolicy. Inrättandet av ett kommungemensamt kontaktcenter fortgår. Införande av ett flertal nya digitala lösningar för ärendehantering har påbörjats under året.	2019
Utveckla effektiva och innovativa former för medborgar- och brukardialog. (KS) Under året lanserades en digital lösning på uppsala.se där kommuninvånare kan följa arbetet med att ta fram mål och budget, vilket ska öka förståelsen för den demokratiska processen och interaktionen mellan kommun och invånare. Ett vägledningmaterial om hur man pratar med barn och unga har tagits fram och publicerats på Insidan. Barnrättsperspektivet säkerställs även i kommande guide för ärendehandläggning. En utställning som utmanar könsroller, Bilder som förändrar världen, har visats i Uppsala under hösten. Utbildningar i normkritik har påbörjats under året och utförs löpande. Under 2018 planeras en satsning för att öka valdeltagandet som särskilt riktas mot kvinnor och män från minoritetsgrupper. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för uppdraget 8.4 "Tillämpa modellen för medborgardialog och demokratiutveckling, i enlighet med SKL:s delaktighetstrappa."	2019
Tillämpa modellen för medborgardialog och demokratiutveckling, i enlighet med SKL:s delaktighetstrappa, inom fler områden. (KS) En kommungemensam riktlinje för medborgardialog beslutades av kommunstyrelsen i juni och en digital handbok om medborgardialog har påbörjats. Riktlinjer och handbok ska implementeras tillsammans under 2018.	2018
Öka samverkan mellan kommunen och föreningslivet genom Lokal överenskommelse med föreningslivet – LÖK. Arbetet med revideringen av den lokala överenskommelsen pågår. Fyra föreningsdialoger har hållits i Gottsunda, City, Stenhagen och Björklinge i syfte att få mer input om vad föreningslivet anser är viktigt att kommunen arbetar för. Fler föreningar har fått information om vad överenskommelsen syftar till och ett flertal nya föreningar har skrivit på överenskommelsen. I april hölls en dialogkonferens där föreningarna bland annat informerades om partnerskap som finansieringsform samt de nya riktlinjerna. Utifrån föreningsdialogerna har förslag till åtaganden tagits fram för den reviderade överenskommelsen och en genomförandeplan är under framtagande. Beslut om ny överenskommelse tas i kommunfullmäktige i maj 2018.	2018

Inriktningsmål 9: Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala

Inriktningsmålet är i hög grad uppfyllt.

Kommentar: Under 2017 har kommunstyrelsen inlett ett strukturerat arbete med att stärka arbetsgivarvarumärket och analyserat vilka villkor som har verklig effekt. Fokus ligger fortsatt på jämställda löner och införande av heltid. Därutöver har kommunen erbjudit möjlighet till hyrcykel och pensionsväxling samt initierat förhandlingar om möjlighet att löneväxla mot busskort. När det gäller bristyrken har beslut fattats om jobbgaranti för undersköterskor och barnskötare från 2018. Ett arbete med utvecklingsprogram för att stärka och utveckla ledarskapet är påbörjat. Stöd ges för att ytterligare utveckla dialogen chef-medarbetare och för utveckling av team. Uppföljning av arbetsmiljöarbete och medarbetarundersökning är på god väg att etableras som en del i att systematiskt mäta, utvärdera och sätta mål för arbetsmiljön. En gemensam värdegrund för kommunen samt en modell för förändringsledning har tagits fram och implementering är påbörjad.

Uppdrag	Status
Fortsätta genomförandet av heltidsreformen Heltidsinförandet går enligt plan. Heltid som norm infördes inom de sociala förvaltningarna 2016 och inom miljöförvaltningen, kommunledningskontoret, stadsbyggnadsförvaltningen, brandskyddsförvaltningen och överförmyndarförvaltningen 1 juli 2017. Utbildningsförvaltningen utom lärare konverteras per 1 januari 2018 och arbetet pågår enligt plan. Gemensam service och kulturförvaltningen konverteras per 1 januari 2019. Stöd erbjuds till berörda verksamheter med digitala lösningar och test av olika bemannings- och schemalägningsmodeller för att uppnå kostnadseffektivitet och god överblick. Kombinationstjänster utreds med avseende på främst gemensam service.	2019
Åtgärda strukturella löneskillnader på grund av kön Jämställda löner för lika jobb har uppnåtts. Arbetet fortsätter med jämställda löner för likvärdiga jobb där skillnaden minskat väsentligt men en viss del återstår. Kommunstyrelsen har med anledning av föreliggande löneanalys fattat beslut om att tillföra extra medel för satsning på jämställda löner inför 2018.	2019
Intensifiera arbetet med att skapa attraktiva villkor för nuvarande och kommande bristyrken Under 2017 har kommunen inlett ett strukturerat arbete med att stärka arbetsgivarvarumärket och analyserat vilka villkor som har verklig effekt på en arbetsgivares attraktivitet. När det gäller bristyrken har beslut fattats om jobbgaranti för undersköterskor och barnskötare som kommer att träda i kraft 2018. För att skapa en modern och effektiv arbetsplats sker fortsatt implementering av Office 365 som ger användarna helt nya möjligheter jobba där de är. Inom gemensam service har en satsning på internutbildning inom städverksamheten gjorts.	2019
Utveckla former för upphandling av tjänster och entreprenader för att säkra kollektivavtalsenliga villkor, samt utveckla och genomföra "Vita jobb"-modellen. (KS) Förslag till reviderad upphandlingspolicy och riktlinje är framtagen och underställs kommunstyrelsen för beslut i början av 2018. Pilotupphandling avseende städtjänster till Fyrishov är klar. Upphandlingen omfattar kollektivavtalsenliga villkor såsom minimivillkor gällande lön, arbetstid och semester. Lagstiftningen inom upphandlingsområdet har skärpts under 2017. Enligt de nya bestämmelserna är upphandlade myndigheter skyldiga att ställa arbetsrättsliga villkor om lön, semester och arbetstid i nivå med kollektivavtal om det är behövligt och går att fastställa.	2018
I ökad utsträckning erbjuda personer med funktionsnedsättning arbete Arbetet är gemensamt för flera förvaltningar och staber. Kommunstyrelsen har deltagit i arbetsmarknadsnämndens framtagande av program för Uppsala kommuns arbetsmarknadspolitik, där uppdraget att erbjuda personer med funktionsnedsättning arbete ingår. Kommunstyrelsen lanserar en väg in för att söka praktikplats, studentmedarbetare och exjobb. Samarbetet mellan förvaltningar utvecklas vidare under 2018.	2018

Nämndmål	Status
Kompetensförsörjningen ska vara normkritisk och ändamålsenlig Kompetensförsörjningen är normkritisk och ändamålsenlig i avseende kompetensbaserad rekryteringsmetodik som finns som rutin för varje förvaltning. Kompetensförsörjningsplaner byggs utifrån en normkritisk och ändamålsenlig grund och införlivas i verksamhetsplanerna. Process och mall finns framtagen för kartläggning av kompetensbehov. Förtroendevalda har utbildats i bemötande och värdegrund i relation till funktionsnedsättningar. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för uppdraget 9.2 "Säkra kompetensförsörjningen genom att genomföra åtgärder för att behålla och rekrytera kompetenta medarbetare i en hållbar arbetsmiljö."	2019
Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv där alla medarbetare mår bra, växer och utvecklas tillsammans Under hösten 2017 har arbetet startat för att ytterligare utveckla dialogen chef-medarbetare. Flera insatser har gjorts under året för att med olika verktyg och metoder stödja chefer i utveckling av sina team. Tydliga mål och uppdrag är viktiga inslag. Ett arbete pågår där olika metoder och verktyg utvärderas. Arbetsmiljöarbetet är prioriterat och arbete pågår på flera fronter för att åstadkomma ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv. Uppföljning av arbetsmiljöarbete och medarbetarundersökning är på god väg att etableras som en del i att systematiskt mäta, utvärdera och sätta mål för arbetsmiljön. Det pågår också flera aktiviteter inom förvaltningarna för att utveckla förutsättningarna för chefer och medarbetare vad gäller hanterbar arbetsbelastning. Delar av det systematiska arbetsmiljöarbetet är digitaliserat, och ytterligare digitalisering är planerad under 2018.	2018
Ledarskapet ska fungera som en stark kulturbärare i förbättring, förändring och medskapande Kompetens för chefs- och ledarutveckling har stärkts. Plan och strategi finns framtagen för 2018 och på längre sikt. Under hösten 2017 har en analys gjorts av vilka utvecklingsbehov förvaltningarna ser som prioriterade. Genom uppdrag i mål och budget har planen för utveckling ytterligare förstärkts inför 2018. Fokus är att förbättra chefernas förutsättningar genom utveckling av chefens alla samtal, chefsstöd för att aktivera kommunens värdegrund samt utveckling av ledarskapet för att leda team. IT-projektet HR Lön har försenats något och beräknas klart 2020. Under året har förbättringar i digitala lösningar som stödjer det systematiska arbetsmiljöarbetet genomförts och nu införs nya lösningar för bemanningsplanering i alla förvaltningar.	2019
Kommunens medarbetare ska få, kunna och vilja ta ansvar En gemensam värdegrund för kommunen är framtagen och implementering är påbörjad. Samtliga förvaltningar har upprättat tidplaner för 2018 gällande aktivering av värdegrunden där krav på ledarskapet ingår som en del. Arbetet är påbörjat inom några förvaltningar. Under 2018 kommer metod och verktyg för ett systematiskt och kontinuerligt arbete med chefs- och ledarförsörjning tas fram. Ett arbete med utvecklingsprogram för att stärka och utveckla ledarskapet är påbörjat. En modell för förändringsledning har tagits fram och implementering påbörjats. Under våren 2018 kommer modellen tillämpas på pågående förändringsarbeten. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för uppdraget 9.7 "Föra in metoder för en mer tillitsbaserad styrning för att tillvarata medarbetares engagemang och kompetens."	2018
Kommunen ska erbjuda rättvisa, jämställda och attraktiva villkor Under 2017 har ett strukturerat arbete bedrivits för att stärka kommunens arbetsgivarvarumärke. Analys har gjorts av villkor som har verklig effekt på en arbetsgivares attraktivitet. Fortsatt fokus på jämställda löner och införande av heltid. Kommunen har under 2017 för första gången erbjudit förmånsbuss och initierat förhandlingar om möjlighet att löneväxla mot busskort för införande i pilot 2018. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för uppdraget 9.1 "Intensifiera arbetet med att skapa attraktiva villkor för nuvarande och kommande bristyrken."	2019
Kommunen kännetecknas av god service, tillgänglighet och effektivitet Uppdraget består av två delar; stärkt styrnings- och ledningsförmåga där en del riktar sig mot digitalisering samt stärkt utveckling av kommunala servicetjänster på landsbygden och för näringslivet. Vad gäller styrnings- och ledningsförmåga är grunden lagd inom flertalet åtgärder. Bland annat har erforderliga styrdokument och organisation för digitalisering framtagits. Flera insatser har även genomförts för att förbättra kommunens service och närvaro på landsbygden. Övriga åtgärder som gäller utveckling av kommunala servicetjänster kommer i större utsträckning att få genomslag under senare delen av planeringsperioden.	2019

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 9

Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala

Kommunstyrelsens mål 9.1

Kompetensförsörjningen ska vara normkritisk och ändamålsenlig

Följs upp genom en sammanvägd bedömning av åtgärderna.

Kommunstyrelsens mål 9.2

Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv där alla medarbetare mår bra, växer och utvecklas tillsammans

Indikatorer	Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend
	Totalt	Kvinnor	Män			
1. Hållbart medarbetarengagemang (HME) avseende meningsfullt arbete, lärande i arbetet och positiv syn på arbetet (motivationsindex, kommunen som helhet)	78	80	75	79	Öka	-

Kommunstyrelsens mål 9.3

Ledarskapet ska fungera som en stark kulturbärare i förbättring, förändring och medskapande

Indikatorer	Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend
	Totalt	Kvinnor	Män			
1. Hållbart medarbetarengagemang (HME) avseende uppskattning, förtroende och förutsättningar från chef (ledarskapsindex, kommunen som helhet)	77	77	76	78	Öka	-

Kommunstyrelsens mål 9.4

Kommunens medarbetare ska få, kunna och vilja ta ansvar

Indikatorer	Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend
	Totalt	Kvinnor	Män			
1. Min närmaste chef ger mig förutsättningar att ta ansvar i mitt arbete (andel som instämmer, kommunen som helhet)	78	78	76	-	Öka	-
2. Jag vet vad som förväntas av mig i mitt arbete (andel som instämmer, kommunen som helhet)	87	88	83	-	Öka	-

Kommunstyrelsens mål 9.5

Kommunen ska erbjuda rättvisa, jämställda och attraktiva villkor

Indikatorer	Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend
	Totalt	Kvinnor	Män			
1. Index över attraktiva arbetsvillkor	105	-	-	99	Öka	➔
2. Könsskillnad i hållbart medarbetarengagemang (HME), totalindex (skillnad i procentenheter kvinnor-män, kommunen som helhet)	3	-	-	3	Minska	-

Kommunstyrelsens mål 9.6

Kommunen kännetecknas av god service, tillgänglighet och effektivitet

Indikatorer	Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend
	Totalt	Kvinnor	Män			
1. Medborgarnas helhetsbedömning av kommunens verksamheter (Nöjd-Medborgar-Index)	60	61	60	57	Öka	~
2. Företagarnas uppfattning om attityder till företagande						
a. hos politiker	17	-	-	32	Öka	⬇
b. hos tjänstepersoner	18	-	-	29	Öka	⬇
3. Företagarnas uppfattning av kommunens service	67	-	-	71	Öka	⬆

9.2.1. Källa: Kolada (U00201). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt för deltagande kommuner i kommungruppen Större städer. Måttet är för nytt för att visa på en trend.

9.3.1. Källa: Kolada (U00202). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt för deltagande kommuner i kommungruppen Större städer. Måttet är för nytt för att visa på en trend.

9.4.1. Källa: Medarbetarundersökningen. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde saknas. Måttet är för nytt för att visa på en trend.

9.4.2. Källa: Medarbetarundersökningen. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde saknas. Måttet är för nytt för att visa på en trend.

9.5.1. Källa: Skandinaviska nyckeltalsinstitutet. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: median av deltagande kommuner.

9.5.2. Källa: Kolada (U00200). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt för deltagande kommuner i kommungruppen Större städer. Måttet är för nytt för att visa på en trend.

9.6.1. Källa: Kolada (U00401). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: deltagande R9-kommuner 2017 (Eskilstuna, Gävle, Jönköping, Södertälje, Uppsala, Örebro)).

9.6.2. Källa: Svenskt näringslivs företagarenkät. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Observera att denna undersökning baseras på få svarande och bör därför tolkas försiktigt.

9.6.3: Källa: Kolada (U07451). Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: genomsnitt deltagande R9-kommuner (Eskilstuna, Gävle, Norrköping, Södertälje, Uppsala, Västerås, Örebro).

Bedömning av måluppfyllelsen per åtgärd

Bedömningen av i vilken mån kommunstyrelsen bidragit till att förverkliga kommunfullmäktiges uppdrag och kommunstyrelsens egna mål baseras på uppföljningen av kommunstyrelsens åtgärder. Bedömningen avseende måluppfyllnad baseras på den del av måluppfyllnaden som kommunstyrelsen kan råda över.

I tabellerna nedan tydliggörs bedömningen av måluppfyllelse för åtgärderna enligt färgmarkering:

Blått	Åtgärden är genomförd
Grönt	Arbetet med åtgärden går enligt plan
Gult	Arbetet med åtgärden är inte påbörjat eller löper inte på enligt plan
Rött	Åtgärden genomförs ej

Kommunstyrelsens verksamhetsplan 2017 innehåller totalt 294 åtgärder. Av dessa har 81 åtgärder blivit färdiga under 2017 medan arbete pågår enligt plan med 171 åtgärder. 40 åtgärder är inte påbörjade eller försenade jämfört med tidplan och två åtgärder är stoppade.

Inriktningsmål 1: Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi

Uppdrag: Aktivt och strategiskt söka extern finansiering	Status
Ta fram riktlinje för extern finansiering.	
Arbetet med att ta fram riktlinjer är påbörjat. Förslag till nya riktlinjer slutförs under första tertialet 2018 och underställs därefter kommunstyrelsen för beslut. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden 1.1.1 "Aktivt och strategiskt söka extern finansiering för identifierade områden."	
Aktivt och strategiskt söka extern finansiering för identifierade områden.	
Under 2017 har kommunen arbetat aktivt med extern finansiering. Totalt under 2017 beviljades 43,6 miljoner kronor i extern finansiering till kommunens olika utvecklingsprojekt. Arbetet löper på under 2018.	
Utveckla arbetet med fördelningsmodeller för exploateringsavgifter samt utreda möjligheterna att använda gatukostnadsutredningar.	
Arbete pågår med att utveckla fördelningsmodeller för exploateringsavgifter inom större fördelningsområden, bland annat inom projekten Östra Salabacke och Eriksberg. Arbetet beräknas bli klart under 2018. En succesiv övergång till rörliga exploateringsavgifter mot tidigare fasta har införts under hösten 2017 med syfte att få full kostnadstäckning för kommunens åtagande. Mallen för köpeavtal för exploatering har uppdaterats så att ersättningsbeloppen delas upp på en köpeskilling och en ersättning för genomförande av allmän plats. Kommunen har rätt att ta ut ersättning för gatukostnader från fastighetsägare inom områden med detaljplan där kommunen är huvudman för allmänna platser. Under våren 2018 kommer möjligheten att använda gatukostnader som en finansieringsmetod att analyseras. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden 1.1.2 "Utveckla arbetet med fördelningsmodeller för exploateringsavgifter."	

Uppdrag: Genomföra analyser för jämställdhetsbudgetering inom minst ett nytt utvecklingsområde årligen, samt att utifrån analys ta fram åtgärder i syfte att minska ojämställdhet	Status
Genomföra jämställdhetsanalyser inom alla ansvarsområden.	
Under 2017 har fem jämställdhetsanalyser färdigställts och en är planerad att gå upp till nämnd i februari. Fyrishov har även gjort en kartläggning av badhuset utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Utbildningsinsatser i jämställdhetsanalys har genomförts med 32 deltagare från 8 olika nämnder. 6 medarbetare har även deltagit i en tvådagars utbildning av SKL (Sveriges kommuner och landsting). Utveckling pågår för att stärka struktur och styrning av kommunens långsiktiga arbete med jämställdhetsanalyser och för att verksamhetsanpassa utbildningsinsatserna. En god förankring av jämställdhetsanalyserna hos nämnd och förvaltningsledning är centralt för att nå målet om en jämställd ekonomi och här krävs förstärkning. Hittills har endast två analyser lett till att nämnd har beslutat om åtgärder.	
Inrätta ett kommunalt jämställdhetspris utifrån riktlinje för premiering och prisutdelning i Uppsala kommun i syfte att lyfta gott arbete utifrån CEMR deklARATIONEN.	
Kommunstyrelsen beslutade 20 september 2017 om ny riktlinje för ett kommunalt jämställdhetspris. Utifrån riktlinjen har ett nomineringsformulär tagits fram priset och priset marknadsförts. Ansökningsprocessen startade i november och priset planeras att delas ut 8 mars 2018.	
Delta i SKL:s projekt om modellkommuner.	
Modellkommunprojektet pågår. SKL (Sveriges kommuner och landsting) har reviderat tidsplanen vilket innebär att projektet avslutas i maj 2018. Uppsala kommun planerar att bli modellkommun i nästa omgång med planerad start i början av 2019.	

Uppdrag: Genomföra analyser för jämställdhetsbudgetering inom minst ett nytt utvecklingsområde årligen, samt att utifrån analys ta fram åtgärder i syfte att minska ojämställdhet	Status
Identifiera ett utvecklingsområde i KS verksamhet och genomför analys av området. Föreslaget område: trygghet för förtroendevalda.	
Uppsala kommun har deltagit i ett projekt som letts av Sveriges kommuner och landsting som syftat till att öka tryggheten för förtroendevalda. En jämställdhetsanalys över förtroendevaldas utsatthet för hot, våld och trakasserier är genomförd och utgör underlag för fortsatt arbete. Arbetet har lett till utvecklade rutiner och information till förtroendevalda planeras inför val 2018.	
Uppdrag: Genomföra jämställdhetsanalyser i samband med kommande investeringar	Status
I samband med att kommunstyrelsen ska besluta om alla investeringar över 50 miljoner kronor ska jämställdhetsanalyser göras inom relevanta områden.	
I samband med alla investeringar över 50 miljoner kronor genomförs jämställdhetsanalyser. Under perioden har inga sådana investeringar genomförts. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden 1.5.3 "Säkerställa att en bedömning av huruvida en könskonsekvensbeskrivning är relevant görs inför varje investeringsbeslut. Där det bedöms som relevant ska en könskonsekvensbeskrivning alltid genomföras."	
Stödja nämnder med jämställdhetsanalyser.	
Controllers har fått utbildning och förvaltningarna erbjuds stöd för jämställdhetsbudgetering.	
Identifiera kommande investeringar för KS samt planera och genomför jämställdhetsanalyser.	
Bevakning av investeringar över 50 miljoner kronor är implementerad.	
Uppdrag: Ta fram en långsiktig investeringsplan	Status
Utveckla investeringsprocessen som en del i arbetet med att utveckla Mål och budget-processen.	
Investeringsprocessen är integrerad i Mål och Budgetprocessen på ett tydligare sätt än tidigare år vilket skapat förutsättningar för bedömning av helhet och prioriteringar inom kommunkoncernen. Nämnder och bolag har i beredningsveckan samarbetat för att identifiera investeringsbehovet de kommande tre åren. En gemensam investeringsplan har arbetats fram, dels för 2018-2020, dels fram till år 2027. Den långsiktiga investeringsplanen är synkroniserad med Mål och budgetprocessen. En modell för att beräkna konsekvenserna för Uppsala kommun är framtagen och är en del av arbetet med att utveckla en investeringsprocess. Månadsrapporteringen av investeringarna förändras för att möjliggöra bättre rapportering av pågående investeringar och ytterligare utveckla investeringsprocessen.	
Ta fram en långsiktig investeringsplan för Uppsala kommun.	
En långsiktig investeringsplan fram till år 2027 har tagits fram av bolagen och nämnderna i samband med mål och budgetprocessen. Planen utgår från översiktsplanen och har använts för att beräkna finansiella konsekvenser. För att skapa en hållbar investeringsplan har kommunövergripande arbetsgrupper skapats där nämnder och bolag tillsammans tar fram förslag på lösningar kring gemensamma investeringar.	
Utveckla arbetet med finansiering av kommunens investeringar genom så kallade Gröna obligationer.	
Under hösten 2017 har en av de stora kommande investeringarna, Stadshuset, anmälts till Kommuninvest som ett grönt projekt och kommer att få en grön finansiering till förmånliga villkor. Planering pågår för att kunna göra fler gröna upplåningar, bland annat genom att kontakta fler finansiärer. Under 2017 har en låneram upprättats med Nordiska Investeringsbanken om totalt 600 miljoner kronor, varav 430 miljoner kronor kommer att finansieras med medel från deras miljöobligationer. Arbetet fortsätter under 2018 med målsättning att göra en egen grön obligation. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden 1.6.3 "Utveckla arbetet med grön finansiering av kommunens investeringar."	
Analysera investeringsplanen med fokus på exploateringsmöjligheter och möjlighet till medfinansiering till kommande investeringar.	
Den samordnade planeringsprocessen säkrar extern finansiering där så är möjligt. Möjligheter till medfinansiering av kommunala investeringar utreds i varje projekt. Kommande exploateringar kommer samordnas med kommunens plan för utbyggnad av bland annat Kunskapsspåret-Ultunalänken för att hitta medfinansiering för transportinfrastruktur.	
Uppdrag: Samordna användning och marknadsföring av lokaler, mark och anläggningar	Status
Samordna användning och marknadsföring av lokaler, mark och anläggningar.	
En plan för arbetet med att samordna användning och marknadsföring av lokaler, mark och anläggningar har tagits fram.	
Markanvisa på ett sätt som ger mångfunktionalitet.	
Rutin för sammankallande av berörda förvaltningar skall tas fram. En samordnad webblösning för exponering av mark och lokaler för verksamheter är under framtagande och implementeras under första kvartalet 2018.	
Kartlägg möjligheterna för föreningslivet att i större utsträckning nyttja lokaler som står tomma kvällstid.	
En kartläggning har gjorts av olika hinder för att föreningslivet i större utsträckning ska kunna nyttja lokaler som står tomma kvällstid och åtgärder identifierats.	

Nämndmål: Uppsala kommun ska ha en hållbar ekonomi med utrymme för både kvalitetsförbättringar och nödvändiga investeringar i den växande kommunen	Status
Utveckla lokalförsörjningsprocessen i syfte att minska kommunens totala kostnader och säkra ändamålsenliga lokaler (pedagogiska lokaler, verksamhetslokaler, administrativa lokaler och sociala bostäder). (riskåtgärd)	
Under året har dialog förts mellan kommunens förvaltningar och bolag med syfte att stärka localsambanden. Arbete pågår med att ta fram lokalförsörjningsplaner för kommunens olika verksamheter samt att kartlägga dessa geografiskt och demografiskt. En plan för pedagogiska lokaler är framtagen och underställs KF för beslut i februari 2018. Under 2018 ska ytterligare nio lokal- och bostadsförsörjningsplaner färdigställas. Detta kommer ge bättre möjligheter att utläsa konsekvenser av åtgärder på ett mer samordnat vis där effekten mot mål och budget blir tydligare. Det ger även möjlighet att bättre planera befintliga och nyetablerade lokaler och bostäder utifrån bland annat placering, funktion och multityttjande. Under tertial 1 2018 genomförs även en undersökning av lokalbehov hos administrativa medarbetare som underlag för att säkra ändamålsenliga administrativa lokaler och fortsatt införande av aktivitetsbaserat arbetssätt.	
Implementera den nya ekonomimodellen som ger möjlighet till transparent, tydlig och enklare uppföljning, utifrån vilken kommunen sedan kan styra resurser på ett effektivare sätt. (riskåtgärd)	
En ny ekonomimodell är till största del implementerad som ger möjlighet till transparent, tydlig och enklare uppföljning, utifrån vilken kommunen kan styra resurser på ett effektivare sätt. Den nya ekonomimodellen innehåller nio principer och alla utom en är implementerade. Principerna omfattar ekonomistyrning, fördelning av tilldelad budget, disponering av budget, uppdrag mellan nämnder, priser och ersättningar, centraliserat verksamhetsstöd, lokaler, fördelningsnycklar samt avvikelshantering kring efterlevnad.	
Samlat grepp om kommunens IT-leverantörer och IT-avtal.	
En samverkansmodell är framtagen och implementeras efterhand med leverantörerna. Strukturerad och regelbunden uppföljning görs av förestående upphandlingar.	
Kommungemensamma lösningar före verksamhetsunika innebär att vi i högsta möjliga grad samutnyttjar IT-lösningar.	
Genom beslutad riktlinje för IT-utveckling, samt införandet av IT-planen samlas alla IT-behov på ett ställe.	
Att maximera nyttan av tidigare gjorda investeringar innebär att vi använder funktioner i befintliga system så långt det är möjligt, snarare än att upphandla nya system.	
För att möjliggöra ett effektivt nyttjande av gemensamma systemlösningar upphandlas mer generella och återanvändbara lösningar. Kommunledningskontoret har en samordnande roll och fångar tidigt upp förvaltningarnas behov och matchar mot befintliga system i kommunen. Lösningar identifieras genom att fokusera på verksamhetens behov och vid behov dela upp i flera lösningar.	
IT-lösningar för ekonomi, planering och uppföljning utvecklar analys, främjar hållbar ekonomisk styrning samt underlättar i det dagliga arbetet.	
En modell för styrning och utveckling av IT (PM3) är implementerad i syfte att säkra ett systematiskt arbete för att fånga verksamhetens behov av IT utveckling. Genom modellen tas ett samlat grepp om olika system för planering och uppföljning som vi ständigt utvecklar och anpassar till verksamheternas behov. Detta främjar ekonomisk styrning samt underlättar det dagliga arbetet.	

Inriktningsmål 2: Uppsala ska vara attraktivt att leva, verka och vistas i

Uppdrag: Underlätta för innovationer i den egna verksamheten och utgöra testbädd för ny teknik, smarta tjänster och klimatsmarta innovationer	Status
Öka arbetet kring innovationer i offentlig verksamhet i samverkan med näringslivet.	
Under hösten 2017 har innovationsarbetet inom kommunen utvecklats i samarbete med äldreförvaltningen som har en tjänst tilldelad för innovationsledning. En omstart tas för arbetet med innovationsledning och innovationer i egna verksamheten första kvartalet 2018. Då kommer även den tjänst som varit vakant sedan sommaren 2017 att återbesättas.	
Främja samarbetet mellan de innovations- och företagsstödande organisationerna.	
Under hösten 2017 har innovationsarbetet inom kommunen utvecklats i samarbete med äldreförvaltningen som har en tjänst tilldelad för innovationsledning. En omstart tas för arbetet med innovationsledning och innovationer i egna verksamheten första kvartalet 2018. Då kommer även den tjänst som varit vakant sedan sommaren 2017 att återbesättas.	
Stimulera och synliggör innovationer inom stads- och bebyggelseutveckling.	
Under hösten 2017 har innovationsarbetet inom kommunen utvecklats i samarbete med äldreförvaltningen som har en tjänst tilldelad för innovationsledning. En omstart tas för arbetet med innovationsledning och innovationer i egna verksamheten första kvartalet 2018. Då kommer även den tjänst som varit vakant sedan sommaren 2017 att återbesättas.	
Underlätta för företag att erbjuda klimatsmart konsumtion samt minska kemikalieanvändning i varor och tjänster.	
Projektet Klimathjälpen pågår. Företag, organisationer och individer hjälps åt att visualisera individens egen klimatpåverkan i en IT-lösning, för att sedan minska klimatpåverkan. En förstudie har genomförts under 2017 med finansiering från Vinnova och Regionförbundet. Arbetet görs inom ramen för Uppsala klimatprotokoll tillsammans med ett tiotal företag och organisationer. Nu görs projektansökningar för finansiering av eventuellt fortsatt genomförande. Möjlig start tidigast 2018.	
Stödja miljö- och klimatdriven affärsutveckling i det lokala näringslivet bland annat genom upphandling med miljö- och innovationsinriktning.	
Under hösten 2017 har innovationsarbetet inom kommunen utvecklats i samarbete med äldreförvaltningen som har en tjänst tilldelad för innovationsledning. En omstart tas för arbetet med innovationsledning och innovationer i egna verksamheten första kvartalet 2018. Då kommer även den tjänst som varit vakant sedan sommaren 2017 att återbesättas.	

Uppdrag: Underlätta för innovationer i den egna verksamheten och utgöra testbädd för ny teknik, smarta tjänster och klimatsmarta innovationer	Status
Genomför kontinuerliga testbäddsprojekt för verifiering av ny miljöteknik.	
Under hösten 2017 har innovationsarbetet inom kommunen utvecklats i samarbete med äldreförvaltningen som har en tjänst tilldelad för innovationsledning. En omstart tas för arbetet med innovationsledning och innovationer i egna verksamheten första kvartalet 2018. Då kommer även den tjänst som varit vakant sedan sommaren 2017 att återbesättas.	
Förnya ansökan till Vinnova i syfte att fortsätta det externa samarbetet för innovation och miljö- och klimatdriven företagsutveckling inom livsmedelskedjan.	
Ansökan till Vinnova lämnades in i augusti 2017 i samarbete med Uppsala vatten och avfall AB samt ytterligare 15 externa parter. Ansökan avslogs med motiveringen att projektet var för komplext. Vinnova uppmanade kommunen att avgränsa projektet och inkomma med ny ansökan under 2018.	
Efterfråga nya tekniska och innovativa lösningar i markanvisningsprocesser. Etablera utvärderingsmodell och villkor för efterlevnad.	
Nya tekniska och innovativa lösningar efterfrågas i de större projekten på kommunal mark, till exempel i Ulleråker, Rosendal, Östra Salabacke och Gunsta, i samband med inbjudan till markanvisningstävlingar. Arbeta pågår för att ta fram modell för uppföljning och utvärdering.	
Främja ny teknik och bidra till att Uppsala etableras som region där innovationer och innovatörer frodas.	
Ett projekt inom Green IoT (Internet of Things) för öppna data och hållbar utveckling har avslutats. Två projekt pågår med finansiering genom Vinnovas strategiska innovationsprogram för IoT. Ett projekt inom äldreomsorg i samverkan med Skellefteå kommun och Uppsala universitet samt ett projekt inom miljöövervakning i samverkan med Göteborgs stad och Svenska miljöinstitutet.	
Tillgängliggöra kommunens data för externt användande i största möjliga utsträckning (öppna data).	
Anpassningar av portal för tillgänglig geografisk information pågår. Den planeras att lanseras under första kvartalet 2018.	
Aktivt internationellt kunskapsutbyte inom digital utveckling.	
Uppsala kommun var värd för Eurocities Knowledge Society Forum i oktober 2017. Kommunen deltog som presentatör på den internationella konferensen Nordic Smart cities. Fortsatt internationellt kunskapsutbyte främst inom det europeiska nätverket Eurocities.	
Uppdrag: Implementera varumärkesplattformen för platsvarumärket Uppsala	Status
Implementera platsvarumärket i samverkan med berörda organisationer, näringsliv och akademi.	
Löpande samverkan med aktörer som värnar platsvarumärket. Under 2017 har merupsala.se lanserats och är fortsatt under uppbyggnad. Här finns bilder, filmer och framgångssagor för platsen Uppsala som platsens aktörer fritt får använda. Under Almedalsveckan samlades platsens aktörer för första gången genom en gemensam "arena". Kommunen har antagit en gemensam värdegrund som matchar platsvarumärket. Värdegrunden kommer att implementeras under 2018.	
Arbeta för att synliggöra Uppsala som ett tydligt alternativ för företag som vill etablera sig i Stockholmsregionen.	
Arbetet med att synliggöra Uppsala som etableringsort har fortgått under året. Ett program är framtaget för kartläggning och marknadsföring mot utvalda nationella samt internationella företag och investerare med budskap som förmedlar fördelarna med att bedriva verksamhet i Sverige. Under 2018 fortsätter arbetet med löpande insatser på medellång sikt för marknadsföring av Uppsala som etableringsort, utveckling av nya stadsdelar och verksamhetsmiljöer. Ett par exempel på riktade kampanjer som planeras är: • Invest Stockholm, inom ramen för Stockholm Business Alliance, där Uppsala kommun tillsammans med Uppsala BIO lanserar en prospektgenereringssatsning inom Life Science för ett större internationellt EXPO i Storbritannien våren 2018. • Fortsättning på den kampanj som Sverige Uppsala-Stockholm drev för att vinna EMA (europeiska läkemedelsmyndigheten) till Sverige. Nu med primärt fokus att förstärka Uppsala som etablerings- och investeringsort för internationella bolag och kliniska prövningar.	
Främja arbetet i regionen med internationalisering.	
Ett aktivt arbete för att främja arbetet i regionen med internationalisering har bedrivits under 2017, bland annat genom stöd till organisationen IN Uppsala, värdskapet för ett forummöte inom Eurocities knowledge society i Uppsala i oktober 2017 samt eventet att driva bolag the Silicon Valley way tillsammans med Bona Postulata. Arbetet sker löpande framöver.	
Uppdrag: Ta fram en gemensam strategi för utveckling av kulturmiljöarbetet. (KS, KTN, GSN och PBN)	Status
Leda och samordna arbetet med att ta fram en strategi.	
Arbetet planeras i samarbete mellan stadbyggnadsförvaltningen och kulturförvaltningen. Ny stadsantikvarie ska rekryteras 2018. Därefter inleds arbetet.	
Etablera former för att tidigt identifiera kulturmiljön som värdeskapare i exploateringsprojekt.	
Ulleråkersprojektet arbetar med en strategi för att ta tillvarata kulturvärdena och stärka platsvarumärket. Arbetet ses som ett pilotprojekt för Uppsala kommuns arbetsmetoder.	
Öka kunskapen om och bredda kvalitéer i kulturmiljöer.	
Arbetet påbörjas 2018. Rekrytering av kulturmiljöantikvarie genomförs i början av 2018.	

Uppdrag: Förbereda kommunens åtagande avseende världsarvsansökan inom the Rise of systematic biology för Linnés vetenskapliga gärning, exempelvis genom att inrätta naturreservatet Årike Fyris	Status
Utreda möjligheterna att inrätta naturreservatet Årike Fyris.	
Arbete pågår med att utreda möjligheterna att inrätta naturreservatet Årike Fyris.	
Förbereda kommunens åtagande avseende världsarvsansökan.	
Reservatsbildning för Årike Fyris pågår och beräknas gå i mål 2018, vilket kan underlätta en världsarvsansökan. I övrigt avvaktar kommunen att länsstyrelsen, som är projektledare för världsarvsarbetet, ska signalera vilka åtaganden som behövs.	
Öka kunskapen om och bredda kvalitéer i kulturmiljöer.	
Arbetet inväntar rekrytering av stadsantikvarie. Rekryteringsarbetet inleds i början av 2018.	

Uppdrag: Uppmärksamma och samordna Stadsodlingsåret samt Linnéjubileet ur ett barnperspektiv i biblioteks- och fritidsverksamheter. (GSN, KTN och KS)	Status
Samordna arbetet med Stadsodlingsåret och Linnéjubileet.	
Uppdraget har slutförts enligt tidsplan. Stadsodlingsåret invigdes med Linnés trädgårdsfest den 20 maj och pågick till skördefesten 23 september. Under perioden fanns aktiviteter, planteringar, installationer och event runt omkring i Uppsala. Till exempel var växterna i Uppsala kommuns planteringar i centrum åtbära för människor, bin och fjärilar. Fritidsverksamheter har genomfört aktiviteter för att uppmuntra och lära barn och ungdomar om odling och på biblioteken gavs lästips.	
Öka kunskaperna om barnkonventionen i biblioteks- och fritidsverksamheter.	
Arbetet genomförs huvudsakligen av kulturnämnden och kommunstyrelsen har en stödjande roll. Barnperspektivet har genomgående integrerats i planeringen av arbetet.	

Uppdrag: Utveckla hållbar turism som skapar arbetstillfällen och främjar lokal kultur och lokala produkter. (KTN, KS och USAB)	Status
Arbeta för fler företagare inom besöksnäringen där kultur och kreativa näringar har stor potential.	
Fler företagare inom besöksnäringen främjas genom ansökningar om projektmedel, bidrag till företagsfrämjande organisationer samt samverkan med Uppsala Citysamverkan. Nytt avtal med Uppsala Citysamverkan för en attraktiv stadskärna är klart. Omvärldsbevakning sker genom Sveriges kommuner och landsting, Destination Uppsala och Region Uppsala. Inför 2018 kommer en tjänst att tillsättas som fokuserar på besöksnäringens utveckling.	
Öka samverkan vid evenemang och liknande i hela kommunen samt med regionen/länet.	
En översyn av Uppsala kommuns evenemang genomförs i samverkan mellan Uppsala kommun, Destinationsbolaget och Region Uppsala. Ny organisation klar för genomförandet av Allt ljus på Uppsala 2018, med konstnärlig ledare utsedd.	
Genomför projekt om den lokala cirkulära livsmedelskedjan som drivkraft för en hållbar samhällsutveckling.	
Medel söks från Vinnova för att genomföra ett flerårigt projekt med fokus på den cirkulära livsmedelskedjan.	
Se över vilka områden som ska prioriteras för besöksnäringen i kommunen kopplat till eko (natur)-, och kulturturism.	
Kommunen har blivit beviljad ett projekt via Jordbruksverket: Natur- och kulturturism i Uppsala kommun. Syftet med projektet är att utveckla Uppsalas identitet med kulinarisk prägel som turistdestination. Ett av Uppsalas befintliga natur- och kulturområden ska kombineras med lokala livsmedelsproducenter.	
Tydliggöra de kommunala åtagandena inom natur- och kulturturismen i kommunen.	
De kommunala åtagandena inom natur- och kulturturismen kommer tydliggöras under 2018 genom projektet Natur- och kulturturism i Uppsala kommun. Projektmedel kommer från Jordbruksverket.	
Stödja miljö- och klimatdriven affärs- och verksamhetsutveckling genom effektiv samverkan mellan det lokala närings- och samhällslivet.	
Arbete pågår inom klimatprotokollet. Projekt för energirådgivning finns sedan årsskiftet 2016/2017.	

Uppdrag: Utveckla arbetet med synsätt gällande nedskräpning och förstörelse och i samverkan med andra aktörer verka för att upprätthålla en trygg, vacker och säker kommun	Status
Utveckla modell för löpande rapportering rörande skadegörelse, nedskräpning och våldsbrott.	
Modell för löpande rapportering rörande skadegörelse, nedskräpning och våldsbrott finns framtagen.	
Utveckla arbetet med ett förändrat synsätt.	
Arbetet med ett förändrat synsätt gällande nedskräpning och förstörelse påbörjas 2018. Hanteras fortsättningsvis i KSV2018 inom ramen för åtgärden 2.7.1 "I samverkan med andra aktörer arbeta för ett renare, snyggare och mindre nedskräpat Uppsala och bidra till ökad trivsel och säkerhet för både kommuninvånare och besökare."	

Uppdrag: Genomföra en översyn av behoven av samlings- och kulturlokaler i befintliga och nya områden. (KTN, KS, PBN och de kommunala fastighetsbolagen)	Status
Grundprinciper för lokalisering och utveckling av social infrastruktur inklusive fritidsanläggningar. Utveckla långsiktiga lokaliseringsstrategier samt grundprinciper för lokal- och anläggningstyper på kommun-, stadsdels-, och närområdesnivå.	
Arbete med lokalförsörjningsplaner för social infrastruktur pågår.	
Bidra till översynen med fokus på GIS, tillgänglighet, befintligt lokalbestånd och liknande.	
Lokaler och anläggningar som står öppna för allmänheten finns utmärkta på karta. Gångavstånd mellan skolor och idrottshallar har kartlagts. Detta kommer även att vara ett underlag för lokalförsörjningsplanerna.	
Utifrån definierade behov säkerställa ekonomisk hållbarhet genom mångfunktionalitet. Säkerställa tillgång till ytor vid genomförande.	
I de större stadsutvecklingsprojekten, exempelvis Ulleråker, Rosendal, Eriksberg och Gottsunda, pågår ett kontinuerligt arbete med att skapa variation och mångfunktionella stadsmiljöer i samband med markanvisningar.	

Nämndmål: Invånare och besökare ges möjlighet till en nära, trygg och inspirerande miljö	Status
Revidera säkerhetspolicy.	
Arbetet slutförs under första halvåret 2018. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden N2.1.1 "Implementera säkerhetspolicy i kommunkoncernen och verka för stärkt säkerhetskultur."	
Revidera krisledningsplan med utgångspunkt från risk- och sårbarhetsanalys för extraordinära händelser 2015.	
Ny krisledningsplan inför och vid allvarlig störning beslutades av kommunfullmäktige i november 2017.	
IT-lösningar som stärker säkerheten och möjliggör effektiv krisledning.	
Avvakta fortsatt arbete med krisledningsplan och annat arbete som formar en tydligare behovsförståelse för denna åtgärd.	
Identifiera samverkanspartners och anpassa arbetsgrupper utifrån aktuell lägesbild och behov gällande våldsbejakande extremism.	
Samverkansgrupper är identifierade utifrån aktuell lägesbild och behov gällande våldsbejakande extremism.	
Regelbundet ta fram lägesbild över situationen gällande våldsbejakande extremism i Uppsala kommun.	
Lägesbild över situationen gällande våldsbejakande extremism i Uppsala kommun tas regelbundet fram på olika nivåer.	

Inriktningsmål 3: Uppsala stad och landsbygd ska växa smart och hållbart

Uppdrag: Fortsätt utveckla den samordnade planeringsprocessen för hållbar stads- och landsbygdsutveckling	Status
Tillgängligheten och användbarheten av nyproducerade bostäder ska säkerställas av Uppsala kommun.	
Arbete sker kontinuerligt genom exempelvis strategiska träffar, bildandet av ett nätverk samt att checklistor och rutiner kommer ses över. Klart 2019.	
Prioritera och samordna exploateringsinitiativ med stöd av bland annat analys av kommunalekonomisk exploateringskalkyl.	
Kommunstyrelsen har fastställt kriterier för prioritering av stadsbyggnadsprojekt där effekter på helheten för den kommunala ekonomin är ett av kriterierna. Som underlag för bedömningen beräknas vilka investeringsbehov som stadsbyggnadsprojekten medför för hela kommunkoncernen. De strategiska projekten är värderade och en prioriteringsordning är klar inom ramen för kommunens samlade projektportfölj. Kalkylverktyg har även tagits fram för ändamålet.	
Bevaka införande av SKA-verktyg (Socialt Konsekvensanalysverktyg) i stadsplanerings- och stadsbyggnadsprocesserna för att samplanera fysiska och sociala investeringar.	
Arbetet är påbörjat. Fortsätter inom ramen för åtgärden 3.4.1 Utveckla det strategiska arbetet med sociala hållbarhetsaspekter i fysisk planering i KSVP 2018. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden 3.4.1 "Utveckla det strategiska arbetet med sociala hållbarhetsaspekter i fysisk planering."	
Ta fram och godkänn direktiv för arbeten med program för Stabby-Flogsta, fördjupad översiktsplan för sydöstra stadsdelarna samt trafikstrategi.	
Direktiv för trafikstrategi är framtaget och beslutat av kommunstyrelsen. Direktiven för arbeten med program för Stabby-Flogsta samt fördjupad översiktsplan för sydöstra stadsdelarna är under framtagande.	
Stärka och utveckla ekosystemtjänster och gröna strukturer.	
Omvärldsbevakning rörande ekosystemtjänster och gröna strukturer pågår. Insatser som planeras för att stärka arbetet är framtagande av verktyg, uppdatering av styrdokument samt uppdatering av naturdata i staden och andra utvecklingsområden.	
Utveckling av ekosystemtjänster som metod att förbättra luftkvalitet (träd, gröna väggar etc.).	
Pågår bland annat inom Ulleråker samt genom Citylab (forum för delad kunskap inom hållbar stadsutveckling) och C/O City (forsknings- och utvecklingsprojekt för ekosystemtjänster inom stadsplanering). Arbetet kommer att utvecklas under 2018 inom ramen för åtgärd 3.8.2 Stärka och utveckla ekosystemtjänster och gröna strukturer i KSVP 2018.	
Analys och prioritering av planläggning.	

Uppdrag: Fortsätt utveckla den samordnade planeringsprocessen för hållbar stads- och landsbygdsutveckling	Status
Modellen har använts ett varv i sin helhet. Utvecklingsarbete för verktyg och process pågår.	
Vidareutveckla samverkan för landsbygdsutveckling ur ett näringslivsperspektiv.	
Kommunen har under 2017 blivit beviljade ett projekt via Jordbruksverket inom besöksnäring, natur- och kulturturism i Uppsala kommun, där samverkan kommer att ske med näringslivet. Samverkan sker också inom ramen för servicepunktsprojektet då det handlar om att stärka kommersiell service. Inom landsbygdsarbetet producerades flera filmer 2017, där en hade fokus på fördelar med att driva företag på landsbygden i kommunen.	
Se över möjligheterna med ett nytt kommunalt bostadsbolag/ägardirektiv till ett kommunalt bolag att bygga i de prioriterade tätorterna.	
Uppsalahem har uppdrag från sin styrelse att bygga i de prioriterade tätorterna. Under 2017 var 1000 av 4000 bostäder i beviljade bygglov utanför stadskärnan. Målet att bygga på landsbygd kommer att lösas inom befintligt bostadsbolag, och det är inte aktuellt att starta en utredning av ett nytt bolag i dagsläget.	
Tillsammans med byggföretag, fastighetsutvecklare, markägare, föreningsliv och andra aktörer skapa incitament för byggnationer och marknadsföring av de prioriterade tätorterna och andra noder utpekade i översiktsplanen.	
Under 2017 har en landsbygdsutställning genomförts med fokus på bygglov. Fortsatt arbete planeras 2019.	
Verka för fler regionala cykelvägar på landsbygderna.	
Kommunen har förnyad dialog med Region Uppsala gällande deras nya inriktning i regional cykelstrategi, för att tillsammans med regionen verka för cykelinfrastruktur utanför kommunens vägnät. Denna inkluderar en uppdaterad prioriteringslista av regionala gång- och cykelvägar i kommunen, att hitta nya samarbetsformer samt en översyn av processen. I början av 2018 påbörjas ett arbete gällande cykelparkeringar vid hållplatser.	
Verka för fler pendlarparkeringar, cykelparkeringar och elladdstolpar vid strategiska knutpunkter, kopplat till kollektivtrafikstråk.	
Löpande arbete som pågår inom kommunens infrastrukturarbete. Vissa möjligheter för elladdstolpar finns i arbetet med servicepunkter. Bygglov har beviljats till pendlarparkeringen i Knutby, men det har överklagats. Ett gemensamt arbete med pendlarparkeringar ses över.	
IT-lösningar för platsbunden information förenklar för medborgarna och utgör ett beslutsstöd som stödjer och främjar en hållbar samhällsutveckling.	
Införandet av ny plattform för geografisk information pågår enligt plan och kommer fortsätta under 2018.	
Skapa en delgeografisk grundstruktur för kommunala utvecklingsfrågor.	
Arbetet påbörjas under 2018.	
Uppdrag: Utveckla strategin för markförvärv. (KS, PBN och bolag)	Status
Öka de strategiska markförvärven och säkerställ en långsiktig buffert för exploatering, friluftsliv, rekreation, biologisk mångfald och hänsyn till vattenresurser – samt för markbyten till nämnda ändamål.	
Strategi för markförvärv är framtagen och går i linje med översiktsplanen. Strategin berör utpekade årliga förvärv fram till år 2030.	
Tydliggöra för näringslivet var byggbar mark finns på kort och lång sikt.	
Intressenter för markförvärv i Östra Fyrislund har kontaktats för att uppdatera behovsbilden. Efterfrågan på mark överstiger utbudet och en prioritering görs mellan befintliga verksamheter och nya som vill etablera sig i Uppsala. Mark för försäljning kommer att fördelas ut under första kvartalet 2018 och därefter inleds arbete med försäljning, bygglov och fastighetsbildning. Ett digitalt verktyg för exponering av kommunalägd mark och fastigheter till salu eller upplåtelse kommer att etableras på uppsala.se under 2018. Här kommer även de flesta kommersiella objekt till salu eller uthyrning i det privata beståndet finnas som en service till näringslivet.	
Utveckla processerna för tillgängliggörande av mer byggbar mark för verksamheter i olika lägen i kommunen.	
Arbete påbörjat inför kommande beslut om markförvärvsstrategi och planprioritering. Uppdatering görs av efterfråge- och utbudsanalys med sikte på 2030.	
Paketera erbjudanden om mark- och lokaler i olika lägen för verksamheter.	
Kontakt tas med de som finns på intressentlistan för Östra Fyrislund för att uppdatera behovsbilden. Informationsmöte har hållits för övriga intressenter. Önskemål finns att digitalisera för bättre kundservice och arbete pågår med flera insatser. Beräknas klart 2018.	
Ökad samverkan mellan näringslivet, kommunen och andra berörda vid planering och utveckling av nya områden med särskilt beaktande av verksamhetslokaler.	
Samverkan med Handelskammarens fastighetsnätverk i samband med utvecklandet av Främre Boländerna. En 3D-modell har tagits fram och ska presenteras för fastighetsägare som ska ges möjlighet att lägga in sina projekt i modellen för en helhetsbild över området. Klart 2018. I samband med utvecklingen av Ulleråker och Rosendal har ett samarbete med fastighetsutvecklarna startats. Målet är att hjälpa till med handel och verksamheter i dessa områden för att de ska få en helhetssyn. Klart 2019.	
Vidareutveckla samverkan för ett attraktivt City ur ett näringslivsperspektiv.	
Ett nytt samarbetsavtal har skrivits med Uppsala Citysamverkan och arbete gjorts kring nätverk med bland annat restaurangnäringen. Fördjupad kommunikation för bättre samspel mellan Destinationsbolaget, Citysamverkan och kommunen samt starkare nätverk med de större fastighetsägarna i city. Samverkan mellan kommun, Handelskammaren, Svenskt Näringsliv, Företagarna med flera är en framgångsnyckel för bättre samsyn kring vår gemensamma stadsutveckling.	
Se över prissättningen på kommunal mark utanför detaljplanlagt område.	
Arbete har påbörjats under 2017 med att utveckla en modell för prissättning i samband med markavtal för upplåtelser utanför planlagt område. Arbetet beräknas att slutföras under 2018.	

Uppdrag: Stärk arbetet med stadsutveckling för att förebygga och förhindra social oro.	Status
Utveckla samverkan kommun-polis.	
Ny utvärderingsmodell införd och medborgardialog vid resecentrum med högre kvalitet har genomförts. Nya aktiviteter planeras för 2018. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden 3.6.1 "Utveckla samverkan kommun-polis genom delaktighet från flera nämnder."	
Implementera säkerhetsanalysen.	
Arbetet med implementering av säkerhetsanalysen har fått en omstart under hösten. En betaversion kommer tidigt 2018. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för uppdraget 3.6 "Stärk arbetet med att förebygga och förhindra social oro samt öka tryggheten."	
Kartlägga brott och otrygga platser som underlag för prioriterade insatser.	
Trygghetsundersökning utskickad 2017. Resultat kommer i början av 2018 och därefter kan åtgärder vidtas. Materialet kommer också att vara underlag till en handlingsplan för trygghet och säkerhet. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärderna 3.6.4 "Kartlägga otrygga platser som underlag för prioriterade insatser." och 3.6.5 "Kartlägga brott som underlag för prioriterade insatser."	
Markanvisa till en variation av upplåtelseformer och projektstorlekar.	
Kommunen vidareutvecklar kontinuerligt arbetet med att skapa variation i upplåtelseformer och projektstorlekar i kommunens markanvisningsprojekt. Kommunen kommer under 2018 bland annat att fortsätta arbetet med att möjliggöra nya boendeformer såsom byggemaskaper eller kooperativa hyresrätter.	
Utveckla långsiktiga samarbeten med fastighetsförvaltare.	
Samarbete pågår med stora fastighetsägare i Gottsunda och Valsätra. Dialog pågår med ambition om formaliserad fastighetsägarsamverkan under första halvan av 2018. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden 3.6.7 "Utveckla långsiktiga samarbeten med lokala aktörer för ökad trygghet i befintliga och nya områden."	
Säkerställa att handlingsplanen mot våldsbejakande extremism och dess innehåll samordnas och att det finns personella resurser för samordning.	
Kommunen har en samordnande resurs inom kommunledningskontoret och en arbetsgrupp där representanter från skola, socialförvaltning, arbetsmarknad, fritid, säkerhet och beredskap samt polis finns med.	
Stödja genomförande och implementering av handlingsplanen mot våldsbejakande extremism och dess innehåll.	
Stöd i genomförande och implementering av handlingsplanen mot våldsbejakande extremism sker genom en arbetsgrupp samt genom kunskapshöjning till utsedda kontaktpersoner.	
Säkerställa att samordningen av arbetet med att motverka våldsbejakande extremism sker i samarbete mellan offentlig och ideell sektor.	
Informationsspridning sker genom kontaktpersoner som har kontakt med lokalsamhället. Föreningslivet har fått information via LÖK:ens (lokal överenskommelse med föreningslivet) representationsgrupp och dialog har skett med representanter från styrelsen på moskén. Utökad samverkan kommer att ske under 2018. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden 3.6.8 "Samordningen av arbetet med att motverka våldsbejakande extremism ska ske i samarbete mellan offentlig och ideell sektor."	
Utöka samarbetet med religiösa samfund.	
Kommunstyrelsen har under året beslutat om att inrätta ett forum för samverkan mellan kommun och religiösa samfund. Samverkan med detta forum kommer att ske under 2018.	
Bevaka aktuell forskning inom området våldsbejakande extremism.	
Aktuell forskning inom området våldsbejakande extremism bevakas ständigt genom den nationella samordnaren samt SKL:s nätverk.	
Systematisera och sprida befintlig kunskap och kompetens om våldsbejakande extremism inom kommunen.	
Det finns en struktur för löpande utbildning till kontaktperson och information till socialnämnden, utbildningsnämnden och arbetsmarknadsnämnden.	
Säkerställa informationsdelning gällande våldsbejakande extremism till berörda aktörer inom kommunen samt vid behov till externa aktörer.	
Informationsdelning gällande våldsbejakande extremism till berörda aktörer säkerställs genom arbetsgruppen, kontaktpersoner och samordnaren.	
Säkerställ att det finns information på Uppsala kommuns hemsida om våldsbejakande extremism samt Röda korsets hjälptelefon som stöd till anhöriga och professionella.	
Information finns på Uppsala kommuns hemsida och uppdateras regelbundet.	
Säkerställa att det finns checklistor för att förebygga och upptäcka våldsbejakande extremism.	
Ej aktuell då forskningen är oense om effekterna. Men det kommer hela tiden ny forskning kring detta så det skulle kunna bli aktuellt.	
Säkerställ att grupper och individer som drabbas av agerande utifrån våldsbejakande extremism ges omedelbart stöd - krisplan tas fram för gemensamma aktiviteter.	
Att grupper och individer som drabbas av agerande utifrån våldsbejakande extremism ges omedelbart stöd säkerställs genom olika styrdokument och beslut. Socialförvaltningen har i sitt grunduppdrag att ge stöd oavsett orsak och framtagande av ett förtydligande dokument pågår. Kommunens övergripande krisplan gäller även denna fråga.	
Revidera handlingsplan och aktiviteter mot våldsbejakande extremism om lägesbilden drastiskt förändras.	
Utifrån det arbete som pågår och den aktuella lägesbild som finns är det inte aktuellt med någon revidering.	
Öka kunskap om inkluderande fysiska miljöer genom att ta fram sociala strategier för minskad segregation och ökad inkludering på kommunövergripande nivå som kan kombineras med insatser för fysisk förändring på lokal nivå.	

Uppdrag: Stärk arbetet med stadsutveckling för att förebygga och förhindra social oro.	Status
Kartläggning över skillnader i levnadsvillkor och hälsa mellan kommunens olika stadsdelar/bygder är framtagen och kan fungera som ett planeringsverktyg och beslutsunderlag. Placemaking-projekt är genomfört i Lina Sandells park, Gränbyparken, Fyrstorg och Ulleråker. Lokala aktörer och medborgare har under sommarhalvåret varit medskapande och fyllt platserna med olika evenemang, aktiviteter och odling. Placemaking-aktiviteterna har även använts som plattform för dialog om platsernas utveckling. Det har gjorts sammanställningar av dialogerna för de olika platserna samt en utvärdering av stadsodlingsåret som helhet. Samarbete pågår inom Decodeprojektet, delprojekt "Stadens form och vardagslivets praktiker" som pågår fram till 2019 med fokus bland annat på Gottsunda.	
Ta fram relevanta underlag för hur den fysiska miljön kan utvecklas för att upplevas som inkluderande och välkomnande för alla och hur investeringar kan balansera socioekonomiska förutsättningar i olika områden.	
Kartläggning över skillnader i levnadsvillkor och hälsa mellan kommunens olika stadsdelar/bygder framtagen. Diskussion och arbete kring fortsatta underlag, analyser och fördjupningar pågår.	

Uppdrag: Ta fram en lokalförsörjningsplan för räddningstjänsten. (KS och RÄN)	Status
Ta fram lokalförsörjningsplan för räddningstjänsten.	
Arbete med att ta fram en lokalförsörjningsplan för räddningstjänsten har pausats men en nystart kommer att ske i början av 2018. Underlag för planen är till viss del redan framtaget. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden N1.2.1 "Utveckla lokalförsörjningsprocessen".	

Uppdrag: Öka återvinningen och en säker återanvändning.	Status
Öka återanvändning, återvinning och avfallshantering som genererar innovationer.	
Löpande dialog med FTI (Förpacknings- och tidningsinsamlingen) har genomförts. Nya återvinningsstationer har etablerats i bland annat Järlåsa, Almunge och i Knutby har bygglov beviljats. Projekt för minskad användning av fossilplast och ökad återvinning av plast har påbörjats. Plastprojektet slutförs 2020 och innehåller flera element av innovation.	
Ställa krav i markanvisningsprocessen för att, genom den fysiska planeringen och tillhandahållande av ytor för funktioner i strategiska lägen, stödja beteendeförändring.	
Kommunen har säkerställt rutiner för kravställande för att öka och främja återvinning i samband med anvisning av kommunal mark.	

Uppdrag: Öka andelen förnybar energi och fördubbla förbättringstakten vad gäller energieffektivitet	Status
Ta fram en utvecklingsplan för energidistribution.	
Arbetet med en utvecklingsplan för energidistribution pågår som en del i framtagandet av energiprogrammet. En workshop är genomförd med representanter från förvaltningar, bolag samt några externa parter såsom Kollektivtrafikförvaltningen. Planen presenteras tillsammans med programmet under våren 2018.	
Skapa förutsättningar för nya samordnade lösningar för samhällstekniska försörjningssystem genom att utveckla tekniska system som effektivt utnyttjar synergier mellan energi, VA och avfall, där nya lösningar successivt fasas in vid ny bebyggelse under planperioden, vilket säkrar långsiktigt balanserade investeringar. Ledningsstråk för kapacitetshöjning i VA-systemet behöver lokaliseras.	
Arbetet genomförs i samband med framtagande av nytt energiprogram som ska presenteras våren 2018.	
Genomföra en lokaliseringsstudie för ett nytt reningsverk i Uppsala samt utreda möjligheterna till att delvis göra detta ihop med andra intressenter såsom närliggande kommuner och då även avseende dricksvatten.	
Ett direktiv för genomförande av en lokaliseringsstudie för ett nytt reningsverk i Uppsala inklusive samverkansmöjligheter är beslutat av kommunstyrelsen under 2017.	
Utifrån pilotprojekt för gröna hyresavtal, som genomförs under 2016, analysera konsekvenser och ta fram plan för breddinförande.	
Åtgärden är försenad. En workshop för gröna hyresavtal genomfördes under hösten och arbetet kommer att fortsätta under våren 2018.	
Fortsätta arbetet med framtagande av energiplan enligt lagen om kommunal energiplanering, inom det klimatstrategiska arbetet. (Klar 2018)	
Arbetet är i slutfasen och ett förslag till energiprogram presenteras våren 2018.	
Fortsatt arbete med energikartläggning, åtgärder och konsekvenser av fördubblad förbättringstakt i kommunens egen verksamhet.	
Energikartläggning av kommunens verksamheter har genomförts och åtgärder påbörjats, bland annat optimering av markvärme. Rapport är inskickad till Energimyndigheten och rapportering till Kommunstyrelsen sker under våren 2018. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden 3.14.6 "Fortsatt arbete med energikartläggning och åtgärder i kommunens egen verksamhet".	
Utökad energi- och klimatrådgivning inom boende och transporter för invånare och små- och medelstora företag, i samarbete med övriga kommuner i länet.	
Utökad energi- och klimatrådgivning är klart och implementerat. Rådgivningen sker i samarbete med flera av länets kommuner och är till cirka 90 procent statligt finansierad.	
Utveckla former för att ställa energikrav i markanvisningar.	
Kommunen har säkerställt rutiner för att främja och utveckla ett energieffektivt byggande i samband med markanvisningar och försäljning av mark för exploatering. Bygglogistikcenter har införts för att minska transporter i samband med nybyggnation.	

Uppdrag: Vid upphandling av den särskilda kollektivtrafiken ska krav ställas på att fordonen använder de fossilfria drivmedel som bäst uppfyller gällande hållbarhetskriterier och som bygger på närproducerade energiresurser. (KS och GSN)	Status
Ta fram kriterier för upphandling.	
Arbetet med kravställning har påbörjats. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden 3.15.1 "Ta fram hållbarhetskriterier för upphandling."	

Uppdrag: Ta fram en strategisk plan för att växla till närodlade råvaror och ekologisk mat i kommunens verksamhet (KTN, ÄLN, OSN, SCN, UBN och KS)	Status
Utveckla den med övriga förvaltningar framtagna handlingsplanen för 100 % ekologisk mat i kommunens verksamhet, så att den inkluderar åtgärder för att öka upphandlingen av närproducerade råvaror.	
Arbetet med en integrerad handlingsplan för ekologiska och närproducerade livsmedel har påbörjats under 2017. Arbetet planeras slutfört under jan-april 2018. Under 2017 har flera upphandlingar inom livsmedelsområdet genomförts. Möjligheten att öka tillgången till lokala livsmedel har beaktats och där lämpligt ingått som krav i förfrågningsunderlag. Dialog har genomförts med lokala leverantörer för att informera om kommunens krav, mål, och möjligheter att samverka med andra för att lämna anbud.	
Dialog tillsammans med berörda aktörer kring närproducerade livsmedel.	
Under hösten 2017 har dialog framförallt skett inom ramen för arbetet med att ta fram en regional handlingsplan för livsmedel där Uppsala kommun igår i styrgrupp tillsammans med Länsstyrelsen, Regionen, Sveriges lantbruksuniversitet, Statens veterinärmedicinska anstalt och Lantbrukarnas riksförbund. Ett antal workshops har genomförts med näringen för att ta fram underlag till en handlingsplan. Handlingsplanen planeras vara klar i juni 2018 och syftar till att konkretisera samverkansområdena regionalt för att bidra till måluppfyllelse i den regionala utvecklingsstrategin (RUS) inom livsmedelsproduktion. Gemensam ansökan om samverkansprojektet "Lokala cirkulära livsmedelskedjor" blev inte beviljad. Samarbetet fortsätter med flera parter inom ramen för den regionala handlingsplanen.	
Delaktiga i framtagande av en livsmedelsstrategi/handlingsplan.	
Uppsala kommun ingår sedan oktober 2017 i styrgruppen för en regional handlingsplan för livsmedel tillsammans med Länsstyrelsen, Regionen, Sveriges lantbruksuniversitet, Statens veterinärmedicinska anstalt och Lantbrukarnas riksförbund. Handlingsplanen planeras vara beslutad i juni 2018.	
Undersöka möjligheten att ge Jällastiftelsen/Jällaskolan en större roll som en större producent av betesdjur och närproducerad mat till de kommunala verksamheterna.	
Kommunstyrelsen beslutade i december 2017 att genomföra en omställning av Jällaskolan till ekologisk produktion. En förstudie kring leveranser till kommunens verksamheter finns med. En projektplan för översyn av hela leveranskedjan görs under 2018.	
Utifrån gällande regelverk utveckla upphandlingsmodellen för att få tillgång till fler ekologiska och närodlade alternativ och gynna lokala producenter.	
De fem stora livsmedelsupphandlingarna är avslutade och resulterade i tre stycken leverantörer i Uppsala kommuns närområde. En förenklad anbudsprocess resulterade i mindre frågor på underlaget samt många anbud. Krav ställdes på ledtider, vilket resulterade i företag i närområdet.	

Uppdrag: Utred för- och nackdelar med att låta andra aktörer investera, bygga och drifta lokaler (KS, UBN, KTN, IFN, Sport- och rekreationsfastigheter, Uppsalahem, IHUS, UKFAB och Skolfastigheter)	Status
Utred för- och nackdelar med att låta andra aktörer investera, bygga och drifta lokaler.	
En utredning av för- och nackdelar är genomförd. En grund som behövs för att kunna upphandla en aktör som ska bygga åt kommunen är ett funktionsprogram för skollokaler och detta håller på att tas fram via i samarbete mellan stadsbyggnadsförvaltningen och utbildningsförvaltningen och beräknas vara klart under våren 2018. Det pågår även diskussioner med olika fastighetsägare om att gå in och hyra i deras lokaler samt att utveckla processerna för att låta en privat aktör förvärva mark för kommunal skola inom ramen för projekt Norra Hovstallängen i Kungsängen. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden 1.8.2 "I samverkan med bolagsstyrelser kartlägga tillgångar eller objekt i kommunkoncernen som kan vara möjliga att avyttra."	

Uppdrag: Utveckla arbetet för att nå klimatmålen för fossilfritt 2030 och klimatpositivt 2050	Status
Ta fram handlingsplan till miljö- och klimatprogrammets långsiktiga kommungeografiska klimatmål.	
Uppsala kommun med Uppsala klimatprotokoll ska 2018-2020 ta fram en ny klimatfärdplan för de långsiktiga klimatmålen som kommunfullmäktige skärpte 2015: Färdplan klimatpositivt Uppsala. Under 2017 har planeringen för detta påbörjats. Till grund för färdplanearbetet kommer den tidigare modelleringen av Uppsalas klimat- och energisystem att användas och utvecklas. Förberedande arbete har gjorts 2017 avseende modellen. Kommunen och Uppsala klimatprotokoll är två av cirka trettio parter i ett större strategiskt forskningssamarbete 2017-2020 kallat Mistra Carbon Exit. Färdplanen och forskningsprojektet har samma mål och sammanfaller i tid. Kommunens kommande Energiprogram 2050 liksom Mobilitets- och trafikstrategi kommer att utgöra stora delar av Färdplanen. Det gör att färdplanearbetet får utrymme att utveckla andra viktiga delar av mänsklig klimatpåverkan.	
Delta aktivt i regeringens samarbete "Fossilfritt Sverige" och ta ett ledarskap inom Klimatkommunerna.	

Uppdrag: Utveckla arbetet för att nå klimatmålen för fossilfritt 2030 och klimatpositivt 2050	Status
Fossilfritt Sverige är ett initiativ från regeringen för att mobilisera företag, kommuner och organisationer för de nationella klimatmålen. Kommunen ingår i Uppsala klimatprotokoll och sprider de klimatutmaningar som Fossilfritt Sverige har formulerat till medlemmarna i Uppsala klimatprotokoll. Fossilfritt Sverige har utmanat de olika näringslivsbranscherna till att ta fram klimatplaner för fossilfria och konkurrenskraftiga branscher. Kommunen deltar i referensgruppen för byggbranschens plan. Fossilfritt Sverige pågår även 2018. Klimatkommunerna är en förening bestående av kommuner och regioner som ligger i framkant i klimatarbetet. Kommunen deltar som expert och i referensgrupp i Klimatkommunernas projekt 2017-2018 för att utveckla medlemmarnas långsiktiga arbete. Detta bidrar också till Uppsalas eget arbete med de långsiktiga målen.	
Leda och utveckla arbetet inom Uppsala klimatprotokoll.	
Arbetet med pågående protokollsperiod (2015-2018) löper på. Kommunen har bland annat varit aktiv för att utveckla fler fokusgrupper. Ett öppet rundabordsmöte, i form av en större heldagskonferens, genomfördes för första gången hösten 2017. På mötet startade arbetet med att ta fram klimatutmaningar för organisationer för fossilfritt och förnybart Uppsala 2030 och klimatpositivt 2050. Klimatutmaningarna kommer att ligga till grund för nästa protokollsperiod.	
Verka för fler närproducerade energiresurser, med inriktning på biogas och vätgas.	
Tillförsel av energiresurser från lant- och skogsbruk hanteras i förslag till nytt energiprogram där bland annat produktion av biogas och vätgas hanteras. Programmet behandlas under våren 2018. Uppsala vatten har beviljats stöd från Naturvårdsverket för utbyggnad av sin biogasanläggning. En förstudie om produktion av vätgas har genomförts. Förstudien har inte omsatts i något konkret projekt ännu, diskussioner pågår. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden 3.11.4 "Verka för fler närproducerade energiresurser med inriktning på sol, biogas och vätgas".	
Övergång till miljövänligare drivmedel med särskilt fokus på elektrifierade transporter - kommunens fordon.	
Arbete pågår sedan 2016 för att nå målet om 100 procent fossilbränslefri fordonsflotta för kommunens personbilar och lätta lastbilar år 2020. Målet att under 2017 byta ut 240 fordon är nått. Lika många planeras att bytas ut under 2018. Vi har resursförstärkt för att klara av den ökade takten. Samtidigt pågår arbete med att införa en respolicy inom kommun. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden 3.11.5 "Övergång till fossilfria och hållbara drivmedel för kommunens fordon".	
Eco-driving utbildning kontinuerligt för alla busschaufförer samt kommunens personal som kör tjänstefordon.	
Åtgärden är avgränsad till kommunens personal som kör tjänstefordon. Beräknas att genomföras tidigast 2019. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden 3.11.6 "Erbjuda Eco-driving utbildning för kommunens personal som kör tjänstefordon".	
Främja ökad hållbar arbetspendling inom samt till och från Uppsala.	
En kampanj för fyrspår Stockholm- Uppsala har genomförts under året, bland annat i Almedalen, som slagit väl ut med strategiskt arbete från flera parter och resultat att fyrspår ska etableras. Nytt linjenät för kollektivtrafiken ökar möjligheten till snabb och effektiv pendling. Cykelstaden Uppsala fortsätter att utvecklas som ett bra komplement till övriga transportslag.	
Främja arbetet med klimatdriven affärsutveckling.	
Ett projekt inom restaurangbranschen pågår och ska vara klart 2019. Ett utvecklat projekt för fler större aktörer har beviljats medel från Naturvårdsverkets Klimatklivet. Påbörjas 2018.	
En infrastruktur och drift anpassad till verksamhetens behov och med fokus på Grön IT.	
Genom kontinuerlig omvärldsbevakning och utbildning ökas kunskapen om de tjänster och produkter som minskar miljöpåverkan.	
Införa certifiering för säkerställande av hållbar och ansvarsfull produktion.	
Kommunen ska så långt som möjligt säkerställa en hållbar och ansvarsfull produktion avseende IT-material, vilket är en betydande utmaning. För att göra detta har kommunen under 2017 utvecklat sin kontinuerliga uppföljning av kommunens olika leverantörer. Uppföljningen avser hur de hanterar miljöfrågor, konfliktmineraler, arbetsförhållande i producerande länder med mera. I upphandlingen av ny IT-leverantör från och med 2018 ställdes tydliga krav på miljöfrågor. Den utvalda leverantören är drivande i branschen när det gäller hållbarhetsfrågor. Utöver detta pågår ett generellt arbete för lägre miljöpåverkan från IT-verksamheten.	
Övergå till kemikaliefritt städ.	
Målsättningen är att minimera användandet av kemikalier i samband med lokalvård. Det innebär inte ett helt kemikaliefritt städ. Viss användning behövs för hygienutrymmen och periodiskt skyddsunderhåll av golv. Testperiod är klar. Nya "kemikaliefria" moppar introduceras på alla förskolor succesivt under 2018. Sedan går vi vidare till skolor, kontor etcetera under 2019 och 2020.	

Uppdrag: Ta fram program för klimatanpassning. (KS)	Status
Ta fram program (2017) och handlingsplan (2018).	
Ett utkast till översiktsrapport över klimatförändringars effekter och samhällets åtgärder i Uppsala har tagits fram. I maj 2017 startades programarbetet. I oktober beslöt kommunfullmäktige att formatet för programmet ska vara en del av Miljö- och klimatprogrammet. Förslag till programtext tas fram i början av 2018. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden 3.12.1 "Inför avsnitt om klimatanpassning i miljö- och klimatprogrammet och ta fram en handlingsplan".	
Implementera program och handlingsplan. (2018)	
Program för klimatanpassning beräknas bli beslutat under 2018. Genomförandet påbörjas efter det. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden 3.12.2 "Implementera åtgärder om klimatanpassning från handlingsplanen".	

Uppdrag: Påskynda utbyggnaden av bredband på landsbygden genom förbättrad samordning. (KS)	Status
Säkerställ att tillgången till internetanslutning, med hög kapacitet och tillförlitlighet, är god i alla kommunalar.	

Uppdrag: Påskynda utbyggnaden av bredband på landsbygden genom förbättrad samordning. (KS)	Status
Kontinuerligt löpande arbete, en hemsida för bredband har publicerats på uppsala.se. Deltagande i nätverk hos Sveriges kommuner och landsting och länsstyrelsen. Arbete med att revidera bredbandsprogrammet påbörjat.	
Visualisera bredbandsutbyggnadsläget.	
Underlag till karta finns. Detaljer behöver justeras med vår leverantör och användarvänlighet på webben behöver säkerställas. Beräknas bli klar under 2018.	
Ge råd och stötta medborgare i de frågor som kan uppstå och aktivt informera om utbyggnadsläget.	
Kontinuerligt erbjuds medborgare som aktivt arbetar med bredbandsutbyggnaden information och hjälp om de efterfrågar stöd.	
Vara behjälplig mot medborgare i processen att starta fiberföreningar och byalag.	
Kontinuerligt erbjuds medborgare som aktivt arbetar med bredbandsutbyggnaden information och hjälp om de efterfrågar stöd.	
Mäta mobiltäckningen inom kommunen.	
Entreprenör som ska utföra mätningen i samband med insamling av hushållsavfall har fått utrustningen. Beräknas bli klar under 2018.	
Ta fram prissättningsmodell för nyttjanderätt av kommunal mark.	
Prissättningsmodellen ska ses över tillsammans med de kommunala bolagen och beräknas vara klar under våren 2018. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden 3.5.7 "Se över prissättningen på kommunal mark utanför detaljplanlagt område."	

Nämndmål: Uppsala ska vara i framkant i miljö- och klimatomställningen samt förbättra beredskapen för ett förändrat klimat	Status
Fortsatt dubbdäcksförbud Kungsgatan.	
Dubbdäcksförbudet på Kungsgatan (och del av Vaksalagatan) gäller fortsatt. Efterlevnaden mäts varje år för att säkerställa att förbudet har effekt.	
Kommunicera konsekvenser, hälsa, miljö, ekonomi bl.a. via "lufrapport" i dagstidning/radio, via Uppsala kommuns hemsida.	
Vikten av att tänka till en extra gång om till exempel däcksväl ur hälsosynpunkt har kommunicerats ut via sociala medier. Luftkvalitet var även uppe som ett ämne i Radio P4 Uppland under tidig vår, då kommunen generellt har som mest problem med luftkvalitet.	
Kommunicera åtgärdsprogrammet via Uppsala kommuns hemsida samt via media.	
Görs kontinuerligt under året via hemsidan, men med särskilt fokus när dubbdäckssäsongen sätter igång.	
Utveckla och tillämpa miljökrav vid upphandling av maskiner och entreprenader.	
Organisationen har kompetensförstärkt inom området och effekter beräknas synas under 2018. Inventering av verksamheter som har en väsentlig direkt eller indirekt miljöpåverkan är genomförd och utvecklingsmöjligheter har identifierats.	
Utveckla målformulering inom Giftfri miljö, samt relevanta handlingsplaner.	
Arbetet med att utveckla målformulering inom Giftfri miljö, samt framtagande av relevanta handlingsplaner kommer genomföras under 2018.	
Ta fram handlingsplaner för att klara miljö kvalitetsnormerna för våra sjöar och vattendrag. Den första planen ska hantera Fyrisån.	
Projektplan framtagen. Upphandling av konsult för framtagande av handlingsplan är genomförd, men tilldelningsbeslutet är överklagat. Beroende på utfall kan konsultuppdraget eventuellt påbörjas i början av 2018 och slutföras under året.	
Gör en sammanvägd riskbedömning för hela Uppsalaåsen med en strategi för markanvändning i syfte att bevara åsen som vattenreservoar.	
En modell för riskanalys har tagits fram. Modellen ligger till grund för framtagandet av riktlinjer för markanvändning inom Uppsala- och Vattholmaåsens tillrinningsområde ur grundvattensynpunkt. Arbetets omfattning är banbrytande och har skett i samverkan med olika myndigheter och universitet. Riktlinjerna kommer innehålla kartmaterial över markanvändning och känslighet för grundvattenförekomsterna, riskanalys och riskhantering. Under 2018 fortsätter arbetet med att lyfta in de prioriterade åtgärderna i en handlingsplan samt att förankra och förvalta riktlinjerna internt.	
Styrning av IT-utvecklingen i linje med kommunens policy för hållbar utveckling och miljö- och klimatprogram.	
IT-styrningens utgångspunkt är att digitalt är norm. Kommunens IT-infrastruktur ska stödja digitala kontakter både internt och externt (elektronisk ansökan av socialbidrag och bygglov, digitala möten med mera) för att möjliggöra minskat resande och pappersanvändning. IT-stöd införs både för att följa miljö- och klimatinformation och för att direkt minska miljöpåverkan: till exempel optimerad ruttplanering och snöröjning. Styrning av IT-utveckling sker även via krav på IT-leverantörer till exempel genom miljökrav i upphandlingar.	
Arbeta med miljö- och klimatomställningen med fokus på program för hållbart byggande, särskilt avseende materialval och byggprocess, integrerade energisystem samt elektrifiering av transportsystemet med lösningar för alla transportslag.	
Arbetet med riktlinjer för hållbart byggande har planerats under 2017 och inleds under 2018. Arbetet kommer ske i en öppen process med byggherrar och andra intressenter. En fokusgrupp inom Uppsala klimatprotokoll är bildad för byggmaterialval med lägre klimatpåverkan, och två större seminarier kring träbyggnation har hållits. Att utveckla ett mer integrerat energisystem är en del av arbetet med energiprogrammet. Utvecklingen av vätgas som fordonbränsle samt att utveckla en spillvärmemarknad kopplad till fjärrvärmesystemet, är två delar i detta. Planeringen för elektrifiering av transportsystemet som helhet har skett genom att utveckla förslag till energiprogram 2050, samt i arbete för att ta fram kommande mobilitets- och trafikstrategi. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden 3.11.1 "Ta fram handlingsplan till miljö- och klimatprogrammets långsiktiga kommungeografiska klimatmål."	
Medverka i respektive processleda Uppsala klimatprotokoll.	

Nämndmål: Uppsala ska vara i framkant i miljö- och klimatomställningen samt förbättra beredskapen för ett förändrat klimat	Status
Arbete i Uppsala klimatprotokoll håller en hög aktivitetsnivå. Mycket förberedelser inför avslutningen av period III (juni 2015-2018) samt start av period IV hösten 2018. Utformning av perioden genom antagning av olika utmaningar, medlemskriterier, mål och liknande kommer att ske under våren 2018. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden 3.11.3 "Leda och utveckla arbetet inom Uppsala klimatprotokoll."	

Nämndmål: Uppsala kommun ska bidra till den regionala utvecklingsstrategins genomförande genom åtaganden där Uppsala kommun är beredd att ingå och fördjupa samarbetet kring	Status
Ta fram en handlingsplan för att beskriva Uppsala kommuns åtgärder utifrån den regionala utvecklingsstrategin (RUS) som beslutas av regionförbundet i december 2016.	
Uppsala kommuns åtgärder utifrån den regionala utvecklingsstrategin (RUS) har inarbetats i Mål och budget 2018-2020.	

Inriktningsmål 4: Uppsala ska vara jämlikt, med goda levnadsvillkor för invånarna

Uppdrag: Implementera handlingsplan för WHO:s äldrevänlig stad	Status
Genomföra tillgänglighetsinventeringar av bostadsområden.	
Pausad till 2019.	
Utbilda byggherrar i tillgänglighetsfrågor.	
Pausad till 2019.	
Stödja i detaljplanearbetet utifrån tillgänglighets- och åldersperspektivet.	
Pausad till 2019.	
Gå in som en part i healthy cities-hälsosamt åldrande.	
Ej aktuellt. Nationella Healthy cities medverkan i det internationella WHO subnätverket healthy ageing är pausat för 2017. Deltagande framöver bedöms inte heller vara aktuellt då kommunen är med i WHO:s äldrevänlig stad.	
Utveckla de öppna seniorrestaurangerna för att främja hälsa och delaktighet bland äldre.	
Seniorrestaurangerna har utvecklats under året genom utökad yta, förnyad möblering, möjlighet att betala med kort och aktiviteter som seniorlunch med uppträdanden samt schlagerdagar. Kommungemensam handlingsplan klar 2018. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden 4.1.4 "Främja hälsa och delaktighet bland äldre."	

Uppdrag: Ta fram ett ramverk för styrdokument inom social hållbarhet i syfte att skapa en gemensam struktur och samstämmighet för de olika programmen och planerna inom området. (KS)	Status
Ta fram ett ramverk för styrdokument inom social hållbarhet.	
Befintliga styrdokument inom social hållbarhet har analyserats utifrån riktlinjen för styrdokument. Arbetet med styrningen inom social hållbarhet fortsätter inom ramen för åtgärden N3.2.1 Tydliggöra styrning och ta fram nyckeltal för hållbar utveckling i KSVP 2018.	

Uppdrag: Stärka det förebyggande arbetet genom sociala investeringar	Status
Utröda skillnader i hälsoläge och levnadsnivå mellan olika grupper och i kommunens olika geografiska delar, samt kommunens insatser och verksamheter för att möta behov och ge förutsättningar för dessa grupper. (Fortsättning på uppdrag från 2016)	
Utredning om levnadsvillkor och hälsa i Uppsala kommun klar i början av 2017. Arbetet har resulterat i flertalet nya uppdrag i Mål och budget där kartläggningen framgent ska användas som underlag. Resultaten av kartläggningen har gjorts tillgängliga på Insidan. Statistiken uppdateras kontinuerligt. Kartläggningen används av verksamheter vid behovsanalys och prioritering av sociala investeringar.	
Utifrån resultat från utredning om skillnader genomföra behovsanalys och bedömning av inom vilka områden sociala investeringar behöver göras.	
Behovsanalys har skett inom respektive verksamhet i samband med arbete med ansökningar som sociala investeringar. Olika åtgärder har vidtagits under året för att implementera ett arbetssätt där kartläggningen av levnadsvillkor och hälsa används som underlag vid planering och prioritering av insatser. Kartläggningen används av verksamheter vid behovsanalys och prioritering av sociala investeringar. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden 4.5.3 "Fortsätta arbetet med sociala investeringar och stödja förvaltningar och bolag i arbetet med sociala investeringar."	

Uppdrag: Fortsätta utvecklingen av främjande, förbyggande och tidiga insatser för barn och unga. (KS, SCN, OSN, AMN, UBN, KTN och IFN)	Status
Styra och stödja för ökad måluppfyllelse av barnkonventionen.	

Uppdrag: Fortsätta utvecklingen av främjande, förbyggande och tidiga insatser för barn och unga. (KS, SCN, OSN, AMN, UBN, KTN och IFN)	Status
--	--------

Kommunen ingår i ett partnerskap för barnets rättigheter där tjänstepersoner och politiker från tio kommuner gemensamt finner metoder för att omsätta barnets rättigheter i praktiken. Lagstiftningsprocessen att göra barnkonventionen till lag har bevakats och kommunen har deltagit i Barnombudsmannens arbete med att göra ett kunskapslyft i barnrätt. Under 2017 har samverkan med Barnombudet i Uppsala utvecklats genom samverkansträffar, dialogmaterial, en dialogdag och annonsering i tidningen Word. Konferensen We_change har genomförts med 1000 gymnasieungdomar. Styrningen har setts över inom ramen för uppdraget om socialt ramverk samt i programuppföljningsprocessen. Arbetet fortsätter under 2018 inom det nya uppdraget 4.10 "Genomföra ett kompetenslyft om barnrätt inom kommunen." samt särskilt uppdrag från kommunfullmäktige att ta fram förslag på program och handlingsplan för barn och unga i Uppsala kommun med utgångspunkt i Agenda 2030 och barnkonventionen. Arbetet pågår till 2019.

Implementera riktlinje för sociala investeringar.	
---	--

Granskning av ansökningar som inkommit under den senaste utlysningssperioden pågår. Djupare samarbete inlett med Sveriges kommuner och landsting som syftar till att stödja kommunen vid granskning av ansökningar och stärka kommunens kompetens inom området. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden 4.5.3 "Fortsätta arbetet med sociala investeringar och stödja förvaltningar och bolag i arbetet med sociala investeringar."

Utreda vad KS kan göra i det förebyggande arbetet gällande exempelvis social oro i vissa områden.	
---	--

Arbetet pågår bland annat inom ramen för handlingsplanen mot våldsbejakande extremism och de olika fokusområdena i samverkansavtalet kommun-polis. En särskild handlingsplan tas fram för att samordna arbetet kring särskilt utsatta områden Gottsunda/Valsätra. Återbäringsmedel från försäkringsmedel fördelas till civilsamhälle som gör insatser för ökad trygghet. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden 3.6.2 "Se över hur det brottsförebyggande arbetet kan systematiseras och utvecklas utifrån det nationella brottsförebyggande programmet."

Indikatorer tas fram för att möjliggöra uppföljning av perspektiven barn, äldre och jämställdhet.	
---	--

Förslag på indikatorer inom social hållbarhet har tagits fram. Arbetet beräknas vara färdigt i slutet av 2018.

En jämställdhetsanalys kring tillgänglighet och delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning ska göras som underlag för framtida insatser.	
---	--

Omsorgsnämnden ansvarar för genomförande och implementering av program för full delaktighet och ansvarar därmed för att analyser genomförs enligt uppdrag. Kommunstyrelsen har en stödjande roll för förvaltningar och bolag i jämställdhetsanalyser, och erbjuder även utbildningar i jämställdhetsanalys för förvaltningar och bolag.

Säkerställa att kontaktpersoner finns från skola, fritid, arbetsmarknad och socialtjänst för att bevaka frågan (våldsbejakande extremism) i verksamheterna.	
---	--

Cirka 60 kontaktpersoner finns utsedda.

Stödja de utsedda kontaktpersonerna (våldsbejakande extremism) för verksamheterna.	
--	--

Görs löpande genom arbetsgruppen och genom kompetenshöjningar via utbildning och utskick.

Säkerställ att vägledning finns för skola och fritid i kontakten med socialtjänst och polis om bl. a. våldsbejakande extremism.	
---	--

Dokumentet "Ska vi ringa polisen" är framtaget och implementerat.

Uppdrag: Utifrån framtagna ECCAR-handlingsplan stärka kommunens engagemang mot rasism och diskriminering. (KS)	Status
--	--------

Implementera ECCAR-handlingsplan.	
-----------------------------------	--

Kommunens ansökan om värdskap för MR-dagar (människliga rättigheter) har beviljats och Uppsala får därmed värdskapet för år 2020. I samverkan med Svenska Kyrkan, Länsstyrelsen, Region Uppsala, Sensus studieförbund med flera arrangerade kommunen ett Framtidskonvent på FN-dagen, med tema att motverka rasism och näthat. Utvecklingsarbetet gällande Human Right city i samverkan med Sveriges kommuner och landsting har fortsatt och erfarenheter har hämtats från holländska städer. Ett utvecklingsarbete för att införa ett rättighetsbaserat arbetssätt har inletts. Kommunen har inletts ett samarbete med Uppsala universitet i syfte att ta fram adekvata indikatorer för att kunna mäta förekomsten av diskriminering och rasism över tid. Utbildningsinsatser inom mänskliga rättigheter och nationella minoriteter har genomförts. Kommunen medverkade på 2017 års MR-dagar i Jönköping med två seminarier. Riktade informationsinsatser om handlingsplanen för mänskliga rättigheter har inletts i kommunen. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för uppdraget 8.5 "Utifrån framtagna handlingsplan stärka kommunens engagemang för att främja mänskliga rättigheter och motverka diskriminering och rasism."

Fortsatt breddinsats inom normkritiskt förhållningssätt med särskilt fokus på att höja kunskaper inom HBTQ, en Uppsalamodell för detta ska tas fram.	
--	--

En grundutbildning inom HBTQ och Uppsala egen HBTQ-diplomeringskoncept i fyra steg har tagits fram samt ett tillhörande grafiskt koncept. Sedan november finns även möjlighet att köpa licenser till en digital HBTQ-utbildning. Två HBTQ-utbildare har anställts på deltid. I juni fick de första tre kommunala verksamheterna sitt HBTQ-diplom, och fler är på gång under 2018. Totalt har 281 medarbetare deltagit i grundutbildningen. Under hösten tog 60-80 medarbetare möjligheten att gå en HBTQ-stadsvandring med Upplandsmuseet eller att få en guidad visning av utställningen Upsala, Darling, queera minnen och glömda rum på Uppsala Konstmuseet.

Uppdrag: Samverka med Region Uppsala gällande ett utvecklat föräldrastöd, tobaksfri skoltid och ökad fysisk aktivitet på jämlika villkor. (KS)	Status
--	--------

Medverka i regionala utvecklingsgrupper för exempelvis folkhälsa.	
---	--

Uppdrag: Samverka med Region Uppsala gällande ett utvecklat föräldrastöd, tobaksfri skoltid och ökad fysisk aktivitet på jämlika villkor. (KS)	Status
För tillfället avvaktar vi Länsstyrelsens och Regionens nya formeringar av styrgrupper och organisering inom social hållbarhet. Tidigare har kommunen medverkat genom kommunstyrelsen och socialnämnden i regional styrgrupp för ANDT-L och i länsstyrelsens ANDT-BF-nätverk. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden 4.7.1 "Utveckla samverkan med Region Uppsala kring folkhälsa".	
Vid stora festhelger som Valborg och skolavslutningen ska kommunen verka för evenemang och aktiviteter fria från ANDT.	
Huvudansvar och samordningsuppdraget ligger hos socialnämnden.	
Medvetenheten om ANDT:s effekter och konsekvenser för hälsan ska öka hos kommuninvånarna. Nya metoder ska utvecklas för att kommunicera med olika målgrupper exempelvis e-tjänster.	
Beslut fattat i kommunstyrelsen i april 2017 om ställningstagande för Rökfritt Sverige. Utveckling av nya metoder påbörjas tidigast 2018.	
Att verka för en tobaksfri skol- och arbetstid kan bidra till att fler slutar med tobak och nyrekryteringen minskar.	
Utredning om tobaksfri arbetstid inledd tidigast 2018. Projekt för tobaksfri skoltid genomförs i samarbete med Länsstyrelsen, Region Uppsala, utbildningsnämnden och miljönämnden.	

Inriktningsmål 5: Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete

Uppdrag: Utred förutsättningar för ökat byggande av flerfamiljshus i kransorter. (KS och USAB)	Status
Utred förutsättningar för ökat byggande för särskilda boendeformer som kommunen ska tillhandahålla.	
Arbetet är inte påbörjat. Planerad start är framflyttad till 2018. En bostadsförsörjningsplan för särskilda boendeformer ska tas fram innan åtgärder vidtas för att öka byggandet för dessa grupper. Stadsbyggnadsförvaltningen har tillsammans med äldreförvaltningen, omsorgsförvaltningen och socialförvaltningen arbetat för att lösa uppkomna behov under året och samverkat med fastighetsägare för att få kvotavtal i nya bestånd.	
Uppdrag: Kommunen introducerar ett näringslivsprotokoll i syfte att tillsammans med näringslivets olika aktörer skapa förutsättningar för 70 000 nya jobb till 2050. (KS)	Status
Synliggöra det arbete som görs tillsammans i näringslivsprotokollet och uppföljning av de mätbara mål som där sätts upp.	
Näringslivsprotokollet har synliggjorts på hemsidan, på nätverksträffar och näringslivsforum. Sammantaget har cirka 100 personer deltagit i de fem fokusgrupperna samt externa möten under året. Projektplaner har upprättats för tre av fem fokusgrupper. Uppföljning kommer att göras av företagsklimat och de konkreta åtgärder som genomförs i samverkan.	
Öka samverkan och mötesplatser mellan näringslivet och grund- och gymnasieskolor, vuxen- och arbetsmarknadsutbildningar.	
Projektplan upprättad för fokusområde studenter i näringslivsprotokollet med medlemmar från studentorganisationer och liknande. Bidrag och samverkan med Ung Företagsamhet. Vakna Uppsala med synliggörande av Unga jobbar från arbetsmarknadsförvaltningen. Interna möten om praktikplatser.	
Säkerställ god intern samverkan kring det Strategiska samarbetsavtalet med Uppsala universitet.	
Arbetet med det strategiska partnerskapet med Uppsala universitet har fortlöpt under 2018. Kommunens representanter i de olika temagrupperna har träffats under året för att säkerställa god intern samverkan. Information om samarbetsavtalet kommer att läggas ut på kommunens intranät första kvartalet 2018.	
Synliggör de kunskapsintensiva branscherna samt företagare och företag från dessa.	
Under året har ett antal möjligheter kopplat till våra fokusbranscher lyfts fram och stöttas som genomförande av till exempel NanoForum, Uppstart och Eurocities Knowledge Society Forum. Alla dessa händelser fått stor uppmärksamhet i media och haft många representanter på plats från stora delar av världen, där Uppsala och respektive bransch har exponerats på ett positivt sätt.	
Främja projekt och aktiviteter som syftar till en ökad företagsamhet bland kvinnor.	
Arbete i fokusgrupp inom Näringslivsprotokollet med målbild, nuläge, omvärldsanalys kopplat till kvinnligt företagande. Partnerskap och stöd ges till flera aktiviteter som handlar om kvinnors företagande och fokus på möjligheter. Några exempel är VERA (Uppsalaekonomernas kvinnliga nätverk), Female Start-up day (Entrepreneurs Academy), Wonderwomen (Entreprenörorden) samt Womenenergy (Stuns energi). Tillsammans med Uppsala universitet har kommunen även ansökt om medel från Tillväxtverket för projektet "Female entrepreneurship, Work Environment, Technology and sustainability: A comparative study in urban and rural contexts".	
Uppmuntra nya företagsfrämjande aktörer och projekt som tillkommer genom privata och offentliga initiativ.	
Nya företagsfrämjande aktörer och projekt uppmuntras bland annat genom stöd till BASE10 som är ett co-working space för tech-entreprenörer samt till Hera Hub som är ett co-working space för kvinnliga företagare.	
Främja mötesplatser, nätverk och annat som lyfter fram företagare och företagande i Uppsala och möjliggör för näringslivet, akademi och den offentliga sektorn att öka kunskapen om varandras verksamheter.	

Uppdrag: Kommunen introducerar ett näringslivsprotokoll i syfte att tillsammans med näringslivets olika aktörer skapa förutsättningar för 70 000 nya jobb till 2050. (KS)	Status
Löpande bidrag och samverkan med näringslivet och näringslivsorganisationer, akademi och offentliga organisationer. Deltagande i olika forum samt anordnande av träffar för större arbetsgivare, näringslivsforum och flera andra forum under året. Avtal med flera företagsinkubatorer bland annat Uppsala Innovation Centre där flera nätverksmöten har skett med framgång. Löpande bidrag och samverkan med organisationer som skapar mötesplatser såsom Företagarna, Relation, Vakna Uppsala, Mitt företag, Uppstart, Base 10 med flera. Stöd till Connect företagsaccelerator för företag på väg att utvecklas.	
Undersöka möjligheter för lokala företag att leverera tjänster till kommunen.	
Dialogmöten har genomförts med flera branscher såsom livsmedelsbranschen, bygg och anläggning samt IT. Intern dialog pågår avseende upphandling av lokal mat som fortsätter 2018. Under 2018 påbörjas projektet "Natur- och kulturturism i Uppsala kommun" där en prototyp till en lokal Uppsalaprodukt ska tas fram. Löpande arbete framöver.	
Sprida kunskap om vilka olika företagsstöd det finns för manligt och kvinnligt företagande på landsbygden.	
Kontinuerligt arbete med att sprida information om vilka stöd som finns i exempelvis det svenska landsbygdsprogrammet. Görs exempelvis vid träffar med lokalt närings- och föreningsliv. Inför 2018 är möten planerade med företagsfrämjare.	
Sprida kunskap om vilka olika företagsstöd och möjligheter det finns för ett ökat ungt företagande på landsbygden.	
Kontinuerligt arbete med att sprida information om olika stöd vid exempelvis träffar med lokalt närings- och föreningsliv. Möten är planerade med företagsfrämjare.	
Synliggöra företagandet på landsbygden i olika kanaler för att minska klyftorna och öka synergieffekterna mellan land och stad.	
Under 2017 har filmer tagits fram om landsbygdsutvecklingsarbetet varav en film har fokus på att driva företag på landsbygden. Genomförande av Landsbygdsutvecklingsmässan och andra forum där landsbygdsföretagande visas upp. Under 2018 synliggörs företagande på landsbygden under arbetet med att etablera servicepunkter.	
Delta i nationella och internationella nätverk för att följa trender, innovation och forskning inom landsbygdsutveckling och marknadsföra Uppsala kommun som en av Sveriges bästa landsbygdskommuner.	
Kontinuerlig omvärldsbevakning bland annat till landsbygdsutvecklingens Facebooksida. Inom medborgarbudget samverkar Uppsala med andra kommuner via SKL (Sveriges kommuner och landsting). Medverkan i Landsbygdsnätverkets årliga nätverksträff november 2017. Lokal samverkan med kommunerna inom Upplandsbygds lokalt ledd utveckling och via Länsstyrelsens partnerskap för landsbygdsutveckling.	

Uppdrag: Bidra till ökad tillgång på mark och lokaler i olika prisklasser och lägen för företag som behöver växa eller önskar etablera sig i Uppsala. (PBN och KS)	Status
Verka för en utveckling av arbetsplatser och innovations- och utbildningsmiljöer av hög lokal och internationell klass.	
Uppsala kommun har ett antal löpande avtal med olika organisationer som t.ex. Uppsala Innovation Centre (UIC), Stiftelsen för samverkan mellan universiteten i Uppsala, näringsliv och samhälle (STUNS), Uppsala BIO, Sveriges lantbruksuniversitet och Uppsala universitet som tillsammans arbetar för utveckling och möjligheter för internationalisering av Uppsala som arbetsort med globala möjligheter.	
Tydliggöra för näringslivet var byggbar mark finns på kort och lång sikt.	
Intressenter för markförvärv i Östra Fyrislund har kontaktats för att uppdatera behovsbilden. Efterfrågan på mark överstiger utbudet och en prioritering görs mellan befintliga verksamheter och nya som vill etablera sig i Uppsala. Mark för försäljning kommer att fördelas ut under första kvartalet 2018 och därefter inleds arbete med försäljning, bygglov och fastighetsbildning. Ett digitalt verktyg för exponering av kommunalägd mark och fastigheter till salu eller upplåtelse kommer att etableras på uppsala.se under 2018. Här kommer även de flesta kommersiella objekt till salu eller uthyrning i det privata beståndet finnas som en service till näringslivet.	
Utveckla processerna för tillgängliggörande av mer byggbar mark för verksamheter i olika lägen i kommunen.	
Pågår inom ramen för berednings- och prioriteringsprocessen avseende detaljplaner för verksamhetsmark i privat och kommunal regi. Samarbete har inletts med fem större kommersiella fastighetsutvecklare för framtagning av en övergripande marknadsstrategi för att locka verksamheter till Uppsala som möter det utbud som utvecklas på medellång och lång sikt. En relokaliseringsanalys initieras mot bakgrund av att ett antal fastigheter frigörs från verksamheter i samband med försäljning av mark i Östra Fyrislund. Färdigställs 2018.	
Paketera erbjudanden om mark- och lokaler i olika lägen för verksamheter.	
Kontakt tas med de som finns på intressentlistan för Östra Fyrislund för att uppdatera behovsbilden. Informationsmöte har hållits för övriga intressenter. Önskemål finns att digitalisera för bättre kundservice och arbete pågår med flera insatser. Beräknas klart 2018.	
Ökad samverkan mellan kommun, byggbolag och näringslivet när nya områden planeras med särskilt beaktande av verksamhetslokaler i bostadsområden.	
Samverkan med Handelskammarens fastighetsnätverk i samband med utvecklandet av Främre Boländerna. En 3D-modell har tagits fram och nu skall detta presenteras för de fastighetsägare som har ritat och de skall ges möjlighet att lägga in sina projekt i modellen. I samband med utvecklingen av Ulleråker och Rosendal har ett samarbete med fastighetsutvecklarna startats. Målet är att hjälpa till med handel och verksamheter i dessa områden för att de skall få en helhetssyn.	

Uppdrag: Utifrån strukturella hinder, behov av stöd och samordning samt strategiska utvecklingsområden utveckla stödet till sociala företag. (AMN, SCN, OSN, KTN och KS)	Status
Aktivt underlätta utveckling och stimulera tillväxten av sociala företag.	
En arbetsgrupp har bildats med syfte att företräda de sociala företagen i Uppsala i möten med kommunen samt medverka vid framtagandet av en handlingsplan för de sociala företagen.	

Uppdrag: Utveckla metod för att ställa sociala krav i upphandling. (KS))	Status
Revidering av riktlinje för upphandling.	
Förslag på reviderad riktlinje finns framtagna och underställs kommunstyrelsen för beslut i början av 2018. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden N3.2.3 "Säkerställ att kommunens upphandlingar används som ett strategiskt verktyg för hållbar utveckling."	

Nämndmål: Uppsala är en öppen och solidarisk kommun avseende mottagande av nyanlända för en framgångsrik integration (särskilt avseende ensamkommande barn.)	Status
Aktiviteter kopplade till handlingsplanens för Mottagande av nyanlända och asylsökande i Uppsala kommun genomförande ska följas upp löpande, särskilt med avseende på Målbild 2018.	
Aktiviteter som planerats till 2017 har genomförts. Kvarstående aktiviteter har överlåtits till arbetsmarknadsnämnden.	
Ändra perspektiv från flyktingmottagande till integration.	
Kommunens perspektiv har förflyttats från mottagande till integration vilket medför att ansvaret för åtgärden överlåtits till andra nämnder.	
Fortsatt utveckla tvärssektoriella processer för utvecklade integrationsinsatser.	
Projekt uppstartat med stöd av EU-medel för att förbättra kommunens kompetens gällande effektivt mottagande. Forum för organisationsöverskridande arbete samordnas av arbetsmarknadsnämnden. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden 5.4.1 "Styra och leda projektet Effektivare mottagande av nyanlända i Östra Mellansverige."	
Fortsatt processutveckling för effektivare mottagande, tydligare ekonomistyrning och säkrad återsökning.	
Alla processer och rutiner är framtagna och dokumenterade. Det har lett till att berättigade medel har återsökts. Processerna är granskade utan anmärkning av kommunrevisionen. Uppföljning av processerna för återsökning kommer att ske inom ramen för kommunstyrelsens internkontrollplan 2018.	
Fortsatt utvecklad kommunikation.	
En kommunikationsplan kopplat till det övergripande integrationsarbetet på Uppsala kommun har tagits fram och överlämnats till arbetsmarknadsförvaltningen.	
Öka samverkan med berörda parter för att utveckla arbetet för snabb etablering av nyanlända på arbetsmarknaden.	
Samverkansprojekt med näringslivet inlett.	
Tillsammans med berörda förvaltningar utreda hur arbetet med att tillhandahålla bostäder för flyktingar som anvisats med stöd av lagen (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning, ska utformas.	
Arbetet drivs löpande vilket medför att bostäder till nyanlända kan förmedlas i den takt som krävs.	

Inriktningsmål 6: Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning och utmanas i sitt lärande

Uppdrag: Bygga och förbättra utbildningsmiljöer som är anpassade för barn och personer med funktionsnedsättning, samt tar hänsyn till jämställdhetsaspekter och därmed erbjuder en trygg, inkluderande och ändamålsenlig lärandemiljö för alla. (KS, UBN och Skolfastigheter)	Status
Inspirationsbesök och omvärldsbevakning för att stärka den gemensamma målbilden samt utveckla densamma.	
Inspirationsbesök och omvärldsbevakning genomförs kontinuerligt i form av besök på skolor och förskolor, deltagande på bomässa, föreläsningar och liknande. Plan att boka upp ett antal besök hos skolor som kommit långt inom tillgänglighet. Beräknas vara klart under första halvåret 2018.	
Utveckla miljön i kommunens skolrestauranger för att främja trivsel och trygghet så att måltiden kan bidra till återhämtning och förbättrade skolprestationer.	
Åtgärder genomförs regelbundet för att främja trivsel och trygghet i kommunens restaurangmiljöer och måltidsverksamheten deltar som sakkunniga vid utformning av nya restaurangmiljöer.	

Uppdrag: Ta fram förslag på utveckling av Naturskolan. (KS och UBN)	Status
Bidra till utvecklingen genom att stärka localsambandet.	
Projektet i Hammarskog avvaktar politiskt beslut om områdets fortsatta brukande. Under året har en byggnadsinventering inom området genomförts med fokus på byggnadernas kulturhistoriska värde. Ansvaret för arbetet med uppdraget övergår i Mål och budget 2018-2020 till kulturnämnden.	
Samordna med utvecklingsarbetet som pågår för Hammarskogsområdet.	
I samband med utvecklingen av Hammarskogsområdet kommer också diskussion om utveckling av Naturskolan ske. Ansvaret för arbetet med uppdraget övergår i Mål och budget 2018-2020 till kulturnämnden.	
Stödja vid utveckling av Naturskolans verksamhet.	

Uppdrag: Ta fram förslag på utveckling av Naturskolan. (KS och UBN)	Status
I samband med utvecklingen av Hammarskogsområdet kommer också diskussion om utveckling av Naturskolan ske. Ansvaret för arbetet med uppdraget övergår i Mål och budget 2018-2020 till kulturnämnden.	

Inriktningsmål 7: I Uppsala ska invånare leva ett oberoende liv och få stöd, vård och omsorg utifrån sina behov

Uppdrag: Utveckla de särskilda boendeformerna. (KS, AMN, OSN, SCN och ÄLN)	Status
Uppdatera och utveckla lokalfunktionsprogram för de särskilda boendeformerna i samverkan med berörda verksamheter.	
Ett förslag på funktionsprogram för särskilda boenden enligt LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) är framtaget. Ett äldreomsorgsprogram ska tas fram under projekttiden för äldreboende i Storvreta.	
Utreda alternativa lösningar i syfte att säkerställa att en funktionsnedsättning inte innebär ökade boendekostnader för den enskilde.	
Personer med funktionsnedsättning som beviljas särskilt boende erbjuds ibland platser i boenden med höga hyror. Det kan innebära att man är tvungen att tacka nej till erbjudande om bostad och därmed tvingas bo kvar hemma hos sina närstående. En översyn behövs göras av alla fördyrande kostnader som det innebär vid en funktionsnedsättning. Idag kan en enskild person som är i behov av anpassning av sin bostad söka bostadsanpassningsbidrag. Det är även viktigt vid byggnation av särskilda boenden att de planeras rätt från början eftersom kommunen inte längre kan söka stöd för bostadsanpassning av verksamhetslokaler eller bostäder från 2018.	

Inriktningsmål 8: Uppsalas invånare och organisationer ska vara delaktiga i att utforma samhället

Uppdrag: Öka valdeltagande i områden med lågt valdeltagande samt verka för ett mer jämlikt valdeltagande. (KS och VLN)	Status
Ta fram strategi för ökat valdeltagande bland i områden med lågt valdeltagande.	
Kommunstyrelsen beslutade vid decembersammanträdet att istället för att ta fram en separat strategi för ökat valdeltagande, inarbeta uppdraget i 2018 års verksamhetsplan. Därigenom fokuseras särskilt på tre åtgärder: - Ökad satsning på information om hur man röstar, exempelvis genom olika kanaler och språk. - Tydliggöra kommunens samhällsinformation rörande roller, ansvar och styrning på flera språk samt lätt svenska. - Stärkt samverkan med civilsamhället i arbetet med demokratiutveckling genom stöd till föreningar. Under december månad sökte kommunen medel från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) för insatser för ökat valdeltagande. Kommunens ansökan beviljades och arbetet startar januari 2018. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden 8.1.1 "Ökad satsning på information om hur man röstar, exempelvis genom olika kanaler och språk."	

Uppdrag: Utveckla och samordna kommunens synpunktshantering och felanmälan. (KS)	Status
Utred nuläge och ta fram förslag på samordnad hantering för synpunktshantering, felanmälan och avvikelshantering.	
En nulägesanalys är framtagen och en riktlinje för synpunktshantering, felanmälan, avvikelser och servicemätningar antogs av kommunstyrelsen 13 december 2017 under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar om till den underställd kvalitetspolicy.	
Öka interaktiviteten med medborgare/brukare och utveckla lösningar utifrån helhet och inte utifrån specifika behov.	
En nulägesanalys är framtagen och en riktlinje för synpunktshantering, felanmälan, avvikelser och servicemätningar antogs av kommunstyrelsen 13 december 2017 under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar om till den underställd kvalitetspolicy. En digital handbok har påbörjats och lanseras under 2018. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden 8.3.1 "Implementera riktlinje för synpunkter, avvikelser och felanmälan."	
Inrätta ett kommungemensamt kontaktcenter för att underlätta för medborgare, företag och organisationer att komma i kontakt med kommunen.	
Under året har en uppdragsbeskrivning för ett kontaktcenter och en rollbeskrivning för samhällsvägledare formulerats. Projektet för uppförandet är påbörjat och kommer att resurssättas i början på januari 2018. Kontaktcenterchef är under rekrytering. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden 8.3.1 "Implementera riktlinje för synpunkter, avvikelser och felanmälan."	
I kontakt med kommunen är digitala tjänster norm.	
Översyn av vilka IT-system som stödjer synpunktshantering och felanmälan pågår. Utveckling av lösningar som ökar interaktiviteten med invånare och brukare och säkerställande att det finns ett digitalt system för felanmälan och synpunktshantering.	

Uppdrag: Utveckla effektiva och innovativa former för medborgar- och brukardialog. (KS)	Status
Bygga en gemensam kunskapsbas hur man pratar med barn och unga.	
Vägledningsmaterial har tagits fram och publicerats på Insidan. Genomförs i samband med implementering av riktlinje för medborgardialog. Bedöms vara slutfört i och med publicering av vägledningsmaterial i kombination med genomförande av frukostseminarium under våren 2018.	

Uppdrag: Utveckla effektiva och innovativa former för medborgar- och brukardialog. (KS)	Status
Öka interaktiviteten med medborgare/brukare. Utveckla lösningar utifrån helhet och inte utifrån specifika behov.	
En nulägesanalys är framtagen och en riktlinje för synpunktshantering, felanmälan, avvikelser och servicemätningar antogs av kommunstyrelsen 13 december 2017 under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar om till den underställd kvalitetspolicy. En digital handbok har påbörjats och lanseras under 2018. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden 8.3.1 "Implementera riktlinje för synpunkter, avvikelser och felanmälan."	
Barnets bästa prioriteras högt och barnrättsperspektivet ska alltid beaktas inför viktiga beslut som direkt eller indirekt berör barn och unga.	
Genomförs bland annat genom vägledningsmaterial i kommande guide för ärendehandläggning i kommunen. Bedöms vara genomfört i slutet av 2018. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden N3.2.2 "Beslutsunderlag ska belysa och analyseras utifrån hållbarhetsaspekter. I beslutsärenden redogörs för hur hållbarhetsaspekter behandlats i beredningsarbetet". Barnrättsperspektivet utgör även en del i det fortsatta arbetet med sociala konsekvensanalyser i fysisk planering inom ramen för åtgärden 3.4.1 "Utveckla det strategiska arbetet med sociala hållbarhetsaspekter i fysisk planering". Förväntas vara slutfört tidigast i slutet av 2018.	
Utveckla forum för dialog med unga, exempelvis ungdomsråd, speak up.	
En stor hållbarhetskonferens genomförs årligen för cirka 1000 gymnasieungdomar (http://we-change.se). Dialoger genomförs i flera olika verksamheter. Inför planering av lekparken (exempel Vasaparken) har förskolebarn deltagit i utformningen med hjälp av teckningar. Dialoger har genomförts i skolor (exempelvis Johannesbäcksskolan) om utformning av parker och lekplatser. I arbetet med utformningen av Lina Sandells park i Gottsunda har ett stort antal dialoger genomförts med barn och unga. Socialförvaltningen arrangerar ungdomsråd för särskilda fokusgrupper såsom ensamkommande ungdomar. Samverkan med Barnombudet som producerar tidningen Word och årligen genomför dialoger (Barnrättssektioner) där de berättar om barnets rättigheter och samlar in åsikter som hur Uppsala ska bli bättre för barn vilka kommunen tar del av. Fortsatt kontinuerligt arbetet att ständigt förbättra och utveckla dialogerna. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden 8.4.3 "Utveckla forum för dialog med unga."	
Säkerställa att medborgarnas rätt att delta i offentliga angelägenheter är en grundläggande demokratisk princip och att kvinnor och män har rätt att delta på lika villkor i styrningen och i det offentliga livet i sina kommuner och regioner.	
Säkerställs genom implementering av kommunens handlingsplan för mänskliga rättigheter samt riktlinje för Uppsala kommuns normkritiska arbete för ökad jämställdhet enligt CEMR. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden 8.1.2 "Tydliggöra kommunens samhällsinformation rörande roller, ansvar och styrning på flera språk samt lätt svenska."	
Underlätta för kvinnor och män från alla samhällsgrupper, särskilt kvinnor och män från minoritetsgrupper som annars kanske står utanför, att delta aktivt i kommunen politiska och samhällsella liv.	
Säkerställs genom implementering av kommunens handlingsplan för mänskliga rättigheter samt riktlinje för Uppsala kommuns normkritiska arbete för ökad jämställdhet enligt CEMR. Under 2018 görs en satsning för att öka valdeltagandet i Uppsala kommun. Satsningen kommer bland annat att särskilt riktas mot kvinnor och män från minoritetsgrupper som annars kanske står utanför. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden 8.1.2 "Tydliggöra kommunens samhällsinformation rörande roller, ansvar och styrning på flera språk samt lätt svenska."	
Bekämpa och i mesta möjliga mån förebygga fördomar, beteenden språkbruk och bilder som har sin grund i föreställningen att det ena eller andra könet är överlägset eller underlägset eller i stereotypa kvinno-mansroller. I detta syfte ska kommunen se till att den egna interna och externa kommunikationen till fullo.	
Ny kommunikationspolicy beslutad av kommunfullmäktige i december 2017 som innehåller skrivningar om normkritisk kommunikation. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden 1.4.3 "Utveckla det strategiska arbetet med jämställdhetsintegrering (styrning, indikatorarbete, beslutsärenden)."	
Genomföra aktiviteter och kampanjer i syfte att sprida insikten om att stereotypa könsrollsmönster utgör ett hinder för förverkligandet av jämställdhet.	
Ny kommunikationspolicy beslutad av kommunfullmäktige i december 2017 som innehåller skrivningar om normkritisk kommunikation. Utställningen "Bilder som förändrar världen" som utmanar könsnormer anordnades i Uppsala under november 2017. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden 1.4.3 "Utveckla det strategiska arbetet med jämställdhetsintegrering (styrning, indikatorarbete, beslutsärenden)."	
Underlätta delaktighet och medskapande i planering, utformning och användning av den egna närmiljön inklusive konstnärlig gestaltning.	
En riktlinje för medborgardialog beslutades av kommunstyrelsen i juni 2017.	
IT-lösningar och digital kommunikation stödjer demokratiuppdraget och främjar ökad öppenhet, insyn och delaktighet.	
En digital lösning lanserades i juni på www.uppsala.se (http://www.uppsala.se) där kommuninvånare kan ta del av kommunens arbete med mål och budget. Här presenteras hur arbetet med att ta fram mål och budget går till, hur budgeten fördelas på de olika verksamheterna och hur den följs upp månad för månad samt kommunens inriktningsmål och uppföljning av vad som görs inom ramen för dessa tre gånger om året. Lösningen ska öka förståelsen för den demokratiska processen och interaktionen mellan kommun och invånare. Här presenteras hur arbetet med att ta fram mål och budget går till, hur budgeten fördelas på de olika verksamheterna och hur den följs upp månad för månad samt kommunens inriktningsmål och uppföljning av vad som görs inom ramen för dessa tre gånger om året. Lösningen ska öka förståelsen för den demokratiska processen och interaktionen mellan kommun och invånare.	
Alla ska ges förutsättningar till att använda och utveckla sin kommunikativa förmåga.	
Kommunikationspolicyn beslutades i kommunfullmäktige i december 2017 och innehåller att Uppsala kommun ska arbeta för att informera på ett sätt som når alla oavsett funktionsnedsättning.	

Uppdrag: Tillämpa modellen för medborgardialog och demokratiutveckling, i enlighet med SKL:s delaktighetstrappa, inom fler områden. (KS)	Status
Implementera riktlinjer för medborgardialog.	
Ett vägledningmaterial är under framtagande. Publicering av vägledning planeras att ske i samband med frukostseminarium under våren 2018. Genomförs tillsammans med åtgärden att skapa en kunskapsbank om hur man för dialog med barn och unga.	

Uppdrag: Öka samverkan mellan kommunen och föreningslivet genom Lokal överenskommelse med föreningslivet – LÖK.	Status
Genomföra översyn och revidering av LÖK.	
Arbetet med revideringen av den lokala överenskommelsen har fortsatt. Fyra föreningsdialoger har hållits i Gottsunda, City, Stenhagen och Björklinge i syfte att få mer input om vad föreningslivet anser är viktigt att kommunen arbetar för. Inbjudan gjordes brett och ett flertal föreningar som tidigare inte var med i överenskommelsen deltog och anslöt sin förening till LÖK. Utifrån föreningsdialogerna och dialogkonferensen i april har förslag till åtaganden tagits fram för den reviderade överenskommelsen. En genomförandeplan för dessa åtaganden är under framtagande. Beslut om ny överenskommelse tas i kommunfullmäktige i maj 2018.	
Utveckla arbetet med LÖK och engagera fler föreningar.	
Arbetet med revideringen av överenskommelsen har gjort att nya föreningar har skrivit på överenskommelsen. Fler föreningar har fått information om vad överenskommelsen syftar till och innehåller. Föreningslivets arbete synliggörs även genom filinspelningar av anslutna föreningsarbete som publiceras digitalt. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden 8.6.2 "Genomföra informations- och dialoginsatser i syfte att engagera fler föreningar."	
Informationsinsatser internt och externt avseende möjlighet och riktlinjer för partnerskap.	
På dialogkonferensen med föreningslivet i april informerades om partnerskap som finansieringsform samt nya riktlinjerna. Flera nämnder arbetar redan med partnerskapslösningar. Efter årsskiftet ska planering påbörjas rörande riktade informationsinsatser.	

Inriktningsmål 9: Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala

Uppdrag: Fortsätta genomförandet av heltidsreformen	Status
Ansvara för kommungemensamt införandeprogram av heltid som norm (2017 - 2018).	
Kommunstyrelsen har infört heltid som norm inom de sociala förvaltningarna 2016 och inom miljöförvaltningen, kommunledningskontoret, stadsbyggnadsförvaltningen, brandskyddsförvaltningen och överförmyndarförvaltningen den 1 juli 2017. Utbildningsförvaltningen utom lärare konverteras per 1 januari 2018 och arbetet pågår enligt plan. Gemensam service och kulturförvaltningen konverteras per 1 januari 2019. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden 9.3.1 "Leda kommungemensamt införandeprogram av heltid som norm (2017 - 2018)".	
Utred möjligheterna att skapa kombinerade servicetjänster.	
Utredning av möjligheten till kombinerade tjänster inom kommungemensam service pågår. Bland annat ses de rättsliga förutsättningarna över. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden 9.3.1 "Leda kommungemensamt införandeprogram av heltid som norm (2017 - 2018)".	

Uppdrag: Åtgärda strukturella löneskillnader på grund av kön	Status
Stödja arbetet med löneöversyn så varje förvaltning vidtar lämpliga åtgärder för att successivt rätta till strukturella löneskillnader.	
Jämförbara löner för lika jobb har uppnåtts. Arbetet fortsätter med jämförbara löner för likvärdiga jobb där skillnaden minskat väsentligt men en viss del återstår. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden 9.5.1 "Planera och samordna kommunens arbete och processer för att säkerställa ett långsiktigt och hållbart arbete för jämförbara löner."	
Utbildning för chefer i lönesättning utifrån ett jämställdhetsperspektiv.	
Utbildning har givits förvaltningsvis. Löpande utbildningar kommer att hållas inför varje års löneöversyn. Under 2018 kommer arbetet mot strukturella löneskillnader på grund av kön intensifieras inom ramen för särskilt riktad satsning.	

Uppdrag: Intensifiera arbetet med att skapa attraktiva villkor för nuvarande och kommande bristyrken	Status
Omvärldsbevaka och analysera befintlig forskning inom området för att identifiera vad som verkligen uppfattas som attraktiva villkor, arbetssätt och arbetsmiljöfaktorer.	
Under 2017 har kommunen inlett ett strukturerat arbete med att stärka arbetsgivarvarumärket. En del i det arbetet har varit att analysera villkor som har verklig effekt på en arbetsgivares attraktivitet. Åtgärder och aktiviteter för att bygga attraktiva villkor kommer påbörjas under 2018.	
Säkerställa att berörda verksamheter/förvaltningar har förutsättningar till omvärldsbevakning och analys.	
Modell för omvärldsanalys är framtagen 2017 och implementeras i nämndernas planeringsprocess 2018.	
En modern och effektiv digital arbetsplats som bidrar till Uppsalas attraktivitet som arbetsgivare.	

Uppdrag: Intensifiera arbetet med att skapa attraktiva villkor för nuvarande och kommande bristyrken	Status
Fortsatt implementering av Office 365 som exempelvis ger användarna helt nya möjligheter att dela dokument med andra, minskar behovet av resande då möten kan ske via Skype, ökar ytterligare möjligheterna att jobba där du är. Beräknas klart 2018.	
Ta ett ökat ansvar för att utbilda medarbetare inom städ- och måltidsservice för att få tillgång till rätt framtida kompetens.	
Städservice har en egen städinstruktör som certifierar medarbetare enligt servicebranschens yrkesbevis (SRY). Inom Servicecenter har medarbetarna certifierats i kundbemötande. Måltidsverksamheten har en representant i nätverket Plattform Gourmet som verkar för att råda bot på kockbristen i Uppsala.	

Uppdrag: Utveckla former för upphandling av tjänster och entreprenader för att säkra kollektivavtalsenliga villkor, samt utveckla och genomföra "Vita jobb"-modellen. (KS)	Status
Genomföra pilot kring städtjänster (enligt beslut i KS juni 2016) under hösten 2016 och våren 2017.	
Pilotupphandling avseende städtjänster till Fyrishov är klar. Upphandlingen omfattar kollektivavtalsenliga villkor såsom minimivillkor gällande lön, arbetstid och semester. Lagstiftningen inom upphandlingsområdet har skärpts under 2017. Enligt de nya bestämmelserna är upphandlade myndigheter skyldiga att ställa arbetsrättsliga villkor om lön, semester och arbetstid i nivå med kollektivavtal om det är behövligt och går att fastställa.	
Revidera riktlinje för upphandling när nya LOU är på plats och när piloten är utvärderad.	
Förslag till reviderad upphandlingspolicy och riktlinje är framtagen och underställs kommunstyrelsen för beslut i början av 2018. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden 9.6.1 "Ta fram metod för att ställa och följa upp kollektivavtalsliknande villkor".	

Uppdrag: I ökad utsträckning erbjuda personer med funktionsnedsättning arbete	Status
Ta fram definitioner, strategier och metoder som ska vara utgångspunkt för kommungemensam styrning och kunskapshöjning.	
Arbete pågår att ta fram förutsättningar för vidare strategiskt och operativt arbete som i nästa led införlivas i verksamhetsplanerna. Projekt effektivt mottagande som pågår 2017-2019 ska resultera i kunskapshöjning, definitioner, strategier och metoder även inom området funktionsnedsättning. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för uppdraget 9.8 "I ökad utsträckning agera för en inkluderande arbetsmarknad".	
Leda och samordna arbetet inom kommunen.	
Arbete pågår med att koppla samman förvaltningars och stabers redan pågående arbeten inom området. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för uppdraget 9.8 "I ökad utsträckning agera för en inkluderande arbetsmarknad".	
Leda och samordna samverkan med externa parter.	
Samarbete initierat med de parter som arbetar med frågorna för att koppla samman Uppsala kommuns påbörjade arbete med externa funktioner inom området. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för uppdraget 9.8 "I ökad utsträckning agera för en inkluderande arbetsmarknad".	
Tillsammans med Arbetsmarknadsnämnden revidera det arbetsmarknadspolitiska programmet.	
I program för Uppsala kommuns arbetsmarknadspolitik ingår perspektivet att i ökad utsträckning få personer med funktionsnedsättning ut på arbetsmarknaden. Programmet beslutat av kommunfullmäktige december 2017.	
Kartlägga kommunens arbetsplatser och möjliga praktikplatser utifrån ett tillgänglighetsperspektiv.	
Ansvar och målsättning utreds i samband med verksamhetsplanering inför 2018. Revidering under 2018. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för uppdraget 9.8 "I ökad utsträckning agera för en inkluderande arbetsmarknad".	
Tillgången till praktikplatser för personer med funktionsnedsättning, exempelvis gymnasiesärskolans elever, ska öka.	
Kommunledningskontoret har inlett en dialog med arbetsmarknadsförvaltningen som är huvudansvarig för kommunens arbete med att erbjuda feriepraktik. Arbetet fortsätter under 2018. Alla som sökt under 2017 har erbjudits en plats oavsett funktionsnedsättning.	

Nämndmål: Kompetensförsörjningen ska vara normkritisk och ändamålsenlig	Status
Ta fram normativ styrning för kompetensanalys och kompetensplanering som delmoment i planerings- och uppföljningsprocessen.	
Process och mall finns framtagen för kartläggning av kompetensbehov. Kartläggningen är en sammantagen bild över antal medarbetare, externa avgångar, nyanställda, prognos för pensionsavgångar samt resultat från workshop med chefer kring kompetensbehov. En första prototyp på processen och mallar är förankrad hos HR-chefer och implementerades successivt i förvaltningarna under hösten 2017 med uppföljning och utvärdering under 2018 för vidare utveckling.	
Relevant kompetens ska säkerställas hos medarbetare vars arbete berör personer med funktionsnedsättning.	
Inför rekrytering av nya medarbetare tas kravprofiler fram enligt kompetensbaserad rekryteringsmetodik vilket säkerställer likabehandling och att relevant kompetens efterfrågas. Årligt medarbetarsamtal möjliggör att verksamheten fångar upp kompetensutvecklingsbehov. Åtgärden beräknas vara helt klar 2020.	
Kompetensutveckling kring tillgänglighet och delaktighet ska utgå från ett brukarperspektiv.	
Arbete enligt program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning pågår gällande brukarperspektivet.	

Nämndmål: Kompetensförsörjningen ska vara normkritisk och ändamålsenlig	Status
Utbildning i bemötande och värdegrundsfrågor rörande personer med funktionsnedsättning ska erbjudas förtroendevalda.	
Förtroendevalda har utbildats i bemötande och värdegrund i relation till funktionsnedsättningar. HSO (Handikappföreningarnas Samarbetsorgan) har genomfört utbildningen, med både en teoretisk och en praktisk del. Arbetet fortsätter under 2018.	
Nämndmål: Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv där alla medarbetare mår bra, växer och utvecklas tillsammans	Status
Ta fram kommungemensam styrning för dialogen chef/medarbetare med stipulerade minimikrav om innehåll (planering, utveckling, uppföljning).	
Utvecklingsteam har etablerats för att utveckla processer, rutiner och arbetssätt för samtal som chefer och medarbetare har i vardagen, samt för det samtal som chef och medarbetare har om planering och utveckling av individ och verksamhet. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden N9.1.3 "Utveckla stödet för dialogen mellan chef och medarbetare om mål, förutsättningar och utveckling."	
Etablera uppföljning av arbetsmiljö ur ett organisations- och verksamhetsperspektiv.	
Årlig uppföljning av SAM (systematiskt arbetsmiljöarbete) genomförd och analyserad. En medarbetarundersökning är genomförd och utvärderad. Planering inför medarbetarundersökning 2018 pågår och kommer ingå som en kontinuerlig del av uppföljningen av arbetsmiljöarbetet framledes. Delar av det systematiska arbetsmiljöarbetet är digitaliserat, och ytterligare digitalisering är planerad under 2018. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden N9.1.2 "Fortsätta etablering av ett systematiskt arbetsmiljöarbete."	
Nämndmål: Ledarskapet ska fungera som en stark kulturbärare i förbättring, förändring och medskapande	Status
Ta fram kommungemensam styrning för ledarskap, medarbetarskap och chefsförsörjning (fortsättning på värdegrunds- och varumärkesarbetet).	
Enheten för chefs- och ledarförsörjning är etablerad och rekrytering av medarbetare slutförd. Uppdraget för enheten kommunicerat. 2018 är fokus att lägga en grund för enhetens uppdrag samt sätta strategi för ledarutvecklingsinsatser. Värdegrundsarbetet är en grund för all ledarutveckling. Ett projekt för värdegrundsarbetet är initierat som omfattar innehåll, upphandling av ledarstöd i aktivering samt utbildning av coacher, HR och chefer. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden N9.2.1 "Sätta tydliga gemensamma förväntningar på ledarbeteenden."	
Ta fram kommungemensam styrning för dialogen chef/medarbetare med minimikrav om innehåll i dialogen (planering, utveckling, uppföljning).	
Utvecklingsteam har etablerats för att utveckla processer, rutiner och arbetssätt för samtal som chefer och medarbetare har i vardagen, samt för det samtal som chef och medarbetare har om planering och utveckling av individ och verksamhet. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden N9.1.3 "Utveckla stödet för dialogen mellan chef och medarbetare om mål, förutsättningar och utveckling."	
IT-lösningar för HR underlättar för chefer i deras personalansvar och frigör tid att leda medarbetare mot en god prestation och proaktiv verksamhetsutveckling.	
Projekt HR Lön har försejats något och beräknas klart 2020. Kravspecifikation är framtagen och en partnerskapsupphandling genomförs under första halvåret 2018. Projektets uppdrag är att införa nya lösningar för chefer och medarbetare inom området HR och lönehantering samt stödja verksamheterna att etablera nya effektiva arbetssätt inom HR. Parallellt pågår projekt Bemanna smart där nya digitala lösningar för bemanningsplanering, schemaläggning, vikariehantering och tidrapportering för timavlönade införs i alla förvaltningar. Förvaltningsarbetet av befintliga lösningar för HR- och löneprocesser löper enligt plan, och under året har huvudfokus legat mot förbättringar i lösningar som stödjer det systematiska arbetsmiljöarbetet.	
Nämndmål: Kommunens medarbetare ska få, kunna och vilja ta ansvar	Status
Ta fram kommungemensam styrning för ledarskap, medarbetarskap och chefsförsörjning (fortsättning på värdegrunds- och varumärkesarbetet).	
Enheten för chefs- och ledarförsörjning är etablerad och rekrytering av medarbetare slutförd. Uppdraget för enheten kommunicerat. 2018 är fokus att lägga en grund för enhetens uppdrag samt sätta strategi för ledarutvecklingsinsatser. Värdegrundsarbetet är en grund för all ledarutveckling. Ett projekt för värdegrundsarbetet är initierat som omfattar innehåll, upphandling av ledarstöd i aktivering samt utbildning av coacher, HR och chefer. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden N9.2.1 "Sätta tydliga gemensamma förväntningar på ledarbeteenden."	
Ta fram kommungemensam styrning för dialogen chef/medarbetare med minimikrav om innehåll i dialogen (planering, utveckling, uppföljning).	
Utvecklingsteam har etablerats för att utveckla processer, rutiner och arbetssätt för samtal som chefer och medarbetare har i vardagen, samt för det samtal som chef och medarbetare har om planering och utveckling av individ och verksamhet. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden N9.1.3 "Utveckla stödet för dialogen mellan chef och medarbetare om mål, förutsättningar och utveckling."	
Ta fram kommungemensam styrning för förbättringsarbete och verksamhetsutveckling.	

Nämndmål: Kommunens medarbetare ska få, kunna och vilja ta ansvar	Status
En modell för förändringsledning har tagits fram och publicerats på kommunens intranät. Under hösten har verksamhetsnära HR-stöd fått utbildning i att tillämpa modellen. Under våren 2018 kommer modellen revideras och kompletteras och aktiveras genom tillämpning på pågående förändringsarbeten.	
Nämndmål: Kommunen ska erbjuda rättvisa, jämställda och attraktiva villkor	Status
Omvärldsbevaka och analysera befintlig forskning inom området för att identifiera vad som uppfattas som attraktiva villkor, arbetssätt och arbetsmiljöfaktorer.	
Under 2017 har kommunen inlett ett strukturerat arbete med att stärka arbetsgivarvarumärket. En del i det arbetet har varit att analysera villkor som har verklig effekt på en arbetsgivares attraktivitet. Åtgärder och aktiviteter för att bygga attraktiva villkor kommer påbörjas under 2018.	
Styra och leda arbetet samt involvera berörda verksamheter/förvaltningar i omvärldsbevakning och analys.	
En kommungemensam metod för kompetensanalys har arbetats fram. I metoden ingår omvärldsanalys som ett moment, på samma sätt som i metodik för verksamhetsplanering. Under året har även en strukturerad satsning på arbetsgivarvarumärket inletts, där omvärldsanalys är ett väsentligt inslag. Arbetet samordnas av kommunledningskontoret och bedrivs gemensamt över förvaltningsgränserna. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden 9.1.1 "Attraktiv arbetsgivare 2020 - samordning av åtgärder och insatser som bidrar till att stärka Uppsala kommun som Attraktiv arbetsgivare."	
Ta fram kommungemensam styrning för dialogen chef/medarbetare med minimikrav om innehåll i dialogen (planering, utveckling, uppföljning).	
Utvecklingsteam har etablerats för att utveckla processer, rutiner och arbetssätt för samtal som chefer och medarbetare har i vardagen, samt för det samtal som chef och medarbetare har om planering och utveckling av individ och verksamhet. Arbetet fortsätter under 2018. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden N9.1.3 "Utveckla stödet för dialogen mellan chef och medarbetare om mål, förutsättningar och utveckling."	
Utreda hur kommunen ska arbeta med arbetstidsförläggning, arbetstidsmodeller och digital tillgänglighet.	
Analys pågår med avseende på vad som ska förhandlas fram i nya kollektivavtal under 2018. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden 9.1.1 "Attraktiv arbetsgivare 2020 - samordning av åtgärder och insatser som bidrar till att stärka Uppsala kommun som Attraktiv arbetsgivare."	
Utreda hur kommunen ska arbeta med bemanning för att uppnå kostnadseffektivitet, god kvalitet i verksamheten och god attraktivitet som arbetsgivare.	
Stöd erbjuds till verksamheter som ännu inte genomfört heltidsomställningen. Olika bemannings- och schemalägningsmodeller testas för att uppnå kostnadseffektivitet och god överblick. Under hösten 2017 har äldrenämnden och omsorgsnämnden prioriterats i införandet av nya digitala lösningar för bemanningsplanering och schemaläggning för att skapa bättre förutsättningar att hantera exempelvis samplanering och tillgänglig resurstid. Hanteras fortsättningsvis i KSVP2018 inom ramen för åtgärden 9.1.1 "Attraktiv arbetsgivare 2020 - samordning av åtgärder och insatser som bidrar till att stärka Uppsala kommun som Attraktiv arbetsgivare."	
Nämndmål: Kommunen kännetecknas av god service, tillgänglighet och effektivitet	Status
Utveckla programhantering inom ramen för Mål och budget-processen i syfte att säkerställa att hållbarhetsperspektiven är en naturlig del av styrningen. (riskåtgärd)	
En utvecklad programhantering är framtagen inom ramen för Mål och budget-processen. En samlad uppföljning av program och handlingsplaner har för första gången genomförts och redovisades i ett ärende till kommunfullmäktige i december 2017.	
Arbeta med digitalisering och e-tjänster som berör näringslivet.	
Två e-tjänster som berör näringslivet är under utveckling. Dels en digitalisering av bygglovsprocessen. Dels Serverat-projektet som ska underlätta för företagare att starta och driva restaurang. Även grävstillstånd ska digitaliseras. Utvecklingen av ett kontaktcenter innebär ett stor fokus på digitalisering. Samtliga initiativ är beroende av införandet av ett digitalt handläggarstöd i kommunen. Arbetet löper på under 2018.	
Utveckling av information och kommunikation för näringslivet med utgångspunkt i företagarnas behov.	
En strategisk kommunikationsplan är under framtagande för att synliggöra Uppsala kommuns leveranser som har betydelse för näringslivet. Kanaler som nyhetsbrev, näringslivswebb, sociala medier med flera ses över i syfte att kunna nå fler mottagare. Ett strategiskt arbete har påbörjats för att tydliggöra vår kommunikation med fokus på att leva, bo, verka, etablera och investera genom våra webbsidor. Webbsidorna International, Näringsliv och Uppsala växer, har växlats upp till uppsala.se. Arbetet fortlöper under 2018.	
Öka samverkan i kommunen kring näringslivsfrågor.	
Lotsgruppsmöten varje månad fungerar bra och har marknadsförts som ett samverkansforum för förvaltningsövergripande frågor. En plan för ökad samverkan kommer att arbetas fram i syfte att ge en mer samordnad kundleverans. Värdegrundsarbetet fyller en viktig funktion i det fortsatta arbetet.	
Öka kunskapen om kommunens service och dialog med näringslivet med fokus på jämställdhet.	
I den NKI-mätning (nöjd kund index) som genomfördes för våra myndigheter finns resultatet uppdelat på kvinnor respektive män. Detta resultat rapporteras till berörda förvaltningen halvårsvis.	
Utveckla information om Uppsala kommun i olika kanaler på andra språk än svenska.	
Utvecklingen av uppsala.se samt våra webbsidor International, Näringsliv och Uppsala växer kommer förhoppningsvis på både svenska och engelska. Verksamt.se (med myndighetsinformation till företagare) hänvisar till Google translate för andra språk än svenska och engelska. Det pågår även en dialog om detta i utvecklingen av nytt kontaktcenter där information på flera språk efterfrågas.	

Nämndmål: Kommunen kännetecknas av god service, tillgänglighet och effektivitet	Status
Information som riktar sig till näringslivet ska erbjudas på fler språk än svenska.	
Utvecklingen av uppsala.se samt våra webbsidor International, Näringsliv och Uppsala växer kommer förhoppningsvis på både svenska och engelska. Verksamhetsplaneringen 2018 anordnades seminarium om utvecklingen av vår företagsservice för samtliga berörda myndigheter. Utöver detta pågår olika initiativ såsom verksamhetsutveckling inom bygglovs- och upphandlingsprocesserna samt samverkan med Handelskammarens fastighetsnätverk för att skapa förståelse för hur vi kan arbeta bättre tillsammans.	
Förbättra företagsservice vid myndighetsutövning och i all övrig kontakt med näringslivet.	
En ökad intern samverkan är av stor vikt för att förbättra kommunens företagsservice genom att agera som en helhet med ett gemensamt ansvar för kunden. Detta arbete utvecklas successivt och värdegrundsarbetet kommer att bli ett viktigt verktyg framöver. Inför verksamhetsplaneringen 2018 anordnades seminarium om utvecklingen av vår företagsservice för samtliga berörda myndigheter. Utöver detta pågår olika initiativ såsom verksamhetsutveckling inom bygglovs- och upphandlingsprocesserna samt samverkan med Handelskammarens fastighetsnätverk för att skapa förståelse för hur vi kan arbeta bättre tillsammans.	
Främja utveckling, paketering och samordning av de lokala och nationella erbjudandena som finns för stöd, råd och information riktad till näringslivet.	
Fokus och arbete framåt är utvecklingen av ett kontaktcenter som ska samla olika ingångar till kommunen, Serverat-projektet som underlättar för företagare att starta och driva restaurang samt utvecklingen av uppsala.se med flera kanaler. Arbetet fortlöper under 2018 i samverkan med andra kommuner och företag.	
Beskriva och tydliggöra relationen med egenregi och privata utförare inom KS ansvarsområde och avsikter kring den framtida utvecklingen. KS ska också visa hur uppföljningen av verksamheten ska ske och hur nämnden ska tillgodose insyn i den verksamhet som lämnats över till privata utförare. Senast i mars 2017.	
Kommunstyrelsen har inte någon systemledarroll som beskrivs i programmet utan stöder andra nämnder i detta arbete.	
Ta fram en karta som visualiserar serviceutbudet på landsbygderna.	
Underlag till kartan finns. Detaljer behöver justeras med vår leverantör och användarvänlighet på webben säkerställas. Beräknas blir klar under första kvartalet 2018. Hör delvis ihop med arbetet kring servicepunkter i kommunen.	
Tillsammans inom kommunen och andra offentliga verksamheter initiera ett innovativt servicepunktsprojekt.	
Ett servicepunktsprojekt är beviljat via Tillväxtverket. Arbete pågår fram till 2019.	
Skapa samarbetsformer mellan kommun, civilsamhälle och näringsliv i syfte att utveckla servicepunkter.	
En utredning av kommunens samverkan med föreningslivet är genomförd som identifierar flera åtgärdsförslag för tydligare samverkansformer och bättre service för föreningar. Utredningen och dess åtgärdsförslag underställs kommunstyrelsen för beslut under våren 2018. Fortsatt arbete sker inom ramen för pågående projekt med Sveriges kommuner och landsting samt revideringen av LÖK.	
Se över möjligheten med hemsändningsbidrag.	
Hemsändning kommer att ingå som en del i servicepunktsprojektet. Externa medel för hemsändning kan sökas via Region Uppsala.	
Öka närvaron på plats och skapa en lokal förankring.	
Projektet om servicepunkter (2017-2019) är en ny arena där kommunens service och politiker/tjänstepersoner ökar närvaron på landsbygden. Ett pilotprojekt inom medborgarbudget för landsbygden (2018-2022) medför också många träffar i kommunens landsbygder. Andra initiativ som har ökat den kommunala närvaron på plats under året är Meröppet på kommunens bibliotek i Vattholma samt bygglov på väg. En landsbygdsföreläsning har även anordnats och en ny planeras i april 2018. Under 2018 kommer även ett projekt kring natur- och kulturturism bidra till ökad kommunal närvaro på landsbygden i samband med utveckling av besöksnäringen.	
Stärka rådgivningen på plats och för att öka tillgängligheten till information.	
Genomförs inom ramen för servicepunktsprojektet 2017-2019. Ett nytt partnerskap mellan kommersiell och offentlig sektor ska utvecklas, där ökad kommunal rådgivning förväntas ingå. Under projektet ses möjligheter över inom flera förvaltningar kring att öka rådgivning och sprida information om kommunens verksamheter. En intern workshop om möjligheter för kommunen att stärka lokal service har hållits. Fortsätter enligt plan fram till 2019.	
Gemensamt med landstinget, regionförbundet, Trafikverket och UL arbeta för kort- och långsiktiga frågor viktiga för orts- och bygdebefolkningen.	
Kontinuerligt arbete, exempelvis i form av åtgärdsvalsstudier för länsväg 282. Görs även inom ramen för arbete med pendlarparkeringar på landsbygden och inspel till mobilitets- och trafikstrategin. Arbete pågår även med regionala cykelvägar.	
En modern telefonlösning som stärker kommunikation internt och externt.	
En överprövning av lämnat tilldelningsbeslut har försenat upphandlingen av ny telefonlösning under 2017. Nu har förvaltningsdomstolen lämnat dom i målet och kommunen väljer att avbryta upphandlingen. En ny process för att upphandla telefoni är uppstartad.	
IT-lösningar för ärendehantering stödjer och främjar en effektiv hantering av handlingar och ärendeprocess för allmänhet, förtroendevalda och tjänstemän.	
Upphandling av digitalt handläggarstöd är klar och nu pågår planering för införande. Uppstart 2018.	
Ett kommungemensamt e-arkiv som bevarar och tillgängliggör Uppsala kommuns digitala kulturarv.	
Ett E-arkiv finns nu upphandlat för Uppsala kommun och pilotinföranden har pågått under året. Under 2018 beräknas systemet övergå i drift och en plan för i vilken ordning kommunens verksamhetssystem ska anslutas är under utarbetande.	
Framåtsyftande styrdokument för IT, med tydlig koppling till verksamhetsstyrning.	
Kommunen har framåtsyftande styrdokument med koppling till verksamhetsstyrning i form policy för IT och digitalisering, strategisk plan för IT och digitalisering samt IT-plan.	
Enhetlig och dokumenterad IT-arkitektur för beslutsfattande och styrning.	
Arbete pågår med att identifiera funktioner.	
Konsekvent uppföljning och rapportering av kommunens IT.	

Nämndmål: Kommunen kännetecknas av god service, tillgänglighet och effektivitet	Status
Arbete pågår med att fortsatt utveckla former för uppföljning av förvaltningsobjekten.	
Gemensam process för IT-utveckling styrd av kommungemensamma intressen.	
Gemensamt arbetssätt enligt riktlinjer för styrning av kommunens IT-system och IT-utveckling. Inkluderar drift, förvaltning samt utveckling i olika former.	
Gemensam process för förvaltning och utveckling av verksamhetssystem.	
En gemensam process för förvaltning och utveckling av verksamhetssystem finns och utvecklas löpande.	
Dynamisk, samlad och handlingskraftig IT-organisation.	
En samlad IT-organisation är verkställd.	
Lämplig informationssäkerhetsnivå fastställd och uppnådd.	
Pågår i enlighet med IT-plan. Stort fokus på GDPR-arbetet (ny dataskyddsförordning).	
Utveckla samarbetet med aktörer utanför kommunen, bland annat universitetet, för att öka kännedomen och användningen av arkiv.	
Under året har ett flertal aktiviteter genomförts för att öka kännedomen om arkiv. 21 programpunkter inom Fyriskällans program- och utställningsverksamhet har genomförts. 39 workshops har hållits med deltagare från gymnasieskolan, grundskolan, förskolan samt SFI (svenska för invandrare). Ett flertal praktikanter och studiebesök från Uppsala universitet har tagits emot och evenemanget Arkivens Dag har anordnats på Arkivcentrum.	
Indikatorer för att följa utvecklingen inom området (våld i nära relation) ska tas fram.	
Förslag på indikatorer inom social hållbarhet har tagits fram inom ramen för mål och budgetprocessen. Omvärldsbevakning om nyckeltal och indikatorer har genomförts och dokumenterats inför fortsatt arbete med nyckeltal.	
En tydlig ansvarsfördelning och konkret samverkan mellan olika aktörer ska uppnås.	
Ansvarsfördelningen i samband med att personer utsätts för våld är tydlig och samverkan fungerar. Ytterligare samverkan har inletts mellan socialförvaltningen och kommunledningskontoret för att underlätta genomförandet av handlingsplanen mot våld i nära relationer.	
Alla kommunala verksamheter ska arbeta för att informera på ett sätt som når alla oavsett funktionsnedsättning.	
Kommunikationspolicyn som beslutades av kommunfullmäktige i december 2017 innehåller krav på att Uppsala kommun ska arbeta för att informera på ett sätt som når alla oavsett funktionsnedsättning.	
Alternativ och kompletterande kommunikation (AKK) ska utvecklas, användas och spridas inom Uppsala kommuns verksamheter.	
Kommunikationspolicyn som beslutades av kommunfullmäktige i december 2017 innehåller krav på att Uppsala kommun ska arbeta för att informera på ett sätt som når alla oavsett funktionsnedsättning.	
Tillgängligheten ska öka i offentliga lokaler.	
Planering inför analys av nuläget är inledd i samarbete mellan stadsbyggnadsförvaltningens lokalförsörjning och tillgänglighetssamordnare, idrott- och friluftsavdelning samt kulturförvaltningen.	
Personer med funktionsnedsättning och brukarorganisationernas erfarenheter och kunskaper ska tas till vara vid exempelvis utbildningar och inför strategiska beslut.	
Genomförs i samband med implementering av riktlinje för medborgardialog med vägledningsmaterial. Samverkan sker också med omsorgsnämnden inom ramen för program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Bedöms vara klart i slutet av 2018.	
En konsekvensanalys kring tillgänglighet och delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning ska göras och dokumenteras i underlagen inför politiska beslut.	
Arbetet påbörjas 2019.	
För att förebygga trafikonykterhet bör alla transporter med motorfordon som kommunen genomför göras med fordon utrustade med alkolås.	
Alla ny fordon i kommunen är utrustade med alkolås sedan 2016.	
Genomföra managementindex enligt SIQ i syfte att mäta styrförmågan i Uppsala kommun.	
Planering av managementindex framtagen. Genomförs i april 2018.	

Kvarvarande uppdrag och riktade satsningar från 2016

I uppföljningen per december ingår en bedömning av status för de uppdrag och riktade satsningar i Mål och budget 2016-2018 som är riktade till kommunstyrelsen och inte slutfördes under 2016. Det ingår även en bedömning av status för de uppdrag som kommunfullmäktige och kommunstyrelsen gav kommunstyrelsen löpande under 2016 som inte slutfördes under året. Övriga uppdrag och åtgärder som inte var klara 2017 fortsätter i nya uppdrag i kommunstyrelsens verksamhetsplan 2018.

Av de 15 kvarvarande uppdragen och riktade satsningarna från 2016 är åtta färdiga och ett är stoppat. Av resterande kvarvarande uppdrag pågår två enligt plan medan fyra är försenade.

Uppdrag och riktade satsningar till kommunstyrelsen	
Ansökan om ekonomiskt stöd för verksamhetsåret 2016 från Rasbo i samverkan, Utvecklingsrådet för Storreretabygden och Knutby i samverkan, KSN-2016-0538 (KS 2016-05-25 § 106)	
Riktlinje för ekonomiskt stöd till lokala aktörer som tar ett övergripande ansvar för sin egen bygds utveckling beslutades av kommunstyrelsen i juni 2017.	
Antagande av översiktsplan för Uppsala kommun KSN-2014-1327 (KS 2016-11-23)	2019
Projektdirektiv för Stabby/Flogsta är påbörjat och projektet kommer att påbörjas under 2018. Förutsättningarna för utbyggnad med bostäder på kommunal mark i Vänge prioriteras mot annat i den övergripande prioriteringen av stora projekt. Bedöms kunna prioriteras 2018 eller 2019.	
Arbetet med ny översiktsplan, fördjupad översiktsplan för södra staden och innerstadsstrategi som ska beslutas under 2016	2018
Översiktsplanen och innerstadsstrategin beslutades av kommunfullmäktige i december 2016. Den fördjupade översiktsplanen för Södra staden är utställd för granskning och underställs kommunfullmäktige för beslut under 2018.	
Implementera jämställdhets- och barnperspektivet i styrdokument och beslutsärenden	2018
Genomförs bland annat genom vägledningmaterial i kommande guide för ärendehandläggning i kommunen. Arbetet bedrivs fortsättningsvis inom ramen för åtgärden: Beslutsunderlag ska belysa och analyseras utifrån hållbarhetsaspekter. I beslutsärenden redogörs för hur hållbarhetsaspekter behandlats i beredningsarbetet i KSVP 2018. Vidare fortsätter uppdraget om sociala konsekvensanalyser i fysisk planering där barnrättsperspektivet utgör en del.	
Justerad ansvarsfördelning för lokalförsörjning av utbildningslokaler samt ramavtal med Uppsala Kommun Skolfastigheter AB	
Ramavtal framarbetat för att klargöra processen samt beskriva alla projektsteg. Implementering av ramavtal pågår för verksamheterna. Arbetet pågår med projektmodell och effektanalyser i den ekonomiska modellen.	
Strategisk försörjning av utbildningslokaler 2016-2020, KSN-2016-0536 (KS 2016-04-06 § 57)	
Lokalförsörjningsplan för pedagogiska lokaler för 2016-2020 beslutades i maj 2017 och investeringsramarna i mål och budget 2018-2020 har anpassats utifrån denna.	
Medborgardialoger och konsultstöd inom ramen för Planprogram för Gottsunda med social inriktning 2015-2017. Arbetet sker i samarbete med plan- och byggnadsnämnden	2018
Under 2016 och 2017 har flera olika utredningar och dialoger genomförts. Medborgardialogen i december 2016 fokuserade bland annat på de utvecklingsområden som tidigare har pekats ut av förtroendevalda och medborgare i Gottsunda: trygghet, trivsel, attraktionskraft, arbetstillfällen och hållbara renoveringsprocesser. Detta har inkluderats i framtaget planprogramsförslag med tillhörande handlingsplan. Ambitionen är att detta ska underställas kommunfullmäktige för beslut under 2018. Parallellt med planprogramsarbetet inleds även arbete med fokus på sociala perspektiv.	
Mål och budget 2017 med plan för 2018-2019 samt fastställande av skattesats för 2017 KSN-2015-1920 (KS 2016-10-19, KF 2016-11-07/08)	
Den 21 juni antog kommunfullmäktige kommunstyrelsens förslag om hur kostnaden för projektet Ulleråkers anläggningstillgång hanteras för 2017 samt om reviderad budget om 47,5 miljoner kronor för att invänta effekter som konsekvens av omorganisationen per den 1 januari 2017.	
Premier och priser i Uppsala kommun KSN-2016-2192 (KF 12 december)	
Riktlinje för kvalitetspris antogs av kommunstyrelsen 13 december 2017 under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar om till den underställd kvalitetspolicy.	
Rapportering av internkontroll 2016 och internkontrollplan 2017 kommunstyrelsen KSN-2016-2160 (KS 2016-12-14)	
Riskanalys och internkontrollplan för verksamheten inom gemensam service är framtagen och har återrapporterats till kommunstyrelsens utskott för gemensam service vid utskottets första sammanträde under 2017.	

Revidering av riktlinjer för sociala investeringar KSN-2016-2186 (KS 2016-12-14)	
Den finansiella modellen för sociala investeringar är framtagen och inkluderad för beslut i årsredovisningen.	
Utställning av förslag till fördjupad översiktsplan för Södra staden KSN-2012-0452 (KS 2016-11-23)	2018
En utredning kring mark- och dagvattenplan för Södra staden pågår. Utredningen genomförs under 2017 och underställs kommunfullmäktige för beslut 2018.	
Riktlinje för stöd till sociala företag KSN-2016-1923 (KF 12 december)	
Riktlinje för stöd till sociala företag är framtagen och beslutad av kommunstyrelsen. Dialoger sker inom ramen för lokala överenskommelsen (LÖK). Inom ramen för sociala krav i upphandling identifieras upphandlingar där riktade upphandlingar kan användas för sociala företag.	
Verksamhetsanpassning av delar av Samariterhemmet för att kunna ta emot 70 ensamstående personer, KSN-2016-1648 (KS 2016-09-14)	2017
Samariterhemmet är färdigprojekterat och verksamhetsanpassning påbörjad. Under året har arbetsmarknadsnämnden meddelat att de inte har behov. Inledande förhandling med fastighetsägaren har påbörjats för att komma ur avtalet som sträcker sig till och med år 2020.	
Översyn av besittningsrätt inom det kommunala bostadsrättsbeståndet KSN-2016-2315 (KS 2016-11-23)	2018
Ett antal avtal i prövas i hyresnämnden i samarbete med socialförvaltningen. Både för de som saknar bistånd och där biståndslängden är mer än 5 år.	

Uppdrag som lämnats under året

Uppdrag som lämnas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen under året följs upp med ett tertials eftersläpning. Det innebär att uppdrag som lämnas januari-april följs upp från och med uppföljningen per augusti, uppdrag som lämnas maj-augusti följs upp från och med uppföljningen per helår och uppdrag som lämnas september-december följs upp från och med apriluppföljningen året efter. På så sätt tar kommunfullmäktige och kommunstyrelsen hänsyn till att det behöver gå en viss tid för att uppdraget hinna verkställas.

Av de 12 tillkommande uppdragen under året är tre färdiga medan åtta pågår enligt plan och ett påbörjas under 2018.

NYA UPPDRAG UNDER 2017 (januari-april)	
att uppdra till stadsbyggnadsförvaltningen att i samverkan med kommunledningskontoret utforma förslag till ett nytt regelverk för bidrag till vägföreningar enligt föredragningen att uppdra till stadsbyggnadsförvaltningen att till kommunstyrelsen föreslå principer för huvudmannaskap samt regelverk för bidrag till vägföreningar att uppdra till stadsbyggnadsförvaltningen att i samverkan med kommunledningskontoret och den kommunala lantmäterimyndigheten beskriva konsekvenser av skilda handlingsvägar avseende väghållning och huvudmannaskap i vägföreningar enligt föredragningen Beslutspunkterna ingick i ärendet Principer för huvudmannaskap och bidrag till vägföreningar (KSN-2016-2043), § 38 vid kommunstyrelsens sammanträde 2017-03-08.	2018
Ett dialogmöte har hållits med berörda vägföreningar för att ge information och ta in synpunkter. En projektgrupp har genomfört omvärldsbevakning och tagit fram utredningsstruktur och utredningsmaterial. Kostnadsberäkning av drift och underhåll av tre vägföreningar har gjorts. Målet är att förslag utifrån utredningarna ska bli ärende till kommunstyrelsen under 2018.	
att uppdra till stadsbyggnadsförvaltningen att utarbeta förslag till projektdirektiv för planprogram, ekonomiska ramar och tidsramar mm för beslut i kommunstyrelsen Beslutspunkten ingick i ärendet Utveckling av bad vid Fyrishov (KSN-2017-1394), § 89 vid kommunstyrelsens sammanträde 2017-04-05.	-
Beredning av ärendet görs i samarbete mellan stadsbyggnadsförvaltningen, kommunledningskontoret och Fyrishov AB. Tid för genomförande kommer att fastställas i samband med genomlysning och beslut om projektportfölj 2018.	
att uppdra till kommunledningskontoret och stadsbyggnadsförvaltningen att återkomma med förslag på verksamhetsbeskrivning och finansieringsmodell Ett logistikcenter håller på att inrättas. Verksamhetsbeskrivning och finansieringsmodell har tagits fram av stadsbyggnadsförvaltningen och avtal tecknats med entreprenör som ska hålla i verksamheten.	
Arbete pågår med att ta fram finansieringsmodell och verksamhetsbeskrivning.	
att uppdra till kommunledningskontoret att ansvara för implementering och samordning av handlingsplanen i enlighet med föredragningen Beslutspunkten ingick i ärendet Handlingsplan för att främja mänskliga rättigheter och motverka diskriminering och rasism i Uppsala kommun (KSN-2016-2690), § 34 vid kommunstyrelsens sammanträde 2017-03-08.	2018
Implementeringen av handlingsplanen för att främja mänskliga rättigheter och motverka diskriminering och rasism pågår enligt plan. Flera åtgärder pågår, bland annat pilotutbildning i rättighetsbaserat arbetssätt.	
att uppdra till kommunstyrelsen att i övrigt fatta de beslut och vidta de åtgärder som kan krävas för tillämpningen av fastställd riktlinje Beslutspunkten ingick i ärendet Arkivregler för Uppsala kommun (KSN-2016-2175), § 81 vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-03-27.	2018
Den fastställda riktlinjen arbetas in i de rutiner som tillgängliggörs på Insidan. De utbildningar som hålls av Stadsarkivet omfattar de nya arkivreglerna. Nya beslut med anledning av fastställd riktlinje har ännu inte behövt tas.	
att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en lathund för könsneutralt språk för kommunen Beslutspunkten ingick i ärendet Motion av Mona Camara Sylvan och Tomas Karlsson (båda FI) om avkodning av könsprefix vid politiska förtroendeuppdrag och arbete i offentlig förvaltning (KSN-2016-2361), § 85 vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-03-27.	2018
Arbetet har ej påbörjats ännu.	
att uppdra till stadsbyggnadsförvaltningen att inleda genomförandet av lokalåtgärderna i planen och återkomma till kommunstyrelsen med slutliga genomförandeförslag enligt gällande ansvarsfördelning och delegationsordning Beslutspunkten ingick i ärendet Lokalförsörjningsplan för pedagogiska lokaler 2017-2020 med utblick mot 2030 (KSN-2017-1793), § 94 vid kommunstyrelsens sammanträde 2017-05-10.	2021
Lokalförsörjningsplanen arbetas fram under hela året med beslut i utbildningsnämnden i november/december och sedan i kommunstyrelsen. En avstämning görs i respektive nämnd i juni för att tydliggöra eventuella avvikelser. Sedan arbetas en uppdaterad plan fram till varje årsskifte. Avvikelser rapporteras och behandlas löpande i lokalberedningsgrupp för att trygga den beslutade lokalförsörjningsplanen.	
att uppdra till stadsbyggnadsförvaltningen, i samverkan med berörda förvaltningar och Uppsala Skolfastigheter AB, att genomföra åtgärderna inom de ramar som fastställs av kommunfullmäktige i Mål och budget Beslutspunkten ingick i ärendet Lokalförsörjningsplan för pedagogiska lokaler 2017-2020 med utblick mot 2030 (KSN-2017-1793), § 94 vid kommunstyrelsens sammanträde 2017-05-10.	2021

Lokalförsörjningsarbetet sker löpande i samarbete med förvaltningar och bolag (däribland Skolfastigheter). Under året har lokalförsörjningen skett med god matchning mot förvaltningarnas behov. Också den kvot som tillskrev kommunen från Migrationsverket uppfylldes till fullo, vilket betyder att ett stort antal lägenheter togs fram på mycket kort varsel. En arbetsmodell har tagits fram och förankrats under hösten 2017 för att formalisera arbetet med lokalförsörjningsplanerna i respektive förvaltning. Genom bättre planering kommer kontrollen på vakansgrader att förstärkas och lokalbehoven kommer därigenom att samordnas med större kostnadskontroll. Detta gäller inte minst de sociala bostäderna.

att uppdra till stadsdirektören att för Uppsala kommun, kommunstyrelsens, räkning godkänna förslag till köpeavtal för exploatering mellan Uppsala kommun och Grindstugan i Rosendal Ekonomisk förening, under förutsättning att avtalet godkänns av bolagen
Beslutspunkten ingick i ärendet Köpeavtal för exploatering avseende fastigheten Kåbo 65:1 (KSN-2016-1008), § 95 vid kommunstyrelsens sammanträde 2017-05-10.

Avtalen har tecknats för projektet. Bostäderna är under uppförande på platsen som en del i genomförandet av Rosendal etapp 2.

att uppdra till kommunledningskontoret att återkomma med den fortsatta processen med föreningslivet efter genomförda dialoger
Beslutspunkten ingick i ärendet Utredning om bidrag till föreningslivet i Uppsala (KSN-2017-0033), § 96 vid kommunstyrelsens sammanträde 2017-05-10.

2019

Dialog med föreningar pågår inom ramen för revidering av lokal överenskommelse (LÖK). Projekt "en väg in" startar upp på nytt i januari 2018. Återkoppling av process ges i samband med beslut om ny LÖK.

att uppdra till berörda nämnder att i samband med del- och årsbokslut redovisa hur medlen använts
Beslutspunkten ingick i ärendet Finskt förvaltningsområde 2017 (KSN-2017-1773), § 98 vid kommunstyrelsens sammanträde 2017-05-10.

Slutförs i samband med årsredovisning.

att uppdra till stadsbyggnadsförvaltningen att återkomma med förslag till gemensam avsiktsförklaring och vision för utvecklingen av Resecentrum och omkringliggande område, Uppsala Södra och logistikpunkter för järnvägen, enligt föredragningen
Beslutspunkten ingick i ärendet Uppdrag om gemensam avsiktsförklaring och visionsarbete för Uppsala Resecentrum, Uppsala Södra och logistikpunkter för järnvägen (KSN-2017-2254), § 145 vid kommunstyrelsens sammanträde 2017-06-14.

2018

Arbetet bedrivs parallellt hos Trafikverket, Region Uppsala och Uppsala kommun och ställer höga krav på samstämmighet för att arbetet ska ge ett bra resultat. Avsiktsförklaringen kommer att ge förutsättningarna för det fortsatta arbetet med utvecklingen av området kring resecentrum och utbyggnaden av fyrspår mellan Stockholm och Uppsala.

Kommunstyrelsens nyckeltal

Nyckeltal används för att kunna följa utvecklingen inom kommunens ansvarsområden generellt. Ambitionen är att nyckeltalen ska vara stabila över tid. De ska också ge möjlighet att jämföra Uppsala med andra kommuner. I många fall går det också att göra jämförelser inom Uppsala. Exempelvis kan som regel de indikatorer och nyckeltal som rör individer redovisas uppdelat på kön och i många fall även utifrån geografi (exempelvis stad/landsbygd).

Några av nyckeltalen används som indikatorer för att följa om utvecklingen går i riktning mot nämndmålen. I nyckeltalstabellerna nedan framgår om ett nyckeltal används som indikator till ett nämndmål eller inte. I övrigt används nyckeltalen när de behövs.

Nyckeltalen följer den verksamhetsindelning som är gjord av SKL inom ramen för Klassa-projektet. Det handlar om en viss anpassning av den indelning som SCB använder sig av för framför allt den ekonomiska uppföljningen. Anledningen till att SKL anpassat indelningen är att få en indelning som fungerar bättre för verksamhetsuppföljning och för att beskriva processer. Indelningen finns på flera nivåer där lägre nivåer är mer detaljerade beskrivningar av högre nivåer. Här används indelningen för den högsta nivån för kärnprocesser som grund för indelning av nyckeltal:

- Fysisk planering
- Miljö- och samhällsskydd
- Infrastruktur
- Näringsliv, arbete och integration
- Utbildning
- Kultur, fritid, turism
- Vård och omsorg
- Särskilda samhällsinsatser

Därutöver hamnar några nyckeltal i den högsta nivån för stödprocesser, exempelvis Lokalförsörjning och fastighetsunderhåll eller HR/Personal. Dessa nyckeltal redovisas tillsammans med övergripande nyckeltal under rubriken Kommunövergripande.

Fysisk planering		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Antal bostäder i anvisad mark (genomsnitt senaste tre åren)	Egen uppföljning	
Antal byggherrar	Egen uppföljning	

Miljö- och samhällsskydd		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Utsläpp av växthusgaser totalt [ton CO2ekv] (kommungeografiskt)	Olika källor. Kombineras av Uppsala kommun.	Mål 3.1
Utsläpp av växthusgaser totalt [ton CO2ekv per invånare] (kommungeografiskt)	Olika källor. Kombineras av Uppsala kommun.	Mål 3.1
Utsläpp av växthusgaser från trafikarbete och arbetsmaskiner [ton CO2ekv/inv] (kommungeografiskt)	SMED (Transporter, exkl. övrigt, samt arbetsmaskiner)	Mål 3.1
Andel miljöfordon – egna fordon personbilar/lätta lastbilar (kommunorganisatoriskt)	Kolada (U00437)	Mål 3.1

Miljö- och samhällsskydd		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Överskridande normvärde partiklar PM10 (antal tillfällen, avser mätpunkt i centrala staden)	Egen mätning	Mål 3.1
Överskridande normvärde kvävedioxid (antal tillfällen, avser mätpunkt i centrala staden)	Egen mätning	Mål 3.1
Antal arter vid provfiske i Fyrisån	Egen mätning	Mål 3.1
Halt av fosfor i Fyrisån	Egen mätning	Mål 3.1
Halt av zink i Fyrisån	Egen mätning	Mål 3.1
Halt av koppar i Fyrisån	Egen mätning	Mål 3.1
Halt av PFAS i grundvatten	Egen mätning	
Halt av BAM i grundvatten	Egen mätning	
Solenergi – installerad effekt (MW) (kommungeografiskt)	Vidareutvecklas nationellt	
Solenergi – installerad effekt (MW) (kommunorganisatoriskt)	Egen uppföljning	Mål 3.1
Andel ekologiskt producerade livsmedel (egen regi)	Egen uppföljning	Mål 3.1

Infrastruktur		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Andel som har tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s	Kolada (N07900)	
Andel arbetsställen i kommunen som har tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s	PTS Statistikportal	

Näringsliv, arbete och integration		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Förvärvsarbetande med arbetsplats i regionen (dagbefolkning)	SCB	
Förvärvsarbetande med bostad i regionen (nattbefolkning)	SCB	
Kvot mellan dagbefolkning och nattbefolkning	Beräknat utifrån SCB	
Antal nyregistrerade företag	Tillväxtanalys/SCB	
Antal företag, skillnad mot föregående år	Bolagsverket	
Nyregistrerade företag kommun, antal/1000 invånare	Kolada (N00941)	
Företagarnas sammanfattade omdöme av företagsklimatet i kommunen, andel positiva svar	Svenskt näringslivs företagarenkät	
Företagarnas uppfattning av kommunens service	Kolada (U07451)	Mål 9.6
Nettoinflyttning till landsbygden	SCB	
Andel andra upplåtelseformer än äganderätt på landsbygden	SCB	
Antal boende per jobb på landsbygden	SCB	
Medborgarnas helhetsbedömning av kommunen som en plats att bo och leva på (Nöjd-Region-Index) fördelat på stad och land	SCB (medborgarundersökning)	
Medborgarnas helhetsbedömning av kommunens verksamheter (Nöjd-Medborgar-Index) fördelat på stad och land	SCB (medborgarundersökning)	
Medborgarnas helhetsbedömning av inflyttande på kommunala beslut och verksamheter (Nöjd-Inflyttande-Index) fördelat på stad och land	SCB (medborgarundersökning)	
Medborgarnas uppfattning om kommunikationer fördelat på stad och land	SCB (medborgarundersökning)	
Medborgarnas uppfattning om kommersiell service fördelat på stad och land	SCB (medborgarundersökning)	
Medborgarnas uppfattning och gång och cykelbanor fördelat på stad och land	SCB (medborgarundersökning)	
Möten godkända av ICCA, minst 50 delegater och en natts övernattnings, m.m.	ICCA Statistics Report	
Antal föreningar som anslutit sig till Lokal överenskommelse med föreningslivet (LÖK)	Egen uppföljning	
Antal idéburna offentliga partnerskap (IOP)	Egen uppföljning	
Nettokostnad näringslivsfrämjande åtgärder, kr/inv	Kolada (N40009)	

Näringsliv, arbete och integration		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Detaljhandelns omsättning i Uppsala City	Cityklimatet (Fastighetsägarna MittNord)	
Andel mottagna flyktingar av det antal som kommunen är skyldig att ta emot enligt Bosättningslagen (kommuntalet)	Migrationsverket (Antal genomförda anvisningar per kommun)	Mål 5.1
Antal mottagna i flyktingmottagande under året per 1 000 invånare	Kolada (N01986, N01951)	
Anvisade ensamkommande barn, antal per 1 000 invånare	Kolada (N02002, N01951)	
Andel skyddsbehövande och anhöriga (flyktingar) 20-64 år som förvärvsarbetar	Kolada (N00700)	
Andel skyddsbehövande och anhöriga (flyktingar) 20-64 år som studerar (CSN-berättigad utbildning)	Kolada (N00701)	
Nettokostnad svenska för invandrare, kr/inv	Kolada (N18008)	
Nettokostnad flyktingmottagande, kr/inv	Kolada (N40010)	
Antal exporterande företag i Uppsala kommun	Business Sweden	
Företagarnas uppfattning om attityder till företagande hos skola	Svenskt näringslivs företagarenkät	
Företagarnas uppfattning om attityder till företagande hos tjänstepersoner	Svenskt näringslivs företagarenkät	Mål 9.6
Företagarnas uppfattning om attityder till företagande hos politiker	Svenskt näringslivs företagarenkät	Mål 9.6
Företagarnas uppfattning om attityder till företagande hos allmänhet	Svenskt näringslivs företagarenkät	
Utbildning		
Nyckeltal	Källa	Indikator
-		
Kultur, fritid och turism		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Kommersiella gästnätter (på hotell, vandrarhem, stugby och camping) i Uppsala kommun, ökning i procent per år	SCB/Tillväxtverket	
Vård och omsorg		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Ohälsotal bland Uppsalas invånare 16-64 år	Kolada (N00957)	
Invånare 16-84 år med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%)	Kolada (U01405)	
Återstående medellivslängd vid födseln (kvinnor) kommun, år	Kolada (N00925)	
Återstående medellivslängd vid födseln (män) kommun, år	Kolada (N00923)	
Medborgarnas uppfattning om det stöd och den hjälp som utsatta personer får i kommunen	SCB medborgarundersökning	
Särskilda samhällsinsatser		
Nyckeltal	Källa	Indikator
-		

Kommunövergripande		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Medborgarnas helhetsbedömning av kommunen som en plats att bo och leva på (Nöjd-Region-Index)	Kolada (U00402)	
Medborgarnas helhetsbedömning av kommunens verksamheter (Nöjd-Medborgar-Index)	Kolada (U00401)	Mål 9.6
Medborgarnas uppfattning om kommunens bemötande och tillgänglighet	Kolada (U00400)	
Här är bäst att bo. Tidningen fokus rankning av 290 kommuner, bäst resultat 1	Tidningen Fokus undersökning BästAttBo	
Anmälda våldsbrott i kommunen, antal/100 000 inv	Kolada (N07403)	
Anmälda misshandelsbrott mot kvinna, inomhus i nära relation med offret i kommunen, antal/100 000 inv	Kolada (N07401)	
Anmälda misshandelsbrott mot kvinna, inomhus i nära relation med offret i kommunen, antal/100 000 inv	Kolada (N07401)	
Medborgares helhetsbedömning av hur trygga de är (del av Nöjd-Region-Index)	Kolada (U00405)	
Kommunens insatser för att kommuninvånarna ska kunna leva miljövänligt	Kolada (U07402)	
Insamlat hushållsavfall (kg/inv)	Kolada (U07801)	
Andel hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning	Kolada (U07414)	
Total energianvändning för fastigheter och verksamheter (GWh) (kommunorganisatoriskt)	Egen uppföljning (Hållbarhetsportalen)	Mål 3.1
Energianvändning per yta (kWh/m2) (kommunorganisatoriskt totalt)	Egen uppföljning (Hållbarhetsportalen)	Mål 3.1
Energianvändning per yta (kWh/m2) (kommunorganisatoriskt för lokaler)	Egen uppföljning (Hållbarhetsportalen)	Mål 3.1
Energianvändning per yta (kWh/m2) (kommunorganisatoriskt för bostäder)	Egen uppföljning (Hållbarhetsportalen)	Mål 3.1
Energianvändning per yta (kWh/m2) för skolverksamhet (kommunorganisatoriskt för verksamhets- och fastighetsenergi)	Egen uppföljning (Hållbarhetsportalen)	
Andel använd förnybar energi – stationära ändamål exkl. VA-verksamhet, gatubelysning, markvärme (kommunorganisatoriskt)	Egen uppföljning (Hållbarhetsportalen)	Mål 3.1
Andel klimatneutral fjärrvärme (kommunorganisatoriskt)	Egen uppföljning (Hållbarhetsportalen)	Mål 3.1
Andel fossilfria fordon - egna personbilar/lätta lastbilar (kommunorganisatoriskt)	Egen uppföljning	Mål 3.1
Andel använd förnybar energi – egna personbilar och lätta lastbilar (kommunorganisatoriskt)	Egen uppföljning	Mål 3.1
Total energianvändning för motoriserade transporter (kommunorganisatoriskt)	Egen uppföljning	Mål 3.1
Kemikalieförbrukning städ, antal ml/m ²	Egen uppföljning	
Valdeltagande i senaste kommunvalet, (%)	SCB	
Medborgarnas uppfattning om möjligheter till insyn och inflytande (Nöjd-Inflytande-Index)	Kolada (U00408)	
Andel ungdomar som uppger att de har möjlighet att framföra sina åsikter till de som bestämmer i kommunen (gymnasieskolans åk 2)	Liv och hälsa ung	
Tillsvidareanställda månadsavlönade, kommun, andel (%)	Kolada (N00200)	
Visstidsanställda månadsavlönade, kommun, andel (%)	Kolada (N00201)	
Årsarbetare, kommunalt anställda i ledningsarbete (andel)	Kolada (N00073)/(N00098)	
Nya tillsvidareanställda under året, kommun, andel (%)	Kolada (N00215)	
Visstidsanställda timavlönade, kommun, andel (%)	Kolada (N00202)	
Andel tillsvidareanställda som arbetar heltid	Egen uppföljning	
Arbetad tid utförd av visstidsanställda timavlönade, kommun (andel)	Kolada (N00205)	
Avgångna tillsvidareanställda under året, kommun, andel (%)	Kolada (N00216)	
Hållbart medarbetarengagemang (HME), totalindex	Kolada (U00200)	Mål 9.5 (könsskilln)
Hållbart medarbetarengagemang (HME) avseende mål, utvärdering och förväntningar (styrningsindex)	Kolada (U00203)	

Kommunövergripande		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Hållbart medarbetarengagemang (HME) avseende uppskattning, förtroende och förutsättningar från chef (ledarskapsindex)	Kolada (U00202)	Mål 9.3
Hållbart medarbetarengagemang (HME) avseende meningsfullt arbete, lärande i arbetet och positiv syn på arbetet (motivationsindex)	Kolada (U00201)	Mål 9.2
Index över attraktiva arbetsvillkor	Nyckeltalsinstitutet	Mål 9.5
Andel avslutade arbetsskador och tillbud i förhållande till antal anmälda	Egen uppföljning (KIA)	
Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt, procent	Egen uppföljning	
Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt, procent (enligt Lag (1997:614) om kommunal redovisning)	Kolada (N00090)	
Andel medarbetare som har många frånvarotillfällen under de senaste 12 månaderna (6 eller fler)	Egen uppföljning	
Lönegap median kvinnor-median män anställda av kommunen, kr	Kolada (N00951)	
Kapitalkostnadsandel	Kommunens ekonomiska uppföljning	Mål 1.1
Skulder per invånare för kommunkoncernen	Kolada (N03050)	Mål 1.1
Ekonomiskt resultat, kommun (Procent av skatter och kommunalekonomisk utjämning, Skatt och kommunalekonomisk utjämning $\geq \Delta$ nettokostnad egentlig verksamhet)	Kommunens ekonomiska uppföljning	
Soliditet, kommunkoncern	Kolada (N03110)	
Soliditet, kommun	Kolada (N03106)	
Soliditet, kommunkoncern, inklusive pensionsåtaganden	Kolada (N03034)	Mål 1.1
Soliditet, kommun, inklusive pensionsåtaganden	Kolada (N03002)	